

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebusti, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasedenih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEČAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNA PLAČANA V GOTOVNI SPED. IN ASS. POST. GR. 1/50%

Hranilna pisma
10% na 19 mesecev
8,75% neto

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

PONEDELJEK, 14. AVGUSTA 1995

Odlični igralci pokerja smrti

BARBARA KRAMZAR

Na Balkanu dobri nameni nikoli ne ostanejo nekažnovani, je pred letom dni tedanja mirovna prizadevanja velikih sil pokopal pronicljivi britanski tednik. Zdaj se balkanski mentorji spet sestajajo. Toda tokrat na pogajalski mizi ni le slaba vest Zahoda, da je pustil Jugoslavijo tako grdo propasti. Po hrvaških vojskih zmagaht je končno na preizkusnji stiri leta stara domneva, da bo Srbe samo sila prisilila k miru.

Sila je hrvaško-bosanska, diplomacija ameriška. Clintonov svetovalec za nacionalno varnost Anthony Lake ponuja politični poračun zadnje hrvaške ofenzive. Hrvaška, srbska in bosanska vlada naj bi z ameriško, evropsko in rusko pomočjo spet razdelile ozemlja ter jih malce zaokrožile v nadzorljivejše državne enote. Lake je že pridobil evropske prestolnice, Moskva je težji zalogaj. Ruska дума je v soboto sprejela resolucijo, ki zahteva odpravo gospodarskih ukrepov proti Srbiji.

Predsednik Jelcin lahko v eni minuti z vetom zbrise zahtevo parlamentarcev. Ker pa se kot kuge boji premalo prepričljivega nacionalnega videza, bo v ameriški mirovni igri sodeloval samo, če bo z njeno soglasal srbski predsednik Milosević.

Toda kdo ve, ali lahko velike sile ze vplivajo na balkansko dogajanje? Bosna se ni dovolj jasno razdeljena, da bi bila mirovna pogodba kot zrela hruška na veji. Tista grda, nepravilna srbska packa na zahodnem delu, ki se svoje matice drži samo z ozkim koridorjem, je najbrz v obeh od zmage pijanih hrvaških in bosanskih poveljnikov prevelika. Poleg tega se je sele začel obračun med Srbi, ki bo jugoslovanske vojne prej ali slej vrnil tja, kjer so se začele - v Beograd. V ameriški mirovni igri manjkata se dve karti. Diplomatski virtuozi bi zmogli končati svoj poker tudi brez njiju, toda na Balkanu bi bili dobri mednarodni kvartopirci veliko presenečenje. Doslej so bili odlični igralci morilskega pokerja samo domorodci.

Padlo letalo Furlana mrtva

BELLUNO - Superlahko turistično letalo je včeraj zadelo v električne vode ter strmoglavilo v strugo reke Piave v kraju Cesa di Limana nedaleč od Belluna. V nesreči sta izgubila življenje oba člana posadke, in sicer 33-letni Giorgio Mini iz Pozzuola del Friuli ter 45-letni Lionello Vendramin iz Tarcenta. Resevalci so našli Minija se pri življenju, a mladenič je izdihnil na poti v bolnišnico. Oba ponesrečenca sta bila člana letalskega kluba iz Pasiana di Prato.

Obnavlja se tradicija »ferragosta«: mesta prazna, letovišča zasedena

RIM, TRST. - Veliki šmaren je tu in Italija je v skladu s tradicijo na počitnicah. Mesta so prazna oziroma po njih se sprehajajo edino turisti, kopališča in gorska letovišča pa polno zasedena. Kaze, da bo letosnja turistična sezona rekordna, saj so skoraj povsod zabeležili znaten porast števil

la gostov.

Včeraj je bilo na italijanskih cestah in avtocestah malo prometa. Glavnina letovisčarjev se je očitno odločila, da potegne praznični most od minulega konca tedna pa vse tja do torka ali srede. Zato tudi prometnih nesreč je bilo sorazmerno malo. Najhujše

so se pripetile v Emiliji-Romagni, kjer je asfalt zahteval tri cloveška življenja.

Včerašnji dan je bil v Italiji v glavnem sončen in vroč. Deževalo je edino v Taormini in okolici na Siciliji. Vremenoslovci pa napovedujejo za danes poslabšanje, zlasti na severovzhodu.

Na 2. strani

VOJNA NA OZEMLJU NEKDANJE JUGOSLAVIJE

Optimizem ZDA in Rusije Novi napadi na Dubrovnik

Kozirjev in Lake: Velesili bosta znali uskladiti različne poglede

DUBROVNIK, BEOGRAD, SARAJEVO, SOCI (dpa, Reuter) - Bosanski Srbi so včeraj s težkim orožjem silovito obstreljevali okolico Dubrovnika. Zaradi eksplozij so izbruhnili številni gozdni požari, ki jih gasilci se niso omejili. Predstavniki hrvaške vojske so srbske enote vnovič opozorili, da napadov na dubrovniško zaljedje ne bodo več dolgo mirno opazovali.

Medtem postajajo razmere na meji med Bosno in Hercegovino ter Srbijo zaradi vala beguncev iz Krajine cedalje bolj napevne. Srbske oblasti moskih beguncev, vojskih obveznikov, ne spustijo v državo, člani njihovih družin, ki so lahko prestopili mejo, pa so za blokirali mejne prehode. Za krajinske begunce, ki naj bi jih bilo v ZRJ po nepotrjenih podatkih ze več kot sto tisoč, je slabo poskrbljeno. Primanjkuje predvsem zdravil, po-manjkljiva pa je tudi nujna medicinska pomoč za bolne in izčrpane starejše ljudi ter otroke.

Ofenziva vladnih sil v

osrednji Bosni se nadaljuje, srbske enote pa so včeraj obstreljevale Tuzlo, ki je sicer »varovano območje« pod zaščito ZN. Bosanski Srbi so sestrelili tudi ameriško brezpilotno vohunsko letalo, ki je fotografir

ralo bosanska bojišča.

Ameriški svetovalec za nacionalno varnost Anthony Lake in ruski zunanji minister Andrej Kozirjev (na sliki AP) sta po dveurnem srečanju v Sociju izjavila, da bo mirovni proces za končanje

vojne v BiH po njunem mnenju uspešen. Kozirjev je prepričan, da bosta velesili morebitne različne poglede na reševanje krize lahko uskladili znotraj skupine za stike.

Na 6. strani

POLITIKA / POLETNA DRAMA

»Hamletovsko« poletje italijanske politične desnice: Dini ali Berlusconi?

RIM - Italijanske politične kroge razvema te dni gromozanska dilema: kdo naj bo v nadalje vodja pola svobosčin. Po zadnjih uspehih italijanskega gospodarstva in lire, ki spravlja v skripe celo nemško marko, je politična kotacija premiera Lamberta Dinija skokovito narasla in sedaj ogroža celo nekronanega kralja italijanske desnice Silvia Berlusconi. Potem ko je Clemente Mastella z viska svojih 3 odstotkov glasov KDC namignil, da bi lahko Dini vodil desničarsko grupacijo na prihodnjih političnih volitvah, se je na namig usul plaz odgovorov in predvsem ugovorov. Med slednje gre uvrstiti izjavo glasnika Forze Italie Tajanija, ki govori o »poletnih fantazijah«, in Publia Fiorija (NZ), ki noče, da bi Berlusconi postal številka dve pola svobosčin, saj bi v tem primeru njegov Fini zdrknil za eno mesto na hierarhični lestevici italijanske desnice.

Na 2. strani

DANES NA SPORTNIH STRANEH

Tretje zaporedno slavlje Trsta

Trzaska jadrnica Trieste - Generali je tudi letos zmagala na jadrnem giru po Italiji in tako slavila tretjo zaporedno zmago.

Stran 9

Hill spet v boju za naslov

Anglez Damon Hill se je z zmago na dirki formule 1 za VN Madžarske spet vključil v boj za naslov svetovnega prvaka. Drugi je bil njegov mostveni kolega v Williamsu Skot Coulthard, tretji pa Gerhard Berger s ferrarijem.

Stran 11

ATLETIKA / ZADNJI DAN SO PODELILI ŠE DEVET KOMPLETOV KOLAJN

V Göteborgu končano peto svetovno prvenstvo

Italijanska moška štafeta 4x100 m je zadnji dan prvenstva osvojila bronasto kolajno (AP)

GÖTEBORG - Z zadnjimi devetimi finalnimi odločitvami se je včeraj v Göteborgu zaključilo 5. svetovno prvenstvo v atletiki, ki je prineslo vrsto zanimivih bojev, gledalci pa so v treh disciplinah videli tudi stiri nove svetovne rekorde (Edwards je v troskoku namreč dvakrat popravil rekord).

Včeraj so podelili kolajne v vseh stafetah, padle pa so tudi odločitve v metu kopja za moske, v tekih na 1500 in 5000 m za mosker, v teku na 800m za ženske in v ženskem skoku v višino.

Na 10. strani

POLITIKA / VROČINA PRITISKA

Poletna dilema: Dini ali Berlusconi?

Kdo naj vodi pol svoboščin? - Včeraj novi odgovori na letošnji poletni politični kvic

RIM - Dini ali Berlusconi? To je letošnja italijanska velikosmarenka politična uganka. Pred dnevi jo je glasno zastavil eminentni predstavnik KDC Mastella, ko je izjavil, da bi moral Kartel svoboščin izbrati Lamberta Dinija za svojega novega liderja in (vsaj začasno) zamrzniti Berlusconi. Ze prej so jo, vsaj posredno, najavili ugledni tuji časopisi, ko so začeli na pretek hvaliti sedanjega »časnega« premiera. Dobri dosežki italijanskega gospodarstva in okrepitev lire so pridali svoj lonček, novinarji s svojimi interpretacijami svojega, in ze se je v avgustovski sopari porodil nov politični dvoboj (za katerega verjetno oba protagonista se vedela nista).

Naj bo kakorkoli ze, uganka je bila zastavljena, in kot se ponavadi dogaja, je bilo odgovorov nanj nič koliko.

»Silvio Berlusconi je in ostaja lider pola svoboščin.« Tak kategorični odgovor je dal včeraj glasnik Forze Italia Antonio Tajani. Zanj je dilema Dini-Berlusconi le sad »poletnega fantaziranja nekaterih.«

»Ce kdo iz vrst pola svoboščin snubi

Dinija za mesto bodocega premiera, naj ve, da to pocenja le na lastno pest. Njegove izjave ne obvezujejo nobene od strank, ki sodelujejo v tem političnem kartelu,« je menil član državnega vodstva Nacionalnega zavezništva Publio Fiori. Očitno mu ne gre na račun, da bi postal Berlusconi številka dve pola svoboščin, ker bi sicer njegov voditelj Fini avtomatično zdrknil na hierarhični lestvici italijanske desnice na tretje mesto.

Drugace pa se je izrazil Della Valle (Forza Italia). Dopustil je možnost, da bi Berlusconi začasno stopil v ozadje, in bi tako prevzel podobno mesto, kot ga ima v levsredinski koaliciji D'Alema. Vse je seveda odvisno od datuma prihodnjih političnih volitev. Ko bi bile marca, bi bila Dinijeva kandidatura za premiera desnice pravsna, v drugacnem primeru pa bi na krov desnicarske volilne barke spet stopil Berlusconi.

Neposredno prizadeta trenutno molčita. Oba se peceta na počitnicah na Sardiniji. Do srečanja med njima verjetno ne bo prišlo. Berlusconi se je lani poleti ze opeknel z Bossijem...

VELIKI ŠMAREN / MEDTEM KO SO MESTA KOT OBIČAJNO PRAZNA

Rekorno število turistov na letoviščih

Na plažah so se prvič množično pojavili ruski gostje

Takšno je bile videti včeraj središče Milana (telefoto AP)

RIM - V skladu s tradicijo »ferragosta« je Italija v teh dneh na počitnicah. Včeraj je bilo po italijanskih cestah in avtocestah sorazmerno malo prometa. Kdor se je odločil, da velikega smarna ne bo preživel doma, bo v večini primerov potegnil praznični most od konca minulega tedna pa vse do torka ali srede. In tako so včeraj mesta bila prazna, letoviscarski kraji ob morju in v gorah pa skoraj brez izjeme polno zasedeni.

Marsikje so zabeležili rekordno število turistov. To velja za znamenite kopališke kraje v Emiliji-Romagni. Na pasu 110 kilometrov od Comacchia na severu do Cattolice na jugu se v teh dneh gnete več kot 2 milijona kopalcev, kar predstavlja 4-odstotni porast v primerjavi z lanskim letom. Zanimivo novost predstavlja veliko število ruskih turistov. Toda o rekornem številu turistov poročajo tudi iz gorskih letovišč v Dolini Aoste, Piemontu, Lombardiji in Venetu. V Cortini d'Ampezzo je npr. kar 37 tisoč gostov, tako da so vsa prenočišča zasedena do zadnjega koticika. Veliko tujih turistov pa si ogleduje Benetke, Firence, Rim in druga italijanska mesta z znamenitimi kulturnimi in zgodovinskimi spomeniki.

Veliko število gostov iz tujine je v Italijo priklinal nizek tecaj lire, upoštevati pa je seveda tudi treba, da je vojna na Balkanu preusmerila v Italijo turistične tokove, ki bi se sicer namenili v Istro in Dalmacijo.

V VILI MANIN V PASSARIANU / ODPRTJE 26. AVGUSTA

Že postavljajo veliko Pasolinijevo razstavo

Gre za dolžen poklon Furlanije ustvarjalcu, ki ga je velikokrat rada zamolčala

VIDEM - Celovit prikaz Pasolinijeve ustvarjalnosti: v tem duhu je bila zasnovana velika razstava v vili Manin v Passarianu, ki jo v teh dneh pripravljajo. Razstavo, ki je nastala kot (prvi) dolžen poklon Furlanije ustvarjalcu, katerega je večkrat zamolčala, bodo namreč odprli 26. avgusta. Glavni oblikovalec razstave je Pasolinijev prijatelj iz otroških let, prof. Nico Naldini, z njim sodeluje vrsta strokovnjakov za posamezno področje, do razstave pa prihaja na pobudo pordeonske pokrajinske in deželne uprave FJK.

O Pasolinijevem delu bodo najprej spregovorile njegove knjige o tekstih, ki jih je napisal, v prvem razstavem prostoru bodo na ogled prve izdaje vseh njegovih del in prvič

tudi številke revije »Quaderni rossi« (Rdeči zvezki), ki so jih hranili v Pasolinijevem arhivu v Casarsi.

Po piscu slikar: v naslednjem predelu razstave bodo namreč razobesili avtoportrete in druge slike (risbe, tempere, olja) mladega Pasolinija, ki ga je k slikarstvu spodbudila izkusnja na univerzi v Bologni. Ob Pasolinijevih stvaritvah bodo dali na ogled tudi slike priznanih furlanskih likovnikov (Anzil, Zigaina, De Rocco), ki so ustvarjali v letih '50 in zato iz njihovih del prevajali tudi duh »furlanskega obdobja Pasolinija«.

V centralnem delu stare palače bodo namestili gledališki odsek razstave. Na ogled bo dana dokumentacija o odskih postavitvah Pasolinijevih del, med panoji in

drugim razstavljenim materialom pa bodo nastopili znani igralci (Piera Degli Espositi, Paolo Bonacelli, Sergio Lombardi, Fabiano Fantini, Renato Rinaldi), ki bodo podali odlome iz raznih del.

Bogat bo tudi fotografski odsek z zanimivimi posnetki slavnih fotografov, ki so v objektiv ujeli nemirnega Pasolinija. Pomemben je tudi Pasolinijev delež filmski umetnosti: njegove filme ali oddaje o njem bodo predvajali v avditoriju vile. Pri tem gre se omeniti, da bodo razni »pokloni Pasoliniju« v sodelovanju s centralno pobudo se druge, v Gradezu bo v začetku septembra niz Pasolinijevih filmov. V vili Manin pa bodo skušali tudi primerjati filmsko Pasolinijevo ustvarjalnost s slikarsko. (bip)

V. ŠMAREN / VČERAJ SONCE

Množice na plažah in v gorah tudi v F-JK

TRST - Lepo sočno vreme je včeraj privabilo na plaže in gorska letovišča množice ljudi tudi v Furlaniji-Juljski krajini. Kopališča v Gradezu in Lignanu, pa tudi na tržaški obali so bila do zadnjega koticika zasedena. Tako npr. računajo, da je bilo v Lignanu okrog 300 tisoč kopalcev. Kaze, da je tu več tujih turistov kot v katerem koli drugem kraju v Italiji. Poleg obačajnih Nemcev in Avstrijcev je tokrat posebno veliko gostov iz bivših socialističnih držav.

Prometna policija je kot drugod po državi povečala nadzor na cestah, vendar je bila včeraj brez posebnega dela, saj je bilo prometa malo. Kdor je ostal doma, se je lahko razvedril na številnih praznikih na odprtem, ki so v teku po vsej deželi, od Aviana, kjer je bila včeraj na sporedu 27. mednarodna revija folklornih skupin, pa vse do Repentabra. V Miramaru je bila tudi v večernih urah na ogled razstava o Ebli, odprt pa je bil tudi muzej Revoltella v Trstu.

INTERVJU / IZ HAMMAMETA

Craxi se je oglasil tržaški zasebni televizijski postaji

Govoril je o domnevnih skladiščih orožja, s katerimi naj bi razpolagala Severna liga

TRST - »Dnevnik«, ki ga je Edmond Dantes, ali bolje Bettino Craxi, poslal nekemu italijanskemu tedniku, nima opravka s tajnimi službami, napisal pa ga je skesanec Severne lige. To je potrdil bivši tajnik PSI in bivši ministrski predsednik Bettino Craxi v telefonskem intervjuju iz Hammameta tržaški zasebni televizijski postaji Telequattro. V dnevniku je »romanopisec«, kot je sam Craxi poimenoval »svojega« Edmonda Dantesa, zapisal, da naj bi pripadniki Severne lige v zadnjih letih nakopili orožje in ga skrivali med drugim tudi v krških breznih. To orožje naj bi jim koristilo, ko bi prišlo do državnega udara, s katerim naj bi razdelili

državo na dvoje in ustanovili severno republiko.

Craxi je v intervjuju namignil, naj pustijo »skesanega legista« pri miru, sicer bi lahko spet prijel pero v roke in napisal se marsikaj, kar bi bilo koristno, da bi izvedeli, kaj se je v zadnjih letih v resnici dogajalo. »Mi moramo le razumeti, ne pa obsojati,« je dodal. Na novinarjevo vprašanje, ali ni tudi to navsezadnje nekakšno dviganje prahu, s katerim hoče večkratni obtoženec Craxi zakriti predvsem svoja početja, je mozz iz Hammameta odgovoril, da to ni »v njegovem slogu«. »Ko se lotim nečesa, počnem to zelo resno,« je dodal, in spet zvrnil krivdo na novinarje, češ da so oni tisti, ki dvigujejo prah.

Jože Pirjevec

Vidov dan

Odlomek iz knjige »Jugoslavija 1918-1992«

Državlanska vojna, o kateri se seveda ni smelo govoriti, je jasno pokazala, kakšno težo ima za različne jugoslovanske narode verska pripadnost. V svoji utopični viziji družbe pa se komunisti za to niso menili, temveč od samega začetka postopali v odnosu do treh najpomembnejših veroizpovedi na prežirljiv in odklonilen način. Patriarha srbske pravoslavne cerkve Gavrilu Dožića so Nemci med vojno zaprli v koncentracijsko taborišče, po vojni pa se ni takoj vrnil v domovino. V njegovi odsotnosti je cerkev vodila sveta sinoda, ki se je ceprav brez navdušenja tudi brez posebnega odpora prilagodila novemu režimu. Več nasprotovanja je bilo pri muslimanih, predvsem pa pri katoliških škofih, ki so po začetnem bolj sumničavem sožitju z ljudsko oblastjo ze 20. septembra 1945 odkrito nastopili proti njej. Objavili so pastirsko pismo, v katerem so obsodili ateistični materializem, opozorili na sovrazen odnos novih voditeljev in njihovih sodelavcev do klera ter na njihov namen, da locijo

cerkev od države. To pa so storili dokaj nespretno, s klavnimi argumenti in prevelikim poudarkom na izgubi premoženja, ki jo je cerkev utrpela zaradi agrarne reforme. Na izziv časa niso znali najti pravih besed in so, nasprotno, zabredli v grotesken klerikalizem. »Strah božji je najboljši strah za vase državljane,« je rekel neki prelat Titu, da bi ga prepričal, naj iz sol ne odstrani verske vzgoje. »Če se bodo bali Boga, se bodo bali tudi vas.«

Pastirskemu pismu škofovske konference sta sledila manj znana, a do ljudske oblasti se bolj kritična okrožnica, namenjena kleru, in pismo Titu, v katerem so škofje zahtevali popolno svobodo za katoliški tisk, sole in organizacije ter povracilo zaplenjenega imetja. Marsal je po mesec trajajočem molku, ki ni obetal nič dobrega, javno odgovoril šele 25. oktobra z izjavo, ki se je pojavila na prvih straneh vseh časopisov. Zakaj škofje niso nikoli objavili pastoralnega pisma proti grozotnemu pobijanju Srbov na Hrvaškem? Zakaj so

podpihovali narodnostno mrznjo v trenutku, ko bi moral vsakdo pomagati, da se cimprej zacelijo rane, ki jih je prizadejala vojna? Kako to, da so tako številni ustaski liderji prihajali iz seminarjev Bosne in Hercegovine? To odklonilno stališče, pri katerem je Tito spomnil skofe, da obstajajo zakoni proti tistim, ki sirijo sovražnim in skušajo spodkopati dosežke velikega osvobodilnega boja, je postalo ena glavnih tem bučne volilne kampanje za ustavodajno skupščino. Na predvečer volitev 11. novembra 1945 je radio Beograd opozoril, da »bodo ostali doma ali oddali svoj glas v sramotno skrinjico "brez liste" samo sovražniki svobode in demokracije in tuji agenti«. Kot je iz te pretece napovedi očitno, državljani niso imeli dosti izbire: gumijasto kroglico, s katero naj bi izrazili svojo voljo (zaradi razširjene nepismenosti je bila se vedno v rabi ta metoda), so lahko vrgli v skrinjico Ljudske fronte ali v tisto »brez liste«.

(Se nadaljuje)

16.

REPENTABOR / VELIKOŠMARENSKA PRAZNOVANJA

Za uvod vpogled v lastno zgodovino

Dragocena knjižica Paola Parovela in Arielle Tasso

Kot vsako leto, je tudi letos Repentabor center velikošmarenskega praznovanja. Tokrat pa so tile avgustovski dnevi se bolj praznični, saj ponujajo kraskemu cloveku in radovednemu meščanu možnost, da se poglobi v zgodovino tega sugestivnega kraja.

V soboto zvečer je zupnijska skupnost Repentabor priredila celovečerni kulturni program, katerega so se udeležili tudi senator Bratina, repentabrski zupan Krizman ter dolinski zupan Pangerc in sezanski zupan Jogan, v katerem je bila glavna točka predstavitev cisto nove zgodovinske studije o Repentabru. Napisala jo Paolo Parovel in Ariella Tasso Jasbitz - znana tržasta publicista, ki se posvečata zlasti raziskavam na področju zgodovine ozemlja ob severnem Jadranu. Knjiga, ki jo je izdala založba Mladika, je po obsegu drobna, to pa zato, ker sta se avtorja odločila, da objavita izključno originalne izsledke lastnih raziskav, ne pa večnega prepisovanja iz že zasta-

Sobotna predstavitev knjižice o Repentabru (foto Krizmančič/KROMA)

relih zgodovinskih studij na to temo (npr. Candlerjevih). Po besedah samega avtorja naj bi knjižica končno doprinesla k spoznavanju naše »heimatkunde«, nekakšne krajevnosti, domačijske zgodovine, na katero solski sistem vedno bolj pozablja. »Sole so vključevale pouk zgodovine naših

krajev samo nekako do leta 1918, zatem je prislo obdobje politiciziranja zgodovine, kateremu zdaj sledi gola praznina«.

V teh slovenskih krajih je močno cutiti željo po spoznavanju lastnih korenin in zgodovine kraskih vasi, zal pa je zgodovinskih publikacij na to temo bolj malo.

Avtor Paolo Parovel je zatem jasno razčlenil sestavo knjige in se osredotočil na najpomembnejše obdobje v zgodovini Repentabra: od prazgodovinskega gradisca pa do funkcije kontrolne točke na kranjski cesti, do turskih napadov leta 1450 in vse do današnjih dni. Knjiga vključuje tudi uvodno poglavje o toponomastiki, iz katerega je razvidno, kako italijanski vzdevek »Monrupino« nima zgodovinske osnove in je le primer nasilnega uveljavljanja umetnih imen po fasizmu.

Knjiga bo nedvomno zanimiva za vse vasčane in druge, ki želijo spoznati preteklost Repentabra. Prodajali jo bodo na Veliki smaren in ob priliki Kraske ohceti. Cena je dosegljiva, 10.000 lir.

Kulturni večer je vključeval nastop repentabskega moskega pevskega zbora, sledilo je branje tenkocutnih Belicicvih poezij posvečenih Repentabru, katere je prebral sam avtor, ter predstavitev razstave umetniških del »Kras in Repentabor« rojakov Mirka Gustina, Milana Bizjaka ter Pavla Ferluge. Razstava v srenjski hiši bo odprta do srede s sledecim urnikom: danes od 18. do 21. ure, jutri od 11. do 14. ter od 16. do 21. ure, v sredo pa od 11. do 12. in od 17. do 21. ure. (v.v.)

Niz filmov v Revoltelli

Danes se nadaljuje uspešen niz najkvalitetnejših filmskih kreacij zadnjih let, ki ga v okviru raznovrstnih poletnih pobud ponuja muzej Revoltella. Tokrat bo na vrsti »Moderns« v režiji Alana Rundolpha (ob 20. uri) ter Scorsesejev »Lezioni dal vero« (ob 22. uri). Filma bosta predvajana v avditoriju muzeja.

Fotografija in um

Izredno dobro obiskana fotografska razstava »Fotografski objektivi in um« bo odprta vse do 27. t.m. Zbirka umetniških fotografij, katero je uredil Adriano Perini, združuje dela Bonassija, Tarquini Brunija, Mlacha, Rossija, Sillanija ter Tubara. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 13. ure ter od 17. do 20., ob praznikih pa le jutraj od 10. do 13. ure.

POLETNE PRIREDITVE / REVOLTELLA

Tokratni obraz »Bele dame« je bil predvsem krvavo rdeč

Mit o večni lepoti oz. krutost s strašno kaznijo za žensko, ki je presegla vse meje, zato da ne bi njena zunanja privlačnost splahnela in z njo moč nad ostalimi, predvsem nad mogotci moskega spola. To je bil zadnji aspekt »večnega ženskega«, ki ga je obravnaval kratek gledališki niz »Bela dama - pet odrskih dogodkov o različnih obrazih večnega ženskega«, ki so ga organizirali v okviru letošnjih poletnih prireditev v muzeju Revoltella. V soboto zvečer so z »melologom za recitatorski glas in instrumentalni kvartet« predstavili življensko pot Erzsébet B., madžarske plemkinje, ki je živela v drugi polovici 16. in na začetku 17. stoletja. Avtor dela je Marco Maria Tosolini, ki

je z Vittorioni Vello poskrbel za glasbo in napisal tudi pesmi. Omenjena glasnica sta bila tudi med izvajalci glasbe, z njima sta na različnih glasbilih v živo in z urejanjem računalniško posnetih in obdelanih zvokov sodelovala se Giuseppe Paolo Cere in Gianpiero Veronese, kruta in nato strasno kaznovana Erzsébet (dala naj bi ubiti 610 devic, po procesu pa so jo živo zazidali in tako je živel tri leta) pa je bila v besedi in petju Claudia Grimaz. Poskus mešanja različnih izraznih vrst in poigravanja z ljudsko glasbo je nedvomno zanimiv, prav tako zanimiva pa je bila izbira osvetlitve različnih ženskih obrazov s komentiranjem Carle Lugli po vsaki predstavi.

VČERAJ-DANES

Danes, PONEDELJEK,
14. avgusta 1995
MAKS

Sonce vzide ob 6.03 in
zatone ob 20.15 - Dolžina
dneva 14.12 - Luna vzide
ob 21.27 in zatone ob
10.19.

Jutri, TOREK,
15. avgusta 1995
VELIKI SMAREN

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 30 stopinj, zračni
tlak 1013,6 mb pada, veter
jugozahodnik 25 km na
uro, vlaga 64-odstotna, ne-
bo jasno, morje rahlo raz-
gibano, temperatura morja
24 stopinj.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 14.,
do NEDELJE, 20. avgusta
1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. S. Giusto 1 (tel.
308982), Ul. T. Vecellio 24
(tel. 633050), Lungomare
Venezia 3 - Milje (tel.
274998).

NABREZINA (tel.
200466) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. S. Giusto 1, Ul. T.
Vecellio 24, Ul. Roma 15,
Lungomare Venezia 3 -
Milje.

NABREZINA (tel.
200466) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Ul. Roma 15 (tel.
639042).

TOREK, 15. avgusta 1995

Lekarne odprte od 8.30
do 13.00

Ul. S. Giusto 1, Ul. T.
Vecellio 24, Ul. Roma 15,
Lungomare Venezia 3
(Milje).

NABREZINA (tel.
200466).

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. S. Giusto 1 (tel.
308982), Ul. Tiziano Ve-
cellio 24 (tel. 633050),
Lungomare Venezia 3 -
Milje (tel. 274998).

NABREZINA (tel.
200466) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od
16.00 do 20.30

Ul. S. Giusto 1, Ul.
T. Vecellio 24, Ul. Roma
15, Lungomare Venezia 3
(Milje).

NABREZINA (tel.
200466) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Ul. Roma 15 (tel.
639042).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.15 »Pulp
Fiction«, r. Quentin Ta-
rantino, i. John Travolta,
Uma Thurman, Harvey
Keitel.

EXCELSIOR - Zaprto
zaradi pocitnic do 24.8.

EXCELSIOR AZZURRA -
Zaprto zaradi pocitnic do
24.8.

AMBASCIATORI - Za-
prto zaradi pocitnic.

NAZIONALE 1 - Zaprto
zaradi pocitnic do 18. av-
gusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto
zaradi pocitnic.

NAZIONALE 3 - Zaprto
zaradi pocitnic.

NAZIONALE 4 - Zaprto
zaradi pocitnic.

MIGNON - Zaprto zara-
di pocitnic.

CAPITOL - 18.00,
20.00, 22.10 »Una moglie
per papà«, i. Ray Liotta,
Whoopi Goldberg.

ALCIONE - Zaprto zara-
di pocitnic.

LUMIERE - Zaprto zara-
di pocitnic.

PRIREDITVE

TABOR '95 - Prosvetni
dom Opčine. Danes, 14.
t.m., ob 19. uri koncert
TRIA DENIS NOVATO,
sledi ples z ansambлом

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tičije) tel. 360072, s sledecim ur-
nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

NAROCNIKOM IN BRALCEM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, pri-
poročamo, da nas obvestijo vsaj stiri dni pred
odhodom na počitnice na telefonsko številko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

SD ZARJA - Bazovica

priredi

12., 13., 14. in 15. avgusta na vrtu

Gospodarske zadruge v Bazovici

TRADICIONALNI ŠPORTNI PRAZNIK

Od 17. ure dalje bodo delovali dobro založeni kioski

Zvečer ples z ansambлом Keydea

Vabljeni!

Kraski kvintet; jutri, 15.8.,
ob 9.30 6. slikarski ex-tem-
pore za otroke, ob 18. uri
koncert GODBE NA PIHA-
LA iz Sezane, sledi ples z
ansambлом Kraski kvintet.
Oba dneva deluje od 20.
do 23. ure mreža Internet.

TABOR '95 - Prosvetni
dom Razstava CLOVEK
IN ZEMLJA - OPENSKI
JUS je odprta do 15. t. m.
od 18. dalje.

KROZEK ZAFFIRINO
PISONI prireja vsako
večer do 15. avgusta Ljud-
skem domu v naselju Sv.
Sergija PRAZNIK OB VE-
LIKEM SMARNU. De-
lujejo dobro založeni kioski
s specialitetami na za-
ru, vinom, za razvedrilo
bodo poskrbeli ansambl
Triestinisima, Barbanera
in Alexi ter različne igre
in tekmovalja.

SKUPINA PROSTO-
VOLJCEV iz Devina - Na-
brežine in Kriza prireja v
sodelovanju z devinsko-
nabrežinsko občino jutri,
15. t. m. v Nabrezini (stara
vas) PRAZNOVANJE PA-
TRONA sv. Roka. Začetek
ob 10. uri z nastopom god-
be, nato razstave, slikarski
ex tempore, glasba in raz-
vedrilo.

KROZEK BRIN prireja
v soboto, 19.8. ter v ne-
deljo, 20.8. LJUDSKI
PRAZNIK na dvoriscu
Ljudskega doma v Krizu.
Poskrbljeno za razvedrilo,
jedačo in pijačo. Vabljeni!

OBVESTILA

KRUT obvešča, da bodo
uradi zaprti danes, 14. t.
m.; od 16. do 28. t. m. pa
bodo odprti v jutranjih
urah od 9. do 13. ure.

KRUT prireja do 6. do
22. oktobra zdravljenje v
termah Castaldi na otoku
Ischia pri Neaplju (vpiso-
vanje do 25. t.m.) in
zdravljenje v Smarjških
toplicah od 27. septembra
do 6. oktobra in od 6. do
16. oktobra. Vpisovanje in
informacije na sedežu
Kruta v Ul. Cicerone 8,
tel. st. 3720062, razen so-
bot od 9. do 13. ure.

ZVEZA SLOVENSKE
KULTURNIH DRUSTEV
obvešča, da je danes, 14. t.
m. urad zaprt.

POLETNO SREDISCE
Sklada M. Cuk v avgustu
od ponedeljka do petka od
8. do 13. ure brez kosila.
Vpisovanje in informacije
med 13. in 15. uro v ura-
dih na Narodni ul. 126.

KMECKA ZVEZA ob-
vešča, da sta podružnici v
Nabrezini in na Opčinah v
avgustu zaprti, danes pa
so zaprti tudi uradi v Tr-
stu.

DEVINSKO - NA-
BREŽINSKA OBČINA or-
ganizira letovanje za 50
upokojencev (zensk od
60., moskih od 65. leta
starosti), ki bo v Riminju
od 13. do 26. septembra
letos. Prosnje z vsemi po-
trebnimi dokumenti je tre-
ba izročiti občinskemu
Uradu za skrbstvo (soba
st. 2, urnik od 8. do 10.
ure), najkasneje od 23. av-
gusta. Za občane devin-
sko-nabrežinske občine je
v določenih primerih
predviden občinski pri-
spevek. Morebitna nekrta
mesta bodo na razpolago
prebivalcem občine Zgo-
nik, Repentabor in Trst v
mejah pristojnosti. V pri-

meru, da bi kdo iz teh treh
občin želel prositi za javni
prispevek, naj se obrne na
občino, kateri pripada. Za
izvod razpisa in podrob-
nejše informacije je na
razpolago občinski Urad
za skrbstvo, tel. 6703111.

DOLINSKA SEKCIJA
SSK prireja od sobote, 19.
do ponedeljka, 21. t.m.,
Nas praznik na Hribenci
pri Borstu. Spored bodo
popestrili ansambla Adria
Kvintet in Krt ter pihalni
orkester Breg. V nedeljo
popoldne bodo govorili po-
litičnih predstavnikov.

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKE DEZELNE
ZAVOD ZA POKLICNO
IZBORAZEVANJE ob-
vešča, da bo tajništvo za-
prto do 15. avgusta.

MALI OGLASI

ZELO UGODNO pro-
dam Audi 100, km
140.000, letnik '81, cc
1600. Tel. st. 212055 ali
0330/722176.

MLADENIC, 18-letnik,
poprimem za katerikoli
delo. Tel. st. 44710.

ZA opravljanje gospo-
dinjskih del pokretnemu
invalidu iscem za dobo 1
meseca posteno, večšo
zensko, eventualno mož-
nost prenočevanja. Telefo-
nirati danes, 14.8. in v sre-
do, 16.8. od 16. do 17. ure
na st. 040/291186.

KITARISTA za sestavo
glasbene skupine isce har-
monikar. Tel. 272667 -
Corrado od 14. do 17. ure.

PRISPEVKI

V spomin na pok. Ange-
lo Soppani vd. Rupel da-
ruje hčerka Silvana
100.000 lir za MoPZ Vasilij
Mirk.

V spomin na Ludmilo
Grgič vd. Zagar daruje
N.N. 10.000 lir za Društvo
slovenskih upokojencev.

V spomin na pok. Ido
Pregarj daruje Meri Roma-
no 25.000 lir za CPZ iz
Ricanja.

V spomin na Angela Ve-
glia darujejo družine Stelio
Branca 50.000 lir, Walder-
stein 30.000 lir in Svara
15.000 lir za Sklad Mitja
Cuk.

V spomin na Ano Mozi-
na daruje sestra Ivanka za
družino 50.000 lir za SD
Primorec, 50.000 lir za KD
Primorec, 50.000 lir za
Godbo V. Parma in 50.000
lir za Pogrebno društvo -
Trebece.

V spomin na Angelo
Rupel darujeta Pepka in
Guerina Luksa 30.000 lir
za prosekso cerkev.

V spomin na pok. Ivana
Santin daruje Meri Roma-
no 25.000 lir za KD Slavec.

V spomin na drago ma-
mo Ano Mozina darujeta
Rino in Anica 30.000 lir za
KD Primorec.

Namesto cvetja na grob
Ane Mozina vd. Kralj da-
rujeta Maria in Bruno Kralj
iz Slivnega 50.000 lir za
godbo V. Parma - Trebece.

V spomin na strica
Dolfota daruje Renato
50.000 lir za spomenik
padlim na Opčinah.

Ob priliki pogreba Josi-
pa Sancina in Bernarda
Slavca daruje Dorka Sancin
20.000 lir za Pihalni
orkester Breg, 20.000 lir za
KD Valentin Vodnik in
20.000 lir za center za
rakasta obolenja.

V spomin na pok. Nar-
dota Slavca darujeta Vera
in Igor Cuk 100.000 za
Pihalni orkester Breg.

Namesto cvetja na grob
pok. Nardota Slavec da-
rujeta Jolanda in Stojan
Sancin 20.000 lir za MoPZ
Valentin Vodnik.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKE LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmiceva 7, tel. 061/31-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

ŠOLA TRINKO / SLOVENSKI PREDSTAVNIKI O SELITVI POD KAPELO

Žrtve so sprejemljive, samo če bodo začasne

Občina mora takoj začeti iskati primerno trajno rešitev

S predlogom solskega skrbnika, naj se sola Ivana Trinko začasno preseli v solsko poslopje pod Kape- lo, kjer deluje italijanska osnovna sola Fumagalli, je problem zagoto- vitve prostorov za slovensko srednjo solo trenutno rešen. Resitev je vse prej kot zadovoljiva. Sprejemljiva je samo zato, ker je začasna in ker bi nekatere druge predlagane rešitve bile še slabše. Se- veda so, vsaj na papirju, obstajale tudi boljše rešitve, kot na primer popravilo poslopja v Kapucinski ulici ali selitev v Ul. Marconi, ven- dar v tem trenutku niso bile iz- vedljive zaradi pomanjkanja casa, denarja in politične volje občinske uprave.

Ravnateljica Rozalija Simčič Lojk je najbrž do zadnjega potihem upa- la, da bo skrbnik predlagal namesti- tev v poslopju nekdanje osnovne sole Ul. Leopardi, kjer bi s preme- stitvijo nekaterih uradov bilo za so- lo Trinko dovolj prostora. Zaveda se namreč, da bo v Ul. Cappella sola zelo na tesnem. »Ucilnice za naših šest razredov so kar v redu, toda za vse dodatne dejavnosti bomo zelo

na tesnem. Obljubljajo nam osem prostorov, potrebovali pa bi jih vsaj 10-12.« Težave se obetajo za telesno vzgojo (bodo lahko uporabljali telo- vadnico likovne sole?), ravnateljico pa tudi precej moti locitev ravnateljstva, tajništva in najbrž profesorske zbornice, ki naj bi jih namestili prav v nekaj sto metrov oddaljeni likovni soli. »Kot ravnateljica nisem vajena čepeti v svojem uradu, pac pa skušam biti v tesnem stiku s svojimi profesorji in dijaki«, pravi. »Ne vem, kako bo to mogoče v takih pogojih.«

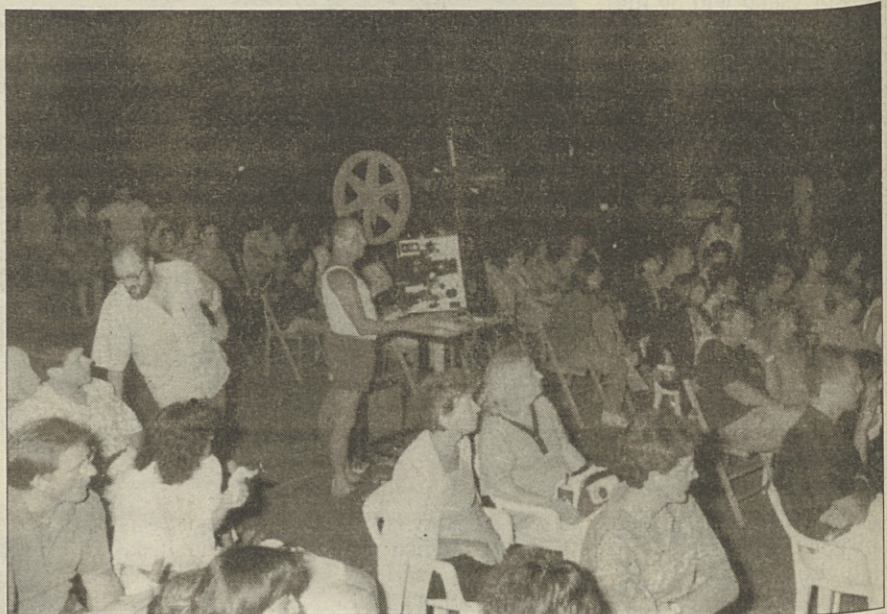
Nad predlagano resitvijo ni navdušen niti občinski svetovalec Igor Komel, ki je skupaj s kolegom Bernardom Spacapanom sledil zadevi. Tudi poslopje v Ul. Cappella je sta- ro in, kot večina sol v Gorici, pre- dolgo zanemarjeno, pravi. Prostora v njem je malo, tako da bo potrebno precej strpnosti in dogovarjanja med solama, da ne bo težav. »Za- radi tega pričakujem, da bo ta rešitev "začasna za čim krajši čas" in da bo občina v dogovoru s solskim skrb- ništvom čimprej zagotovila sloven- ski soli primeren dokončni sedež.«

Na potrebo, da se čimprej poišče dokončni sedež opozarja tudi pred- stavniki Sindikata slovenske sole prof. Livio Semolic. »Zavedamo se, da izbira Ul. Cappella ni najbolj ustrezna, saj je v njej premalo pro- stora in bo zato potrebna locitev ravnateljstva in tajništva od razre- dov. Sprejeli smo jo le zato, da se ne bi dotikali solskega centra in da ne bi sole Trinko selili izven mesta. Ti dve točki sta bili po nasi oceni bist- venega pomena. Pripravljeni smo sprejeti žrtve, vendar pod pogojem, da bodo res začasne. Zato smo zah- tevali, da se že takoj septembra zač- ne iskati dokončna rešitev. Glede te hočem poudariti, da se ne bomo za- dovoljili s kako polovično rešitvijo, saj ima sola Trinko pravico do se- deža, kjer bo lahko dostojno delova- la v primernih prostorih. Pripravlje- ni smo sprejeti izziv racionalizacije. Toda na občini se morajo zavedati, da to ne pomeni zgolj krčiti stroške, temveč racionalneje in učinkoviteje izrabiti sredstva. Bistvena naloga občina pa ostaja ta, da soli zagotovi možnost uspešnega delovanja, kar seveda tudi nekaj stane.«

POLETJE / PREDINOČI NA PLACUTI

Filmska predvajanja po mestnih rajonih

Na pobudo skupnosti Arcobaleno so vrteli film Gabrieleja Salvatorea "Turnè"

Na Placuti se je predsinoci precejšnje stevilo ljudi odzvalo povabilu na ogled filma "Turnè" Gabrieleja Salvatorea. Filmsko predvajanje so priredili člani skupnosti Arcobaleno v okviru intenzivnega programa poletnih srečanj in prireditvev, v sodelovanju z rajonskim svetom za Svetogorsko cetr in Placuto. Temu prvemu filmskemu večeru bodo v prihodnjih dneh in tednih sledili se drugi po drugih goriskih rajonih. (Slika: Fotostudio Reportage)

NOVICE

Srečanje z zaporniki

V času, ko vsi v "zunanjem svetu" hitijo na počitnice, morajo biti dnevi za rešetkami zaporov še daljši kot sicer. Člani skupnosti Arcobaleno bodo zato danes od 16. do 18. ure ponudili zapornikom par ur razvedrila. Na dvorišču v Ul. Barzellini bo srečanje z mašo in glasbeno animacijo. Zapornikom bodo ponudili sladoled in lubenice. Goriški zapor je včeraj obiskal tudi deželni svetovalec Zelenih Paolo Ghersina, ki preverja stanje in probleme v kaznilnicah v naši deželi.

V Krminu ranjena kolesarka

V trčenju med avtomobilom in kolesarko je bila včeraj zjutraj v Krminu ranjena 52-letna Gianpaola Merlino. Nesreča se je priptila ob 9.30 v Ul. Friuli, točne okolščine pa še preverjajo karabinjerji. Ranjeno Merlinovo so prepeljali v go- risko splošno bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili zlom dveh vretenec. Pridržali so jo na zdravljenju v ortopedskem oddelku. Zdravila se bo predvidoma 30 dni.

Člani solidarnostnega odbora oddali pomoč za begunce

Pred nekaj dnevi so člani Solidarnostnega odbora za pomoč beguncem iz nekdanje Jugoslavije oddali stvari, ki so jih zbrali med zadnjo tridnevno nabiralno akcijo na Goriškem. Materialno pomoč so odgovorni oddali predstavnikov begunskih središč z Gorenjske in članom društva Mostovi. To društvo se posebej skrbi za otroke, ki jih je vojna vihra tako hudo prizadela. Člani goriškega solidarno- stnega odbora so obiskali tudi center v Kranju, kjer so se predstavniki be- guncem toplo zahvalili vsem Gorica- nom za radodarnost.

Ob tej priložnosti so organizatorji zbiralne akcije, ki se je odvijala v go-

riskem Kulturnem domu, oddali v glavnem obleke in obutev, ki so jih prispevali nasi občani. Solidarnostni odbor vsekakor sporoča, da je nabiralna akcija se v teku in da svoje pri- spevke, katerekoli narave, lahko se vedno prinesete v nabiralni center v Kulturnem domu v Gorici. Zaradi blizajoče se zime bodo v prihodnjih mesecih se posebno dobrodosla težja oblačila in spodnje perilo.

Solidarnostni odbor je tudi poskr- bel, da je na Kmečki banki odprt tudi tekoči račun, na katerega lahko nakazete katerokoli vsoto. Stevilka računa Solidarnostnega sklada za po- moč beguncem BiH je 65250.

GRADEŽ / LEPTNO TEKMOVANJE

Nocoj bodo izbrali najlepšo v Fulaniji - Julijski krajini

Ali se bo stirideset brhkih deklet iz nase dezele do večera otreslo treme, ki ponavadi spremlja vse, ko prvič stopajo na oder pred številno publiko? Dek- leta se bodo nocoj predstavila na finalnem izboru za najlepšo v Furlaniji - Julijski krajini, ki bo v parku vrtnic v Gradežu. Dodatno tremo jim bo prav gotovo povzročila prisotnost Vittoria Sgarbija, ki bo skupaj s Claudio Cavalcanti vodil večer. Razvpiti kritik, po- litik in pisatelj bo s svojimi zbadljivimi vprašanji gotovo najrši oreh zirijske dekletom, ki si bodo skuša- lem z lepoto, postavnostjo, sarmom in zakaj ne, ori- ginalnostjo odgovorov, izboriti nastop lovoriko naj- lepše v FJK in nastop v državnem finalu v Salso- maggiore.

Večer se bo začel ob 21.30, poleg Sgarbija, Caval- cantijeve in deklet bodo zabavali občinstvu se godba na pihala Rossini iz vasi Castions di Strada, komik in pevec Marco Carena in italijanski Take That. (aw)

KRONIKA / KRAJE V STANOVANJH

Policija preiskala taborišče Romov

Našli niso ničesar - Skupini so kljub temu "svetovali" naj zapusti Goriško

Po seriji tatvin, ki so jih v raznih krajih na Go- riskem zabeležili v prejšnjih dneh, je poli- cija predsinoci obiskala taborišče skupine pri- blizno stiridesetih Ro- mov v blizini Spetra ob Soci. V soboto so namreč v Gorici prijeli tri mlade Rome - dva, deček in deklica, sta stara komaj 13 let, tretja pa 19 -, ki so skušali krasti v stano- vanjih v Ul. del Carso in na Korzu Italia. Oba po- skusa sta spodletela zara- di prihoda lastnikov sta- novanj in nato policije.

Tudi v Ronkah so prijeli dekle, ki je skupaj z 10-letnim dečkom bežalo po kraji v nekem stanovanju. Na razliko od ostalih, ki so se otroci, so dekle v Ronkah aretirali. Trdila je sicer,

da je se mladoletna, ven- dar so ugotovili, da je go- tovo že dopolnila 18. leto in so jo zato zaprli v zen- sko kaznilnico v Vidmu.

Kot rečeno je policija predsinoci obiskala tabo- rišče Romov, ki menda prihajajo s srbskih ob- mocij v Bosni. Izvedli so preiskavo, toda ukrade- nega blaga niso našli. Skupino so povabili, naj zapusti Goriško. Zaeen- rat gre za neformalno va- bilo, če pa se mu ne bodo odzvali, utegne slediti odlok o izgonu.

Naj bodo krivci Romi ali ne, priporoča policija občanom, naj sprbno zaklenejo prazna stano- vanja, dragocensti pa naj po možnosti spravijo na varno, saj so dnevi ob ve- likem smarnu najnevar- nejši za tatvine.

KRONIKA

Gozdni požar na Krasu v bližini Devetakov

Gozdni požar je včeraj popoldne okrog 17.30 iz- bruhal pri Devetakih po pobočju Brestovca, ki se od državne ceste skozi Dol dviga v smeri proti Vrhu. V bojazni, da se ne bi oženj z vetrom naglo razširil (tam v bližini je lani ob koncu julijaskoraj cel teden divjal obsezen požar) so na kraj množic- no prihiteli gasilci (s stiri- mi protipožarnimi vozi- li), gozdarji in prostovolj- ni gasilci iz okoliskih va- si. Dezelna civilna zaštita je poslala tudi helikopter. Kot kaže, je hitro ukre- panje učinkovalo. Pol- drugo uro po alarmu so nam povedali, da je oženj v bistvu pogasjen in da bi morala biti nevarnost dokončno ponovnega iz- bruha in sirjenja požara odpravljena.

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVEN- SKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO vabi na piknik, ki bo v nekdanji karavli na Sabotinski cesti v Solkanu v nedeljo, 17. septembra, od 16.30 dalje. Vpisovanje 23. in 30. av- gusta na sedežu in pri po- verjenikih.

DRUŠTVO SLOVEN- SKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO in KRUT iz Tr- sta nudita dve ugodni možnosti zdravljenja v to- plicah. 1) 10-dnevno bi- vanje v Smarjeskih topli- cah v dveh izmenah od 27.9. do 6.10. in od 6. do 16.10. 2) bivanje v zdravi- liscu Antiche terme Cas- taldi na otoku Ischia od 6. do 22. oktobra. Terme so znane zaradi fangotera- pijske. Informacije in prijave na sedežu društva ob sre- dah od 10. do 11. ure.

SLOVENSKO GOSPO- DARSKO ZDRUŽENJE in DRUŽBA GOSERVIS spo- rocata, da bodo uradi za- prti od 14. do 18. avgusta.

LJUDSKA KNJIZNICA DAMIR FEIGEL v Gorici je zaprta do 25. avgusta.

OBCINSKA KNJIZNI- CA V DOBERDOBU je da- nes, 14. avgusta, zaprta.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVEN- SKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO prireja od 4. do 9. septembra 6-dnevni iz- let po Apuliji. Ogledali si bodo Gargano, Manfredonio, Trani, Bari, Brindisi, Lecce, Alberobello, Taran- to in zgodovinske zanimi- vosti teh krajev. Peti dan bo posvečen celodnevne- mu obisku otokov Tremi- ti. Zagotovljen bo polni penzion, voznja z avtobu- som, vodič. Prijave bodo sprejemali na sedežu sa- mo v sredo, 16. in 23. av- gusta, ko se vpisovnaže nepreklicno zaključijo.

KLEKLJARSKI ODSEK DRUŠTVA JADRO iz Ronk prireja v nedeljo, 27. t.m., izlet v Idrijo na Cipkarski festival. Infor- macije in prijave pri gospe Pahor, tel. 776123.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

AL MORO, Carducci- va ul. 40, tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU

AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958

Ekonomika propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, visina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOV ZAKON O POMILOSTITVI

Z novim zakonom hitreje na svobodo

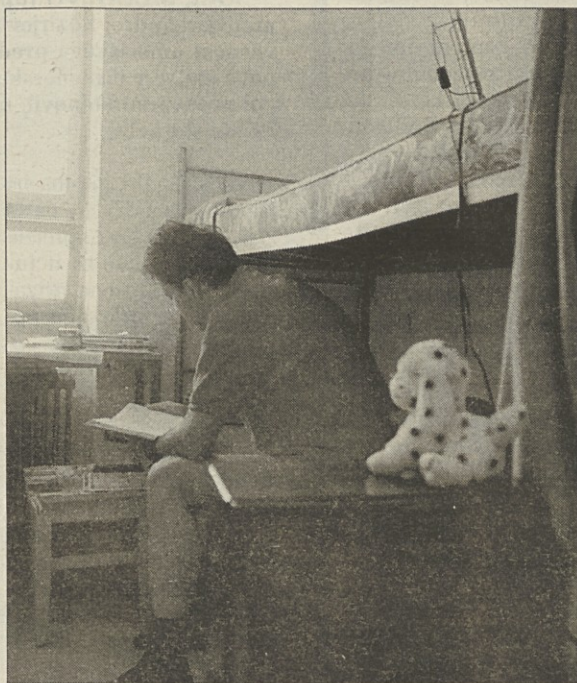
19. avgusta bo nehal veljati 20 let star zakon o pomilostitvi

LJUBLJANA (STA) - Institut pomilostitve je slovenski parlament uredil z novim zakonom, ki bo začel veljati 19. avgusta in bo zamenjal skoraj 20 let star zakon. Pravosodno ministrstvo mora v mesecu dni pripraviti se navodila za delo sodišč v pomilostitvenem postopku, ki mora biti v skladu z novim zakonom čim hitrejši. Institut pomilostitve poznajo vse evropske države, vsem pa je skupno, da je pomilostitev izključno v pristojnosti sefa države. Pomilostitev za kazniva dejanja, določena v zakonih Republike Slovenije, izreka v skladu s tem zakonom predsednik republike.

Predsednik izreka pomilostitev tudi za kazniva dejanja, določena s kazenskimimi zakoni drugih držav, če je storilec državljan Slovenije in če je tako določeno v mednarodnih pogodbah. S pomilostitvijo po tem zakonu je mogoče določeni osebi odpustiti kazenski pregon oziroma popolnoma ali delno odpustiti izvršitev kazni, izrečeno kazni spremeniti v miljejšo ali pogojno kazni ozi-

roma preklicati obsodbo. Poleg tega zakon določa, da se z amnestijo odpravi ali skrajša trajanje pravnih posledic obsodbe, določenih v slovenskih zakonih. S pomilostitvijo se lahko kazni spremeni le v okviru, kot ga določa splošni del kazenskega zakonika Republike Slovenije. Postopek za pomilostitev se v skladu z novim zakonom lahko začne na prošnjo ali po uradni dolžnosti: po

stopke za pomilostitev po uradni dolžnosti začne minister za pravosodje, prošnjo za pomilostitev pa lahko vloži obsojenec, njegov partner ali bližnji sorodnik ter jo ponovi vsake pol leta oziroma vsako leto za kazni nad pet let. Prošnja za pomilostitev se vloži pri sodišču, ki je izreklo sodbo na prvi stopnji. Pristojno sodišče mora v pomilostitvenem postopku od različnih pristojnih organov zahtevati podatke o obsojencu ter preveriti morebitna določena dejstva ali okoliščine, nato pa svoje mnenje podati pravosodnemu ministrstvu; to mora storiti tudi pristojni državni tožilec. Nato ministrstvo zbrane podatke skupaj z novim zakonom predloži predsedniku države.

Čakajoč na pomilostitev (Foto: B. V.)

34. SVETOVNI ČEBELARSKI KONGRES BO V ŠVICI

V Evropo tudi s čebelami in izvirnimi panji

Čebelarstvo v Sloveniji sega v sedmo stoletje - Prvo čebelarsko društvo na svetu

LJUBLJANA - V torek se bo v mestu Lausanne v Švici začel 34. svetovni čebelarski kongres z razstavo. Udeležili se ga bodo čebelarji in strokovnjaki z vseh celin, letos pa se jim bodo prvič pridružili tudi slovenski predstavniki.

Razstavo prireja Amipondia, svetovna čebelarska organizacija, ki združuje nacionalne čebelarske organizacije iz 115 držav. Vsaki dve leti v drugi državi pripravijo kongres z razstavo, na kateri sodeluje več kot dva tisoč razstavljalcev, ogleda pa si jo tudi deset tisoč obiskovalcev.

Letos bo kongres po dolgih letih vnovič potekal v Evropi, pričakujejo pa do sledi največje število udeležencev - približno 3500. Pred dvema letoma se je tej svetovni organizaciji pridružila tudi Zveza čebelarskih društev Slovenije. Letos se jim je prvič ponudila prilika za sodelovanje

na kongresu. V kongresnem središču Palais de Beaulieu je Zveza čebelarskih društev Slovenije najela 35 kvadratnih metrov razstavnega prostora, kjer bo 22 slovenskih razstavljalcev razstavljalo med in medene pripravke, apiterapevtske in apikozmetične izdelke, čebelarsko opremo, izdelke

medicarske in svečarske obrti, poslikane panjske končnice in dosežke pri selekciji in vzreji kranjske čebele. Ponudba bo pestra, ob tej priložnosti pa bo izšla tudi posebna knjizica v angleškem in nemškem jeziku z naslovom Slovenija, dežela dobrih čebelarjev, ki bo na kratko predstavila delo in prizadevanja slovenskih čebelarjev.

Slovinci smo čebelarski narod z bogato kulturno dediščino in tradicijo, ki sega v 7. stoletje. Poleg trgovine z medom in voskom se lahko pohvalimo s prvim čebelarskim društvom na svetu, svetovno znanimi strokovnjaki, edinstvenimi čebelarnjaki ter medicarsko in svečarsko obrtjo. Pokrovitelj udeležbe Slovenije na kongresu je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je prispevalo precejšen finančni delež. Projekt so gnotno podprli tudi ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj, ministrstvo za gospodarstvo, Urad vlade RS za informiranje, Obrtna zbornica Slovenije, sponzorji in tudi razstavljalci. Pri vsebinski pripravi razstave sta strokovno sodelovala Zveza čebelarskih društev Slovenije in Kmetijski institut Slovenije.

Meta Pavlin

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE

Manj prejemnikov pomoči

LJUBLJANA (STA) - Republiki zavod za zaposlovanje že nekaj časa opazuje, da število prejemnikov denarnega nadomestila in pomoči se vedno upada. Po najnovejših podatkih zavoda se je upadanje nadaljevalo tudi junija, glavni razlog zanj pa je predvsem manjši dotok novih brezposelnih oseb, ki so upravičene do denarnega nadomestila, pa tudi dejstvo, da so se nekaterim te pravice iztekle. Število prejemnikov denarne pomoči je skrcila tudi zakonska novela, ki velja od lanskega januarja in je čas prejetja denarne pomoči skrajšala na šest mesecev. Zavod je junija letos denarno nadomestilo oziroma pomoč izplačal le 30,4 odstotka brezposelnim, medtem ko je pred letom dni ta delež znašal 44,2 odstotka. Junija je denarno nadomestilo prejelo 27.758 brezposelnih, 11,7 odstotka manj kot decembra lani in 26,7 odstotka manj kot junija lani. Število prejemnikov denarne pomoči, ki jih je bilo junija 7586, se je v primerjavi z lanskim decembrom zmanjšalo za 31,3 odstotka, v primerjavi z lanskim junijem pa za 53,6 odstotka. Najnižji znesek izplačanega denarnega nadomestila, ki je enak 80 odstotkom zamenjane plače, je junija znašal 24.663 tolarjev bruto oziroma 18.115 tolarjev neto. Najvišji znesek denarnega nadomestila je znašal 98.652 tolarjev bruto, saj je po zakonu stokrat večji od najnižjega nadomestila. V povprečju so upravičenci do denarnega nadomestila prejeli 44.173 tolarjev bruto. Nizje denarno nadomestilo od 45 tisoč tolarjev bruto sta dobili skoraj dve tretjini prejemnikov, najvišji znesek te oblike pomoči - 84.663 tolarjev bruto - pa je dobilo 4, 6 odstotka vseh upravičencev do denarnega nadomestila in denarne pomoči.

Jutri v Avditoriju Marco Masini

PORTOROŽ - Naval turistov, ki jih je k nam s Hrvaskega prejšnji teden prignala »nevihta«, se je ustalil. Iz portoroške turistično-informativne pisarne so nam sporočili, da so ta konec tedna na obali in Krasu nasteli 16.500 gostov (sest odstotkov več kot lani), od tega je v piranski občini prenočevalo deset tisoč gostov. Skratka število, s katerimi so lahko turistični delavci po »crnih« julijskih obetih zadovoljni.

Portorož pa bo jutri in pojutrišnjem ne le turistična prestolnica, marveč tudi prestolnica mladosti. Jutri ob 21. uri bo v portoroškem Avditoriju nastopil italijanski pevec Marco Masini, brez dvoma »prvoligas« italijanske zabavnoglasbene scene. Kot so nam povedali organizatorji, gredo karte v predprodaji za med, pravi naskok pa je pričakovati pred koncertom. Nihče ne dvomi, da bo Marco Masini napolnil letni Avditorij do zadnjega kotička.

Drugi veledogodek (za nekoliko mlajše ljubitelje zabave) bo v sredo, ko bodo na istem prizorišču nastopila dekleta skupine Non e la RAI. Gre za 12 do 20 let stara dekleta, ki čez vse leto vsako popoldne plešejo in pojejo v svoji oddaji na italijanski zasebni postaji Italia 1 (last Berlusconi). Glavne zvezdnice Ambre v Portorož sicer ne bo, mladi Primorci pa se brzkone ne bodo odrekli niti Francesci, Veronici in drugim.

Andrej Znidarcic

ČRNA KRONIKA

Med vikendom spet več hudih prometnih nesreč

LJUBLJANA - Žal se je »kot po tradiciji« tudi ta konec tedna v Sloveniji zgodilo več prometnih nesreč, ki so se končale s smrtnim izidom.

V petek ob 16. uri je po regionalni cesti iz smeri Marnege proti Dolu pri Hrastniku 26-letni voznik avtomobila celjske registracije Z. B. vozil po klancu navzdol ter trčil v - zaradi hitrosti namreč ni mogel pravčasno ustaviti - 85-letno pesko J. S. iz Dola pri Hrastniku, ki je prav takrat prečkala cesto. Pesko je odbilo na pokrov vozila, nato pa je padla pred vozilo, ki jo je potiskalo pred sabo še 14 metrov. Bila je takoj mrtva.

V soboto popoldne je triindvajsetletni voznik avtomobila Z. G. iz Krskega na regionalni cesti iz Krskega proti Podbočju pripeljal v ostri levi ovinek in zaradi neprilagojene hitrosti zapeljal čez desni rob vozišča na neutrjeno bankino. Po njej je bočno drsel skoraj 24 metrov, nato se je vozilo trikrat prevrnilo, pri čemer je voznik, ki ni bil pripet z varnostnim pasom, padel skozi vetrobransko steklo in se hudo telesno poškodoval. Umrli je med prevozom v brezisko bolnišnico.

Istega večera je med prevozom v bolnišnico umrl 89-letni kolesar, ki ga je na Sneberski cesti v Ljubljani zbil voznik avtomobila (sumijo, da je bil pod vplivom alkohola), ki je vozil preblizu desnega roba cestišča. Včeraj zvečer pa je trčenje dveh avtomobilov na cesti Maribor-Ptuj terjalo še dve novi žrtvi.

V soboto dopoldne je v soboski bolnišnici za posledicami prometne nesreče umrl petindvajsetletni V. T. iz Radmozancev SO Lendave. Nesreča se je zgodila 2. avgusta pri Radmozancih, ko je V. T. s kolesom nepravilno vozil mimo dveh stoječih vozil in zapeljal na levo stran vozišča v trenutku, ko je nasproti po desni pripeljal avtomobil. Pri trčenju je voznika kolesa vrglo na pokrov motorja in nato v jarek, kjer je oblezal hudo poškodovan. V celjski bolnišnici je v četrtek zvečer umrla 22-letna C. J. iz Mozirja za posledicami poškodbe, ki jo je kot voznica avtomobila dobila v prometni nezgodi 28. julija v Spodnji Reci na regionalni cesti Mozirje-Radmirje.

V ljubljanskem Kliničnem centru je v četrtek za posledicami prometne nesreče umrl 26. letni P. I. iz Moravskih Toplic, ki je bil kot voznik osebnega avtomobila udeležen v prometni nezgodi 7. avgusta v Tešanovcih pri Moravskih Toplicah. (A. P., V. K.)

V razbitinah je ugasnilo še eno življenje (Foto: Daniel Novaković/FPA)

KOPER - Primorske ceste so bile konec minulega tedna spet krvave. Dva mrtva in trinajst huje ranjenih v številnih nesrečah je žalostna bilanca, ki je vredna preplaha.

Najhujša nesreča se je zgodila v soboto okrog 16. ure na regionalni cesti Ankaran-Dekani, ko je 18-letni voznik (z enomesečnim vozniskim stažem) Tadej Z. iz Smarja pri Jelsah z zastavo 128 vozil proti Dekanom. Kljub polni cesti je zavil na nasprotni vozni pas prav v trenutku, ko je nasproti pripeljala Danijela D. A. iz Koprja. Voznica se je začela umikati na skrajni rob vozišča, vendar ji strahotnega trčenja s tragicinimi posledicami ni uspelo preprečiti. V nesreči je bila Danijela D. A. takoj mrtva, njena otroka, petletni Jure in trinajstletni Gregor, ter sopotnik stinajstletni Matjaz S. pa so bili huje poškodovani. Huje ranjeni so bili tudi vsi v zastavi 128, poleg povzročitelja se devetnajstletni Matjaz G. iz Celja in sedemnajstletni Marko V. iz Zibernika pri Rogaski Slatini.

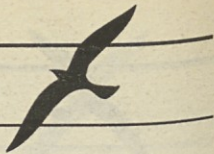
Do nesreče s smrtnim izidom je prišlo tudi v noči s petka na soboto na magistralni cesti Kozina-Crni Kal v Petrinjah. Sedemindvajsetletni Matjaz M. iz Ljubljane je vozil

kawasakija v smeri proti Kopru in v desnem preglednem ovinku zapeljal na nasprotni pas v trenutku, ko mu je nasproti pripeljal 33-letni Joze S. iz Lovrenca na Pohorju. Prislo je do silovitega trčenja, v katerem je motorist na kraju podlegel poškodbam, njegovega sopotnika, 24-letnega Janeza C. iz Ljubljane, in voznika avtomobila pa so huje ranjena odpeljali v izolsko bolnišnico.

Andrej Znidarcic

Ljubosumje

KIDRICEVO - Stiri letna Ljubezen 28-letnega Radivoja N. in dve leti mlajše Julijane T. se je včeraj ponoči končala s tragedijo. Očitno je ljubosumje premagalo mladenca, da je nekaj pred četrto uro v hisi na Lovrencu na Dravskem polju, kjer sta zivela, prijel za sekiro in svojo ljubezen, ki je ležala v postelji, s topim delom udaril po glavi. Ko je Radivoje videl, kaj je storil, je hudo poškodovano Julijano odnesel iz hise in prosil sosedo, naj jo odpeljejo v bolnišnico. Ko je bilo dekle na poti v pujsko bolnišnico, je Radivoj napisal poslovilno pismo in se obesil. Kot so sporočili iz bolnišnice, Julijana ni več v smrtni nevarnosti. (V. K.)

NOVICE

Rusija grozi z vojaško akcijo v Čečeniji

MOSKVA (dpa) - Ruski notranji minister Anatolij Kulikov je včeraj čečenskim upornikom zagrozil z novo vojaško akcijo, če ne bodo predali orožja, kot predvideva vojaški sporazum. Ruska delegacija, ki jo sestavljajo Kulikov, minister za nacionalna vprašanja Vjatčeslav Mihajlov in predstavnik ruskega vojskega poveljstva Anatolij Romanov, je včeraj v Groznej voditelja čečenskih pogajalcev Ahmeta Jarihanova opozorila na nujnost uresničevanja vojskega sporazuma. Ruski parlament pa je včeraj na izrednem zasedanju predsedniku Borisu Jelcinu predlagal vnovično razglasitev izrednih razmer v Čečeniji. Kot poroča rusko vojaško poveljstvo v Groznej, so razmere v tej kavkaski republiki še vedno napete. Včeraj je bil v napadu čečenskih gverilcev na ruske postojanke ubit en ruski vojak.

V Kašmirju našli ubitega talca

NEW DELHI (dpa, Reuter, telefoto: AP) - Indijska policija je včeraj v bližini kraja Panzpula na jugu nemirne indijske pokrajine Kašmir našla truplo Norvezana Hansa Christiana Ostra, enega od petih talcev, ki so jih junija ugrabili muslimanski skrajneži. Organizacija skrajnežev Al Faran je včeraj zagrozila, da bo pobila tudi ostale štiri tujce, dva Britanca, Američana in Nemca, če vlada v New Delhiju iz zaporov ne bo izpustila njenih privržencev. Policija je namrec pri Norvezanu, ki so mu skrajneži odsekali glavo, našla pismo, v katerem je zapisano: »Če naše zahteve ne bodo izpolnjene v dveh dneh, bodo morali umreti tudi preostali stirje talci.« Indijska vlada je na včerajšnji izredni seji obsodila barbaski umor skrajnežev in zavrnila vse njihove zahteve, hkrati pa razpravljala o akciji za rešitev talcev. Ugrabitev tujcev so obsodile tudi vse druge organizacije in skupine muslimanskih nacionalistov v Kašmirju.

Mavrični bojovnik spet pluje proti Mururoi

SUVA, PAPEETE (dpa) - Ladja Greenpeacea Mavrični bojovnik je spet pripravljena za »boj«. Potem ko so jo francoski specialci v začetku julija napadli in deloma uničili, je morala na popravilo na Fidziji, od koder je včeraj spet odplula proti Mururoi, kjer namerava Francija izvesti osem podzemnih jedrskih poskusov. Mavričnemu bojovniku se bo pri Tahitiju pridružilo še 30 drugih ladij tako imenovanega »ladjevja miru«. V glavnem mestu Tahitija Papeetu je včeraj prislo do spopada med policijo in približno 200 demonstranti, ki so protestirali proti jedrskim poskusom v južnem Pacifiku. Do incidenta je prislo, ko je policija poskusala demonstrantom preprečiti pot na stadion, kjer je potekala slovesnost ob začetku desetih južnopacifiških iger. Teh se udeležuje 2500 sportnikov iz 13 držav južnega Pacifika, Zahodna Samoa, Ameriška Samoa, Niue in Nauru pa so iz protesta proti Franciji odpovedali sodelovanje.

Alžirski skrajneži ubili in ranili več kot deset ljudi

ALŽIR (dpa) - Ta konec tedna je v bombnih napadih in drugih terorističnih akcijah alžirskih skrajnežev življenje izgubilo devet ljudi. Skrajneži so včeraj v kraju Saoula ubili novinarko vladnega časopisa Revolution Africane, v upravnem središču mesta Tipasa pa so podtaknili bombo. V eksploziji avtobombe je bilo ranjenih dvanajst oseb, med njimi trije otroci. Ze v petek zvečer so skrajneži v kraju Bouinane, ki leži južno od glavnega mesta, hladnokrvno pobili šestčlansko družino, ker se jim eden od članov družine ni hoteli pridružiti. V kraju Tixeraine pa so v soboto zvečer izvedli atentat na znano afriško pevko Leilo Amar. V napadu je bil ubit tudi njen soprog. V eksploziji bombe, ki so jo skrajneži podtaknili v poslopju policijske postaje v kraju Toura, pa je bilo v soboto ranjenih šest oseb, med njimi dva otoka.

Lakota ogroža Čmo celino

NEV YORK (dpa) - »Tristo milijonov Africanov, predvsem tistih, ki živijo na območju Sahare, bo do leta 2010 zajela lakota.« je izjavil Pierre Spitz, direktor raziskovalnega oddelka pri Mednarodnem skladu ZN za razvoj kmetijstva. Dodal je, da lahko problem reši le izobraževanje in osveščanje ogroženih prebivalcev in vseh, ki jim skušajo pomagati. »Stevilne nacionalne, mednarodne in človekoljubne organizacije, ki se ukvarjajo z reševanjem tega problema, bi morale doumeti tamkajšnji način razmišljanja in dejavnosti, namesto da jim poskušajo vsiliti tuj način kmetovanja in tuje modele ekonomskega razvoja,« je izjavl Spitz. »Na afriško kmetijstvo ne smemo gledati kot na posel. Razviti svet mora vnovič razmisliti o dobicku kot motivu za preprečevanje lakote, ki bo v prihodnjih petnajstih letih zajela že tristo milijonov ljudi.

22...

... ljudi, deset katoliških demonstrantov in dvanajst policistov, je bilo ranjenih v nemirih na Severnem Irskem, ki so se začeli v soboto, nadaljevali pa so se tudi včeraj dopoldne.

Skupine mladih katolikov, jeznih, ker je policija v soboto protestantom omogočila tradicionalni pohod skozi katoliške četrti, so v Belfastu, Londonderryju in Armaghu med protesti uničile več trgovin, zazigale avtomobile ter na policiste metale steklenice, kameenje in molotovke. Nek obožovan protestnik je v Belfastu celo ukradel mestni avtobus in ga zažgal. Poveljnik severnoirske policije Ronnie Flanagan je prepričan, da so »nemire izzvali tuji elementi«.

Vodstvo Sinn Feina, političnega krila Ire, je včeraj popoldne v Belfastu pripravilo mirovni shod, hkrati pa opozorilo, da bi utegnili nadaljnji pohodi protestantov močno ogroziti severnoirski mirovni proces. Vodja Sinn Feina Gerry Adams je včeraj po radiu irske nacionaliste pozval k miru. Za najnovejše nereda pa je obtožil Veliko Britanijo, ki po nepotrebnem zavlakuje mirovna pogajanja in tako podpihuje nezadovoljstvo med prebivalci Severne Irske. Adamsa so razočarali tudi protestantski voditelji, ki niso držali obljube, da bodo etnični spor reševali po mirni poti. (dpa)

VOJNA NA OBMOČJU NEKDANJE JUGOSLAVIJE

Lake in Kozirjev uskladila mnenji o reševanju krize

Srbi obstreljujejo Dubrovnik, Muslimani pa Donji Vakuf

SOCI, SARAJEVO (dpa, Reuter) - Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev in svetovalec za nacionalno varnost ameriskega predsednika Clintona Anthony Lake sta se v črnorskem letoviscu Soci dve uri in pol pogovarjala o novih mirovnihi pobudah za rešitev balkanske krize.

Vodja ruske diplomacije je po srečanju izjavil, da so Združene države sprejele pobudo Moskve za učinkovitejša politična prizadevanja pri umirjanju položaja v Bosni in Hercegovini. »Ameriška stran podpira predlog predsednika Jelcina, ki želi, da bi se srečali voditelji vseh strth strani,« je dejal Kozirjev. Ruski zunanji minister je tudi prepričan, da bo sodelovanje ZDA v mirovnem procesu prineslo precejšen napredek že v bližnji prihodnosti. Washington ta teden začena diplomatsko misijo po Bosni in Hercegovini, Hrvaški ter Srbiji. Ameriško delegacijo bo vodil Richard Holbrooke, namestnik zunanjega ministra Christopherja.

V osrednji Bosni se ofenziva vladnih sil nadaljuje. Opazovalci Združenih narodov so v noči s sobote na nedeljo v bližini Bugojna in Donjega Vakufa nasteli več kot osemsto eksplozij težkih topovskih granat. Predstavniki ZN niso mogli potrditi, da so vladne enote BiH napredovale iz Bugojna proti severu države, prav tako pa niso potrdili srbskih poročil o hrvaškem topniškem obstreljevanju Drvarja. Hrvaske in srbske enote so se spopadle tudi v bližini Grahova, ki so ga pred ofenzivo v Krajini zasedli Hrvati.

Bosanski Srbi so včeraj s težkim orožjem obstreljevali okolico Dubrovnika, kar je povzročilo izbruh več gozdnih požarov. Gasilske enote ognja se niso omejele, lokalne oblasti pa navajajo, da je pri tem nastala ogromna gmotna škoda. Na tem območju že nekaj dni potekajo večji premiki hrvaških vojsk, zato opazovalci pričakujejo skorajšnjo ofenzivo proti Trebinju, ki je pod srbskim nadzorom.

Srbske granate so zjutraj padale tudi na Tuzlo, ki je sicer »varovano območje« pod zaščito ZN. Pri tem je bila ena oseba ubita in dve ranjeni. Na podoben srbski topniški napad na položaje enot ZN na Igmanu pri Sarajevu pa so enote za hitro posredovanje odgovorile z minometi. Srbi so napad končali, poročil o zrtvah pa ni.

Ivan Simonović, pomočnik hrvaškega zunanjega ministra, je obsodil številne napade na srbske begunce na vnovič osvobojenih hrvaških območjih. Na vprašanje novinarja britanske televizijske postaje BBC, ali se je pripravljen opravičiti, je Simonović odgovoril: »Seveda. Takih dejanj nikakor ne morem zagovarjati. Vem, da so se številni ljudje odzvali preveč čustveno, vendar to ni opravičljivo.«

Ostrostrelci v Sarajevu so še zmeraj dejavni (AP)

EU gleda Makedoniji skozi prste

PRISTINA - Iz virov, ki so blizu Komisiji Združenih narodov za nadzorovanje embarga proti ZR Jugoslaviji, smo izvedeli, da Makedonija se naprej krši prepoved trgovanja z ZRJ. Vsak teden srbsko-makedonsko mejo v obeh smereh prečka približno tisoč tovornjakov, natovorenih z različnim blagom. Med državami, ki kršijo embargo, je Makedonija udeležena z največjim delom, brzkone kar s 47 odstotki. To pomeni, da skoraj polovica jugoslovanskega izvoza in uvoza poteka čez makedonsko ozemlje. Komisija Združenih narodov za nadzorovanje embarga je že večkrat skušala dobiti ustrezna pojasnila od makedonskega ministrstva za notranje zadeve. Toda ministrstvo je le v redkih primerih postreglo z vso potrebno dokumentacijo o poslih z ZR Jugoslavijo. Kot vse kaže, je Evropska unija podrobno seznanjena z razmerami v Makedoniji, vendar tej nekdanji jugoslovanski republiki kršenje embarga Združenih narodov tiho dovoljuje, ker ji je članica EU Grčija z blokado povzročila še večjo gospodarsko škodo. (B. S. in Reuter)

KITAJSKA / VSE MOČNEJŠI PRITISKI NA TAJVAN

Peking ubral strategijo vojaškega zastraševanja

Ta napadalnost po mnenju nekaterih diplomatov označuje notranjepolitične spore med predsednikom in vojsko

PEKING - Če je kdo mislil, da je bilo prvo kitajsko testiranje raketnih sistemov naključje, se je močno motil. Diplomatski viri so sporočili, da Kitajska načrtuje nove raketne poskuse. Proti tej odločitvi je včeraj v Tajpehu demonstriralo več kot 50 tisoč tajvanskih Kitajcev, ki so vladi v Pekingu hkrati dali vedeti, da hočejo ostati neodvisni.

Zastavlja se vprašanje, kaj hoče Kitajska s poskusi doseči? Čemu nenadna kitajska napadalnost? Ali vojski manevri morda označujejo samo notranjepolitične spore med predsednikom države in komunistične partije Jiang Zeminom ter kitajsko vojsko, katere

poveljnik je vsaj formalno tudi Zemin?

Uradni časopis kitajske partije People's Daily je na prvi strani objavil velik vojaški zemljevid, na katerem je natančno zarisano območje preizkušanja raketne tehnologije. Zanimivo je to, da je na zemljevi-

du označen predvsem Tajvan in le majhen del kitajske obale. »Vedeli smo, da bodo imeli Kitajci od maja do septembra vojske vaje v bližini obale Zejanga, toda nismo se zavedali, da tokrat ne gre samo za medijsko zastraševanje, temveč za politično dejstvo,« je povedal neki zahodni diplomat.

Kitajska je prejšnji teden napovedala drugi krog preizkušanj vodenih raketnih sistemov v zadnjem mesecu, ki ga opravlja v vzhodnokitajskem morju, približno 150 kilometrov severno od Tajvana. Tokrat se je Kitajska odločila, da bodo med vojaškimi vajami, ki bodo potekale od 15. do 25. avgusta, uporabljali pravo topovsko strelivo.

»Mislimo, da bodo Kitajci končali manevre že po prvem krogu, ki je trajal od 21. do 26. julija, vaje pa so potekale deset kilometrov blizje Tajvanu,« je povedal neki drug diplomat in dodal, da je postalo povsem očitno, da bo Kitajska okrepila pritisk na Tajvan, ki je v njenih očeh še vedno le separatistična provinca. Diplomati si zadnje

manevre kitajske vojske razlagajo kot jasno opozorilo tajvanskim oblastem, naj »uporni otocani« ne poskušajo utrditi svojega mednarodnega statusa. »Nauk je preprost. Tajvan ne sme pozabiti na možnost, da lahko Kitajska se vedno uporabi silo,« je povedal izkušen zahodni diplomat.

Kitajska že dolgo ponavlja, da je njena trimilijonska vojska pripravljena zavzeti otok, če se bodo oblasti v Tajpehu odločile za samostojnost, namesto da bi se mirno reintegrirale v matično Kitajsko. Peking in predvsem poveljstvo kitajske vojske sta bila v juniju zelo razjarjena, ko je tajvanski predsednik Li Teng Hui zasebno obiskal Washington. Kot verjamejo zahodni diplomati v Pekingu, je Liju z obiskom ZDA uspelo to, kar Jiang Zeminu in premieru Li Pengu nikakor ni. To je kitajske politične mogotece zelo ujezilo, so prepričani diplomati.

Nova agresivnost Pekinga do Tajpeha je lahko tudi posledica dejstva, da komunistični voditelji preprosto ne znajo ravnati

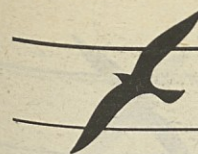
z novo generacijo tajvanskih politikov. »S staro generacijo politikov so imeli Kitajci velike nesporazume o vnovični združitvi, a prav zaradi tega spora zaupanja vreden odnos,« je poudaril zahodni diplomat. Danes pa razmere niso več tako jasne.

Politični opazovalci napovedujejo, da bo Peking do uradno predvidenega konca vojaških vaj uporabljal strategijo vojaškega zastraševanja, ki je že povzročila paniko na tajpeški borzi in zatresla sicer stabilen tajvanski dolar. Le redki pa pričakujejo, da bo azijska velikanka izpolnila svojo grozno s silo in zavzela Tajvan. Diplomatski viri navajajo celo možnost, da bo kitajska strategija zastraševanja pravzaprav pomagala predsedniku Liju zmagati na marčevskih volitvah. Predvsem pa ni jasno, kdo resnično vleče skrite niti za političnim odrom. »Se vedno je glavno vprašanje, ali Zemin poveljuje vojski ali ima vojska zadnjo besedo pri tovrstnih vprašanjih,« so ugovarjali diplomati.

Jane Macartney / Reuter

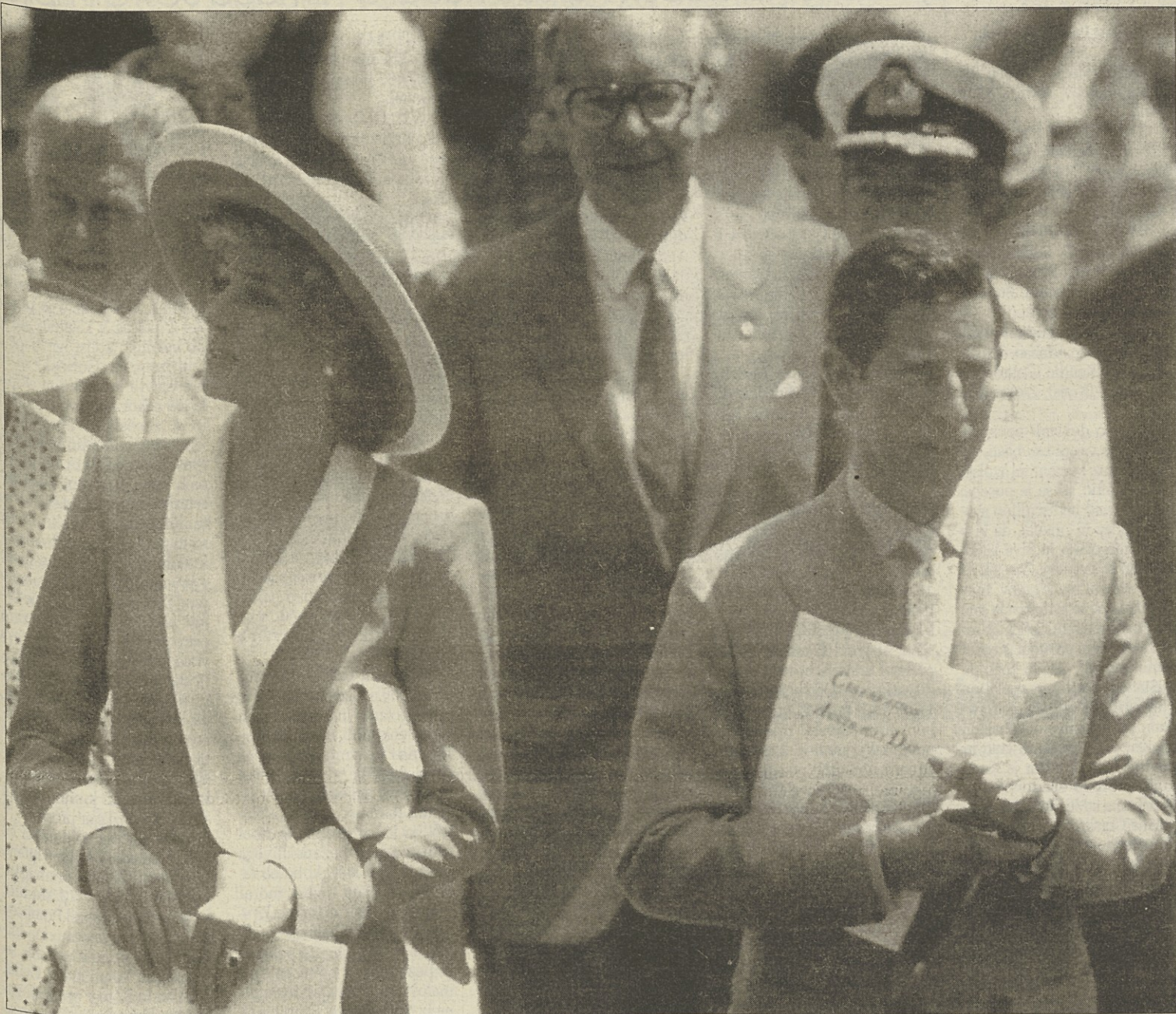
Kitajske vojske ladje v bližini tajvanskih teritorialnih voda

KROJAČEK HLAČEK

Ponosen in načrtov poln človek, ki ni hotel šivati oblek angleški princesi Diani

»Ženske morajo biti ljubosumne, moški pa pomirjeni,« pravi o obleki sir Hardy Amies, ki že skoraj pol stoletja kroji obleke za njeno veličanstvo, britansko kraljico Elizabeto, za katero pravi, da »je zelo zahtevna«

Lady Di se je zaradi spora s prestolonaslednikom Charlesom zamerila velikemu oblikovalcu siru Amiesu, ki ji nakakor ne namerava krojiti oblek

Julie Christie se vrača na oder

LONDON - Njen zapeljivi nasmeh je razveseljeval nora šestdeseta leta. Ocarljiva blondinka, nagrajena z oscarjem, se je zaljubila v Warrena Beattyja, vendar se je kasneje raje odločila za mirno življenje na kmetiji v Walesu. Julie Christie, zasnajana junakinja filma Dr. Zivago, prizadeta mati v filmu Ne poglej, se je vrnila, vendar ne na filmsko platno. V londonskem gledališču West End je prvič stopila na oder, njen gledališki debut je vloga v igri Harolda Pinterja Stari casi (Old Times).

Kritiki imajo o njenem igranju, za katerega se je odločila po 25-letnem premoru, različna mnenja. Noče biti podobna Kate, ženski, katere preteklost in boemska sestanovanja izpred dvajsetih let sta pretresala njeno mirno družinsko življenje. Igralka velik del igre sedi kot sfinga na kavcu in se ogrinja v kopalno haljo vse skozi smehljaja. Gledalci in kritiki se strinjajo, da je Julie Christie pri svojih 55-letih izredno lepa. Tudi njenemu igranju ni kaj očitati.

»Christie nima močnega glasu, vendar je jasen, njena zavzetost je ocarljiva. Seveda je lepa, vendar pa je najbolj pomembno, da svojo lepoto izzareva,« je v Observerju za-

pisal gledališki kritik.

Evening Standard je bil navdušen nad njeno igro: »Christie igra Kate tako, kot bi bila najboljša igralka erotičnih vlog: kot z medaljo nagrajena mačka se zvije v klopčic in na rdečem kavcu uživa, da je predmet občudovanja ...« Christie nima dolgih govorov, zato bi bila vloga primerna tudi za Marilyn Monroe ali Barbro Streisand, ker sta si obe zelo zelo zapomnili svoj del besedila. Christie je bila vzgojena v prepričanju, da je vredna le gledališka vloga, čeprav je kot mlada igralka uspela v filmu in na televiziji. Po manjši vlogi v filmu Crooks Anonymous leta 1962 je dobila vlogo samozvestne Lizzie v filmu Johna Schlesingerja Lažnjiva Billy (Billy Liar). Zaradi svoje seksualnosti je postala zvezda čez noč. Leta 1965 je dobila vlogo v Schlesingerjevem filmu Darling, ki ji je prinesla oscarja. Istega leta je z Omarjem Sharifom snemala film Dr. Zivago. Christie pravi, da se je v 60. letih počutila kot »list v vetru«, rada se spominja tistih let, v katerih je svetu vladala mladost.

»Sestdesetih let se spominjam kot prijetnih časov. Zdaj jih je sicer lahko kritizirati, vendar pa mislim, da so

se takrat mladi ukvarjali s pomembnimi stvarmi,« je nedavno izjavila. Zaradi njene lepote jo je neki kritik imenoval »enigmatično ivje; vrsto let je dobivala pomembne vloge, med njimi v filmih Fahrenheit 451, Far From The Madding Crowd, The Go-Between, McCabe and Mrs. Miller in leta 1973 Don't Look Now. Njena vloga Laure Baxter, ki je odšla v Benetke zato, da pozabi smrt svojega otroka, je bila zelo prepričljiva, predvsem ljubezenski prizor z Donaldom Sutherlandom, za katerega so mnogi gledalci menili, da ni bilo golo igranje. Po dolgotrajnem ljubezenskem razmerju sta se z Beattyjem razšla, razočarana je bila nad Hollywoodom, dobivala je tudi vedno manj vlog.

»Veliko jih je bilo slabih,« pravi zdaj. Kritiki menijo, da je bilo res tako, drugi pa pravijo, da je bilo temu vzrok pomankljivo igralsko znanje, ki je bilo dalj časa potisnjeno v ozadje prav zaradi njene lepote.

Christie se je rodila leta 1941 v Indiji, kjer je imel oče plantazo čaja. Nikdar si ni delala načrtov, ne v privatnem življenju in ne umetniškem. Starsi so jo poslali v Anglijo, kjer naj bi živel pri rednici;

nikdar je ni spoznala, zaradi pripovedovanja »prostaskih zgodb« je bila izključena iz neke nunske sole. Prav zaradi takšnega življenja v mladosti se ni nikdar poročila ali si želela otrok. Potem, ko se je odpovedala hedonizmu in Hollywoodu, se je vključila v feministična in naravovarstvena gibanja ter se zavzemala za zaščito živali. Živi z levo usmerjenim novinarjem na kmetiji v Welsu. Nanjo se je spomnil režiser Lindy Davies in jo prepričal, da je stopila na odrsko desko.

Člra Old Times je bila blagajniška uspešnica majhnega valizanskega gledališča, zato so igro na začetku julija zaceli igrati tudi v West Endu. V vlogi Christiejevega moza nastopa Leigh Lawson, poročen s slavno manekenko iz šestdesetih let Twiggy. Christie je vesela svoje vrnitve, vendar hkrati upa, da slava ne bo spet pokazala svoje temne strani.

»Preteklost sem že skoraj povsem pozabila. Vsakdo se skuša nanjo odzvati na svoj način. Zvezdnstvo me spravlja v zadrego, je nekaj povsem nedemokracičnega. Vse la sem, da sem ga okusila in da nisva na isti strani ograje,« je povedala Christie.

Robert Woodward / Reuter

LONDON - Z oblekami, ki jih že skoraj pol stoletja kroji za britansko kraljico Elizabeto, je sir Hardy Amies postal znan po celem svetu. Znanega modnega oblikovalca pa nikakor ne mika, da bi kaj skrojil tudi princesi Diani, zenski, ki je modni simbol in ena največkrat fotografiranih oseb na svetu. »Nisem ravno navdušen nad zamislijo, da bi jo moral obleci za vlogo, ki jo trenutno ima,« je Amies namignil na nesoglasja med Lady Di in prestolonaslednikom Charlesom. »Po vsem sodeč ji niso nikdar povedali, kaj pomeni biti valizanska princesa.«

Ob praznovanju 50. obletnice delovanja v londonski Savile Row, je 86-letni Amies se vedno poln moči in načrtov za uspešno poslovno prihodnost. »Kraljica je zelo zahtevna. Točno ve, kaj hoče; njena oblačila morajo delovati prijazno, obleke po zadnji modi pa so navadno precej vpijoče. Njeno veličanstvo se tudi ne zmeni za fotografije. Se nikoli ni pripomnila, da je kakšna obleka fotogenična.« Med kraljicini oblekami je Amies se posebej ponosen na tisto, ki jo je sesil za njen srebrni jubilej. Njena podoba namrec zdaj krasi tisoce skatel piskotov.

Amiesu precejšen del dohodka prinaša prodaja lincenc tovarnam po vsem svetu, saj kraljevi pečat (potrdilo, da proizvajalec oskrbuje dvor) vliva zaupanje, na Daljnem vzhodu pa skorajda strahospostovanje. Kravate njegove znamke imajo okoli vratu Avstralci, pod njegovimi dezniki se sprehajajo Korejci in hlaca Kanadčanov so na svojem mestu s pomočjo Amiesovih pasov. Londonski krojač ima 53 licenc v stiri najstih državah, kar pomeni 150 milijonov dolarjev letnega prometa.

Vendar Amies ni anahronistični ostanek stare sole, prepusten na milost in nemilost krvoločnim mladim povzpethem. Za zidom tipičnega angleškega humorja je vedno na preži spreten poslovnež. Legendarni modni oblikovalec, ki je ustvaril romantične večerne toalete in čudovito ukrojene obleke nikakor ni izgubil carobnega dotika. K njemu redno zahaja približno pet tisoč stalnih stank iz vrst britanske aristokracije, največjega kupca njegovih mojstrov.

Amies je že 22-krat obletel ves svet in sam osebno uspešno propagiral vse mogoče izdelke - od ročnih ur do kolonjske vode. Njegova vloga tipičnega angleškega gentelmana je izpolnjena s statusom kralja britanskega modnega sloga. Upravljanje svojega kraljestva pa je kljub vsemu že prepustil zvestim uslužbencem, od katerih so mnogi z njim že dolga desetletja.

Praznovanje 50. obletnice je bilo prežeto z vrnjenjem po nostalgiji. Kralj Amies se je spominjal starih, v usnje vezanih knjig za narocila in prvega obiska mlade princese Elizabete v njegovi trgovini leta 1951. Na začetku, leta 1945, je podjetje nastalo s sposojenimi 10 tisoč funti, v razrušeni hiši, pri kateri se je dalo le po procelju sklepati, da je bila zgrajena v gregorijanskem slogu. Zdaj Amies v svojih izvajah in intervjujih z načinom govorjenja včasih že presega Oscarja Wildea. »Okus je enak primernosti. Obleka mora biti nemoteča za osebo, ki jo nosi, se posebej pa za osebo, ki je poleg nosilca obleke,« filozofira Amies, ki je za britansko modo ime, primerljivo z Nigelom Cowardom v britanskem gledališču. Po njegovem mora biti okus umirjen: »Obleka, ki je vpadljiva, je v družbi neudobna. Mi zelimo ustvariti kroje, ki ugajajo, vendar ne vzbujajo pretirane pozornosti. Zenske morajo biti ljubosumne, moški pomirjeni.«

Do znanih imen visoke mode, je Aimes kritičen: »Sokirajo me. Cilj njihovih modnih revij je vzbuditi pozornost v javnosti, ki naj bi potem sledila tem trendom. Armani sicer ima okus, toda ne razume tradicije moske moske mode. Givenchy je preteklost, o njegovem nasledniku (Johnu Gallianu) pa ne bi govoril.«

Glede načinov oblačenja po svetu ima razvite različne teorije: »Američani so ugotovili, da so obleke z dvovrstnim zapenjanjem že imele svojih pet minut. Zdaj jim bolj ugajajo enovrstne, z visokim zapenjanjem. Japonci pa so zelo konservativni. Prepricani so v nesprenmenljivost oblačil, zato njihova tradicionalna obleka ostaja enaka že tisoč let.«

Aimes je tudi zvest obozevalec opere in ljubiteljski vrtnar. Svoj dar za krojenje je odkril med vojno, ko si je kot obveščevalni častnik britanske vojske sam naredil uniformo. Ko se bo moral posloviti s tega sveta, bi rad srečal boga v klasični obleki s petimi gumbi: »Upam, da bo tako pameten in si jo bo oblekel.« Mati kralja britanske mode je bila dvorna sivilja in Aimes, ki je na skromnih temeljih zgradil svoj imperij, se redno giblje v visokih krogih, vendar ohranja distanco: »Že na začetku sem zacutil, da z vsiljivostjo ne dosežes ničesar. Takoj jo zavohajo.«

Ko je le pristal, da bi v enem stavku opisal svoje dosežke, je Aimes izjavil: »Zelel bi, da bi se me spominjali kot človeka, ki je uveljavil angleški okus in ga naredil dobičkonosnega.«

Paul Majendie / Reuter

NOVICE

1. SNL

Izidi 3. kroga 1. SNL: Biostart Publikum - Izola 5:1 (2:0), Mura - Nova Oprema 2:0 (1:0), Primorje - Maribor Branik 1:0 (0:0), Rudar - HIT Gorica 1:1 (0:1), SCT Olimpija - Beltinci 5:0 (1:0).

Lestvica:

1. HIT Gorica	3	2	1	0	7:3	7
2. Mura	3	2	1	0	5:2	7
3. Nova Oprema	3	2	0	1	5:4	6
Primorje	3	2	0	1	5:4	6
5. Rudar Velenje	3	1	2	0	3:2	5
6. Biostart Publikum	3	1	1	1	10:7	4
7. SCT Olimpija	3	1	1	1	7:3	4
8. Maribor Branik	3	0	2	1	4:6	2
9. Beltinci	3	0	1	2	1:9	1
10. Izola	3	0	0	3	1:8	0

Pari 4. kroga (20. t. m.): Izola - HIT Gorica, Beltinci - Rudar Velenje, Maribor Branik - SCT Olimpija, Nova Oprema - Primorje, Biostart Publikum - Mura.

2. SNL

Izidi 1. kroga: Naklo - Crnuce 1:3, Rudar Trbovlje - Nafta 0:0, Železničar Maribor - Napredek BST 1:1, Koper - ERA Smartno 2:1, Family Shop - Železničar Oscar 0:0, Sentjur - Vevče 2:0, Filc Menges - Radeče papir 2:2, Drava - Zagorje 2:1.

Majolka pred Koprčani

VIDEM PRI PTUJU - Na 17. pozivnem malonogometnem turnirju za slovenski revialni pokal je zmagala domaća Majolka, drugi je bil Capris Black and White iz Kopra, tretji pa Meteorplast iz Ljutomer. V skupni razvrstitvi vodi Zdenek Mila (Sladki vrh), sledijo MB Lent Jack Point (Maribor) 45, Samba (Postojna) in Puntar (Tolmin) po 42. Prihodnji turnir bo v soboto v Oplotnici. (B. P.)

Mali maraton dobila Paripović in Vivodova

CRNA NA KOROSKEM - Uvodna prireditev letošnjega, že 40. jubilejnega koroskega turističnega tedna v Crni na Koroskem, je bil tradicionalni 15. maraton kralja Matjaža. Množična prireditev je tudi lesto lepo uspela, saj je na proгах dolgih 21, 10, 7 in 3 km, nastopilo natanko 250 tekačev in tekačic vseh starosti, ki so se pomerili v 15 kategorijah. Največ zanimanja številnih gledalcev je veljalo udeležencem malega maratona na 21 km, kjer sta absolutni zmagi slavila Zagrebčan Drago Paripović in Mariborčanka Silva Vivod.

Zmagovalci - tek na 3 km: 1. Mesimi (Trbovlje); **družinski tek 7km:** 1. Meglic (Radenska); **10 km: moski - do 35 let:** 1. Salamun (Maribor); **do 50 let:** 1. Ojzanič (Kočeve); **nad 50 let:** 1. Klemen (Celje); **ženske - do 35 let:** 1. Obronek (AK Velenje); **nad 35 let:** 1. Kotar (Trbovlje); **mali maraton (21 km): moski - do 35 let:** 1. Hraščič (AK Velenje); **do 50 let:** 1. Paripović (Zagreb); **nad 50 let:** 1. Krančan (Metal Ravne); **ženske - do 35 let:** 1. Vivod (TAM Maribor); **nad 35 let:** Bohinc (Ljubljana). (I. M.)

Premočno Darko Supančič

MARIBOR - Darko Supančič, mojster Fide, je zmagovalec petega, predzadnjega sahovskega vikend turnirja ZSD Maribor - SK Piramida. Supančič je osvojil 7,5 točke, točko več od drugouvrščenega mojsterskega kandidata Zorana Velickovića, tretjeuvrščenega mojsterskega kandidata Karla Coghtra in četrtovrščenega Simona Jurga, sicer prvokategorijca, peti je bil Jože Božičnik, šesti pa Simon Serdt. Po petih turnirjih je na prvem mestu Darko Supančič, ki je zbral 370 točk (iz starih turnirjev), drugi je Karl Coghtr z 296 točkami, tretji Danilo Kajnih (287 točk), četrty Viktor Slamberger (238 točk), peti Samo Valencić (235 točk) - vsi so odigrali vseh pet turnirjev, šesti Zoran Velicković, ki je na treh turnirjih osvojil 210 točk. Zadnji turnir bo 26. avgusta. (Z. G.)

Četverica v vodstvu

MLADA BOLESILAV - Na 4. odprtem mednarodnem sahovskem festivalu Skoda open '95, so šahisti odigrali 6. krog. Tempo narekujejo zlasti mlajši igralci. Od velemejstrov sta z dvema porazoma že izpadla iz boja za vrh Rus Vaulin in Čeh Smejkal. Čast velemejstrov rešuje legenda svetovnega šaha Rus Holmov, ki za vodilnimi zaostaja za pol točke. Med vodilno četverico je po dodatnem kriteriju trenutno v najboljšem položaju češki mednarodni mojster Votava. Pričakuje se silovit finiš, saj zmagovalca čaka lepa nagrada - avtomobil Skoda Felicia. **Vrstni red po 7. krogu:** Votava, Golosapov 6, Potapov 5,5, Stripsky, Holmov, Hellsten, Movsesian, Feigin, Stoczek, Vojcekovskij 5, Smejkal, Freisler, Turov, Tolstikh 4,5... 31. A. Praznik 4, 44. N. Praznik 3. (A. P.)

Kirbiš in Pihlar v Avstriji

MARIBOR - Letošnji prestopni rok za slovenske kegljace in kegljavke je minil brez omembe vrednih prestopov. Se najbolj odmevna sta bila prestopa Franca Kirbiša, člana mariborskega Konstruktorja in nekdanjega zmagovalca svetovnega pokala, ki bo odslej kegljal za avstrijski Leoben, in Bojana Pihlarja, njegovega klubskega soigralca ter kapetana večkratnih slovenskih prvakov, ki bo kariero nadaljeval pri avstrijskem Brucku. Omeniti velja še prestop Romana Kržeta iz Kočevja in Slavka Zormana iz Slovana v ljubljanski Gradis Norik ter Majde Lužar, ki se je iz Kamnika vrnila v Gradis Norik. Nekateri najboljši slovenski kegljaci bodo se naprej nastopali v tujini; Boris Benedik in Darko Bizjak se naprej ostajata pri nemškem Plankstadtu, Matjaz Hočvar pa pri nemškem Eppelheimu. (Z. G.)

NOGOMET / TRETJI KROG PRVE SLOVENSKE LIGE

Presenetljiv poraz Maribora Branika v Ajdovščini

Goričani osvojili točko na vročem igrišču Rudarja - Zmaga SCT Olimpije

Biostart Publikum - Izola 5:1 (2:0)

CELJE - Stadion Skalna klet, 500 gledalcev, sodnik Klinc (Ptuj).

STRELCI: 1:0 - Stancar (24), 2:0 - Kamberović (26), 3:0 - Kamberović (50), 4:0 - Bauman (59), 4:1 - Perkat (62, 11-m), 5:1 - Čelić (81).

BIOSTART PUBLIKUM: Zupan, Turk, D. Romih, Bajraktarevič, Bašić, B. Romih, Čelić, Seslar (Bauman), Stancar, Goršek, Kamberović.

IZOLA: Karahoda, Perkat, Cendak, Okčić, Vrabac, Ščulac, Dalipagić, Kendić (Cotar), Novak, Božić (Kraja), Zlogar (Hadžić).

»Nismo doziveli neuspeh, saj smo že javni izgubljeni,« je visok poraz komentiral izolski trener Softić, ki se je posebej hudoval nad nedisciplino svojih igralcev in priznal, da bi v mreži njegovega mostva lahko končalo se več zog. Začetek ni napovedoval revije golov, mirna tekma pa se je razvila sele po prostem strelu Čelića. Z roba kazenskega prostora je zadel samo živi zid, odbito zogo pa je Stancar z volejem poslal na pravo mesto. V naslednjem napadu je bil Kamberović najbolj spreten pred izolskimi vrati in povisal na 2:0, nakar je Karahoda odlično zaustavil dva premetena strela domačega kapetana Gorska. V nadaljevanju je priložnost dobil tudi Bauman, ki se je zaradi slabe forme moral preseliti na klop in kritika je spremenila njegov odnos do igre. V prvem stiku z zogo je zadel akcijo za novi gol, ki ga je z idealnega položaja zabil Kamberović po nesebični podaji Gorska. Po uri igre je Bauman s strelom s kota z majhno pomočjo Cendaka povisal na 4:0, nato pa je domači vratar Zupan po slabem posredovanju nad Novakom zakrivil enajstmetrovko in Perkat je zanesljivo dosegel prvi gol za Izolo v novem prvenstvu. Primorci so bili nekaj minut celo boljši in si ustvarili se dve priložnosti, finiš pa je bil spet v znamenju rumeno-modrih. Čelićev strel z velike razdalje je končal na pravem mestu tudi zaradi spremenjene smeri zoge, ki je na robu kazenskega prostora zadela enega obrambnih igralcev Izole, Bajraktarevičev strel z glavo je zaustavila

vratnica, dvakrat pa se je izkazal Karahoda in bil tudi ob petih prejetih golih najboljši posameznik gostov.

Zeljko Zule

Mura - Nova Oprema 2:0 (1:0) MURSKA SOBOTA - Stadion Fazanerija, 2.500 gledalcev, sodnik Salkić (Ljubljana).

STRELCA: 1:0 - Breznik (25), 2:0 - Baranja (52).

MURA: Černjavič, Kokol, Baranja, Cifer, Poljsak, Alihodžić, Brezić, Stamfer, Gajser, Breznik, Bakula, Hlebalin (Kmetec).

NOVA OPREMA: Kozelj, Judež (Plesec), Podvinski, A. Vrsić, T. Vrsić, Cerimović, Kottnik, Čaušhllari, Dobrova (Mehillji), Vidović, Sumnik (Grižold).

Kljub utrujenosti Sobočanov po baltinskem izletu je Mura začela živahno in agresivno, že v 4. minuti pa je Breznik z glavo zadel vratnico. V 16. minuti se je po hitrem protinapadu Murašev Bakula zadel sam pred gostujočim vratarjem, njegov lob udarec pa je preletel vratarja in tudi okvir njegovih vrat. Domaćini so poveli v 25. minuti; Kokol je z leve strani poslal uporaben predložek v sredino, kjer je gostujoča obramba pozabila na Breznika, ta pa je z glavo meril tik pod prečko in neubranljivo zadel Kozeljevo mrežo. Mura je imela se kup priložnosti, gostje pa so prvi strel na Černjavičeva vrata izvedli sele v zadnji minuti prvega polčasa, vendar je bil domači vratar na mestu.

Tudi v nadaljevanju je Mura igrala odlično in po nekaj zapravljenih priložnostih so domaćini povisali na 2:0, za služe za ta zadetek pa gredo Baranji, ki je po samostojnem prodoru preigral celotno obrambo gostov in s 14 metrov zadel v polno. Edina priložnost gostov je bila v 55. minuti, ko so po prekrsku Poljska nad Vilovčevim izvajali enajstmetrovko, a Dobrova ni uspel prelisičiti odličnega Černjaviča. Do konca je bila Mura izrazito boljša in v 70. minuti je Breznik se drugič zadel vratnico, isti igralec pa je v 88. minuti zastreljal se 11-metrovko, za kar pa gredo zasluge vratarju Kozelju, ki je strel obranil. Sodnik Salkić iz Ljubljane je s svojimi odločitvami dvigal ve-

liko prahu, sodniško avtoriteto pa je scitil s podeljevanjem kartonov - 6 rumenih in rdečega Tomažu Vrsiću.

Franč Bobovec

Primorje - Maribor Branik 1:0 (0:0) AJDOVŠČINA - Stadion Primorja, 1.000 gledalcev, sodnik Tivold (Kranj).

STRELEC: 1:0 - Lucić (74).

PRIMORJE: Strajnar, T. Lucić, Ružnić (Stanić), Ibranić, Zeljko, Voncina, Fegić, Vrabac (Adžić), Božić, Čermelj, Mula-hmetović (Kodelja).

MARIBOR BRANIK: Dabanić, Binkovski, Sterbalj, Galic, Milinović, Karić, Zidan, Zirojević, Fricelj, Poznić, Makragić.

Mariborčani so tokrat nastopili brez poškodovanih Lukića, Bratolice in Pejovića, Simundža pa trenutno išče aranžma v Nemčiji. V prvem polcasu je bila zoga nekaj več časa v posesti mariborskih nogometašev. Igra je bila precej taktična, odvijala pa se je v glavnem na sredini igrišča. Obe enajsterici sta se trudili, da ne bi prejeli zadetka. Proti koncu prvega dela igre so iz nekaj lepih protinapadov zapretili tudi igralci Primorja. Gledalci v prvem polcasu niso videli zadetka in rezultat je povsem ustrežal dogodkom na igrišču. V drugem delu pa je že takoj na začetku trener Primorja Vladan Mladenović Stanića zamenjal z Ružnićem, nakar se je igra Primorja razvila in v 74. minuti so domaćini uspeli povesti z 1:0. Iztok Čermelj je prodril po desni strani, odločil se je za strel, zoga se je od prve odbila proti drugi vratnici, tam pa je bil najspretnější T. Lucić, ki je zogo iz neposredne blizine preusmeril v mrežo. To je bil tudi končni izid tekme v Ajdovščini. V drugem delu igre se je zelo izkazal domači vratar Strajnar, ki je nekajkrat izvrstno posredoval. Mariborčani so imeli v drugem polcasu dve lepi priložnosti, dvakrat zadeli vratnico, vendar jim rezultata ni uspelo izenaciti.

Silvester Drole

SCT Olimpija - Beltinci 5:0 (1:0)

LJUBLJANA - Stadion za Beogradom, 600 gledalcev, sodnik Žunić (Kranj).

STRELCI: 1:0 - Kojić (4), 2:0 - Rudonja (59), 3:0 - Novak (72), 4:0 - Bozgo (76), 5:0 - Novak (84).

SCT OLIMPIJA: Simeunović, Kržišnik, Englaro, Kosić, Knavs, N'Toko, Novak, Kojić, Rudonja, Bozgo (Pavlin), Siljak.

BELTINCI: Mojović, Godina, Pešić, Sirk, Sarkezi, Sabjan, Črmo (Granov), Neiman, Baranja, Herceg, Smječanin (Zver), .

Popoln triumf ljubljancanov nad Beltinci. Ljubljancani so s svojo igro dokazali, da imajo najkvalitetnejše mostvo v ligi. Beltinci so brez svojih napadalcev niso mogli resneje upirati ljubljancanom, v 26. minuti pa se je se poskušoval njihov napadalec Smječanin.

Že v četrty minuti se je med strelce vpisal Kojić, ki je bil izbran za najboljšega igralca tekme, s tem golom pa bo verjetno prevzel vodstvo v tekmovanju za najhitrejšega strelca. Ljubljancani so ves prvi polčas imeli igro v svojih nogah, vendar niso izkoristili številnih priložnosti.

V drugem polcasu so gostje začeli bolj napadalo, kar pa se jim je pozneje maščevalo, saj si razen nekaterih nevarnih strellov niso priigrali ničesar, na drugi strani pa so se ob veliko bolj odprti igri Beltincanov razigrali Rudonja, Bozgo in Novak, ki je kar dvakrat zatresel mrežo precej nezanesljivega vratarja Mojovića, ki bo ob takem branjenju najbrž moral prepustiti vrata Kristjanu Zveru. Malostevilni beltinski navijači so sklonjenih glav odhajali iz Bezigrada, z njimi pa tudi malostevilna navijaška skupina iz Nove Gorice. Olimpija se je z zmago zopet vrnila v boj za vrh.

Gregor Cerar

Rudar - HIT Gorica 1:1 (0:1) VELENJE - Stadion ob Jezeru, 1.200 gledalcev, sodnik Jakopček (Maribor).

STRELCA: 0:1 - Becaj (44), 1:1 - Ekmečić (89).

RUDAR: Stanković, Balačić, Hudarín (Komar), Silo, Ratković, Javornik, Pranjić, Pavlović (Oblak), Zurman, Cvikić, Ekmečić.

HIT GORICA: Mavrić, Protega, Madon, Debenjak, Radovanović, Srebrnić, Demirović (Marusić), Dovžak, Vorobjov,

Becaj, Valentincić (Breznikar).

V derbiju 3. kroga smo videli razburljivo srečanje, v katerem so v 1. polcasu prevladovali gostje in dosegli tudi edini zadetek. Gostiteljem je pripadel 2. polčas, v katerem jim je po nekoliko boljši igri uspelo izid izenaciti. Goričani so se predstavili kot solidna ekipa, ki jim odgovarja igra na sredini in ob zanesljivih obrambnih igralcih z odličnim vratarjem Mavričem na celu bodo trd oreh vsem mostvom v ligi deseterice. Igralci Rudarja so se trudili, veliko so tekali, vendar so to pot imeli premalo razpoložljivih igralcev. Edini zadetek v prvem delu je padel minuto pred koncem polčasa, ko je Demirović podal z leve strani ostro zogo pred Stankovičeva vrata, kjer jo je prestregel Becaj. Gostje so imeli v prvem polcasu se dve imenitni priložnosti, obakrat je bil v glavni vlogi najboljši strelac Goričanov Valentincić. Edino priložnost domaćih v prvem polcasu ni izkoristil Pavlović, ko je slabo streljal z roba kazenskega prostora. V drugem polcasu so domaći silovito napadali, a jim vratarja Mavriča ni uspelo premagati. Ta se je izkazal v 72. minuti, ko je izvrstno obranil Pranjičev strel z glavo z neposredne blizine. Le tri minute pozneje so v duhoviti kombinaciji Cvikić, Zurman in Komar preigrali gostujočo obrambo in Komar se je znašel sam pred Mavričem. Ko so že vsi pričakovali zadetek, je vratar Goričanov rešil mrežo. Tudi gostje so imeli v redkih nasprotnih napadih nekaj priložnosti za potrditev vodstva; se najlepšo je zapravil Vorobjov, ko se je sprehodil med domaćo obrambo, vendar je iz neposredne blizine zadel le zunanji del mreže. Gostitelji so izenačili minuto pred koncem, ko so razocarili domaće gledalce ze zapuscali stadion. Pranjić je z leve strani izvedel prosti strel in poslal predložek pred goriška vrata, kjer je Mavrić za trenutek zaspal.

Karel Nezmaň

PLAVANJE / PRIPRAVE SLOVENSKE REPREZENTANCE NA EVROPSKO PRVENSTVO

V radovljiškem bazenu je živahno

RADOVLJICA - V dopoldanskih in večernih urah je v radovljiškem bazenu zelo živahno. Po zelo odmevnem torkovem 12. mednarodnem mitingu sta v radovljiškem bazenu trenirali reprezentanci Slovenije (5 članov) in Norveške, v soboto pa se jima je pridružila tudi plavalna reprezentanca Makedonije. Na obnovljenem radovljiškem kopališču (nova pridobitev je fitness ob bazenu) pa smo srečali tudi kosarkarje Pivovarne Lasko.

Sredi skupinskih priprav v Radovljici smo zmotili našo peticero, ki nas bo zastopala na bližnjem evropskem prvenstvu na Dunaju. V Radovljici se pripravljajo: Jure Bucar (Olimpija Ljubljana), Metka Sparavec (Environ Branik Maribor, 50 m in 100 m kravl) in trojica domačega kluba Radovljica Park hotel Bled: Alenka in Nataša Kejzar in Marko Milenković.

Trenerja radovljiških re-

prezentantov Globocnik in Savnik sta dejala: »Po repletantncih visinskih pripravah v Sierra Nevadi, ki so bile že v aprilu, smo se vseskozi pripravljali doma, v kranskem pokritem in radovljiškem letnem bazenu. Priprave so tekle po načrtu, tako da smo z doseženim zadovoljni. V radovljiškem bazenu bomo ostali vse do 18. avgusta. Že takoj po pripravah pa nas čaka pot na evropsko

prvenstvo na Dunaj.«

Trener Marka Milenkovića pa je se dodal: »Odkar sva se z Markom preselila v Radovljico, smo imeli srečo z vremenom in mir na radovljiškem kopališču. Marko je pozimi namreč treniral manj kot lani, saj je imel težave v soli. Pozimi je tako treniral le enkrat na dan in namesto običajnih 2600 km letos preplaval »le« 2200 km. Kljub temu pa sem prepričan, da se ta primanjkljaj ne bo pozna na njegovih rezultatih.«

Kaj pa plavalci menijo o nastopu na Dunaju?

Jure Bucar: »Sam sem po pripravah v Sierra Nevadi s svojim klubom Olimpijo prebil se en teden na pripravah v Dolenjskih

toplicah, pred zaključnimi pripravami v Radovljici pa sem bil julija se 14 dni na visinskih pripravah v Font Romeu (Francija). V Radovljici dopoldan treniram sam, popoldan pa me obišče trener Gregor Kit. Na Dunaju bom plaval 200, 400 in 1500 m kravl. Največ si obetam od nastopa na 400 m kravl, kjer realno pričakujem uvrstitev v finale B. Vse, kar bo več od tega, pa bo res izreden rezultat zame.«

Alenka Kejzar: »Na EP bom plavala 200 m prsno, 200 m hrbtno in 200 m mesano. Največ pričakujem od nastopa na 200 m prsno. Upam, da bom plavala blizu osebnih rekordov. Kaksno mesto mi bo

to prineslo, pa ne vem. Upam, da čim višje. Sem skoraj 100-odstotno pripravljena, le včasih me še malo zaboli gleženj, kar je posledica poškodbe, ki sem jo imela pozimi.«

Nataša Kejzar: »Plavala bom 100 m kravl in 200 m mesano. Tako kot sestra upam, da bom odplavala osebne rekorde. Moja boljša disciplina je 100 m kravl.«

Marko Milenković: »Nastopil bom na 200 in 400 m mesano. Čeprav sem letos izboljšal državni rekord na 200 m mesano, več pričakujem od nastopa na 400 m mesano, kjer bom ob ponovitvi letosnjega najboljšega rezultata na meji uvrstitve v finale B.«

Goran Lavrenčak

JADRANJE / ZAKLJUČEN 7. JADRALNI GIRO D' ITALIA

Tržačani praznovali v domačih vodah

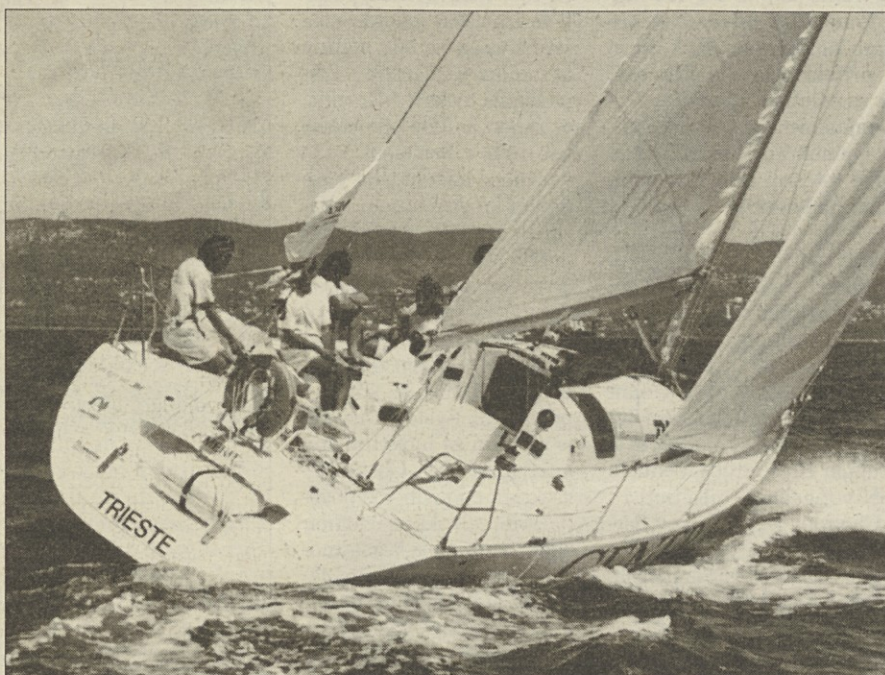
Sonce in ugoden veter nagrada za vse jadrance

TRST - Končni zmagovalci, Trieste Generali, je bil znan že ob prihodu v Trst, po predzadnji etapi, ki je nastopajoče na 7. jadralskem Giru d' Italia v naše mesto pripeljala iz Benetk. Včeraj se je petnajst jadrnic se zadnjič pomerilo v 12 milj dolgi regati v trzaskem zalivu: bolj kot pravo tekmovalstvo je seveda to bila priložnost, da trzaska posadka na domačih valovih proslavi tretjo zaporedno zmago na tem tekmovalstvu, vreme pa je po svojih močeh, s soncem in ugodnim vetrom, prislovcilo na pomoč vsem posadkam.

Ob regatnem polu se je zbralo kar precej trzaskih ljubiteljev morja, zvečer je bil v Sacchetti praznik vseh udeležencev, hrupno svidenje na prihodnje leto pa je izrekel slikovit ognjemet.

VRSTNI RED 21. ETAPE: 1. Quartu - Sardegn; 2. Trieste Generali; 3. Taranto; 4. Bologna Telethon; 5. Catania; 6. Moskva - St. Petersburg; 7. Fiamme Gialle; 8. Sevastopol; 9. Palermo; 10. Siracusa; 11. S. Benedetto del Tronto; 12. Aci Croazia; 13. USSI; 14. Liguria; 15. Vigili del Fuoco.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Trieste Generali 460, 250; 2. Catania 424, 813; 3. Bologna Telethon 411, 250; 4. Moskva - St. Petersburg 369, 750; 5. Quartu Sant' Elena - Sardegn 353, 813; 6. Taran- to 329, 250; 7. Palermo 323, 125; 8. S. Benedetto del Tronto 312, 875; 9. Sevastopol 295, 000; 10. Fiamme Gialle 276, 000;

Jadrica Trieste - Generali je tretjič zapored slavila na giru (Foto Kroma)

11. Siracusa 197, 500; 12. Liguria 188, 250; 13. Aci Croazia 169, 000; 14. Vigili del Fuoco 116, 500; 15. USSI 103, 250.

VRSTNI RED »CLUB MED CHALLENGE«: 1. Quartu - Sardegn 119, 875; 2. Trieste Generali 114, 188; 3. Catania 102, 375; 4. Bologna Telethon 99, 750; 5. Moskva - St. Petersburg 98, 000.

VRSTNI RED »TROFEJA DEHONIANO«: 1. Catania 106, 813; 2. Palermo 93, 875; 3. Trieste Generali 85, 938; 4. Bologna Telethon 84, 875; 5. Quartu - Sardegn 76, 750.

ZLATA KNJIGA GIRA D' ITALIA: 1989 - Min- sk, 1990 - Desenzano, 1991 - Gorizia, 1992 - Friuli Albatros, 1993 - Trieste Generali, 1994 - Trieste Generali, 1995 - Trieste Generali.

KOŠARKA / TURNIR V SLOVENSKIH KONJICAH

Croatia osiguranje ponovno prva

Smelt Olimpija v finalnem srečanju ni ponovila izvrstne predstave z Zrinjcem

SLOVENSKE KONJICE - V finalu kosarkarskega turnirja za pokal Unior Atras je mostvo Croatia osiguranja premagalo Smelt Olimpijo in se drugič osvojilo poletno lovoriko. Splitski uspeh je dopolnil Romeo Cvjetičanin, ki je bil po oceni trenerjev najboljši igralec dvodnevne prireditve, prvi strelec pa je bil Milan Goljović (BWC) s 50 točkami.

Smelt Olimpija - Croatia osiguranje 77:85 (40:49)

SMELT OLIMPIJA: Horvat 6 (6:8), Daneu 6 (3:4), Tušek 11 (5:5), Milic 10 (2:3), Gorenc 17 (2:4), Teheran 23 (5:7), Nesterović 4 (0:2).

CROATIA OSIGURANJE: Vranković 10 (2:2), Punda 5, Ridl 11 (5:5), Vujić 5 (1:4), Juric 2, Cvjetičanin 20 (6:6), Dedić 13 (2:2), Črgurević 9 (5:6), Jaman 2 (2:2), Mamić 8

(4:4).

Dolgo je kazalo na ponovitev odlične igre Ljubljancanov proti Zrinjcu, toda zmagovalni pokal bo vseeno ostal v Splitu. Ljubljanski trener Vilfan je med razlogi za poraz omenil utrujenost po desetdnevni pripravi, a tudi pretirano zadovoljstvo nekaterih igralcev po dobri igri v polfinalu.

Oboji so zelo hitro izpolnili bonus, Gorenc in Teheran pa sta zace- la ljubljansko serijo kosev in že po nekaj minutah je bilo deset točk razlike. Splitski trener Sagadin je na parket poslal drugo peterko, ki je z boljšim skokom presenetljivo začela dohajati tekmece in tudi dobila prvi polčas. Razlika je nastala sele v zadnjih dveh minutah, razmerje pa je ostalo nespremenjeno vse do 28.

minute.

Milicevi prodori in Teheranove točke izpod kosa so zaostanek 54:62 spremenili v 66:62 in 70:64, nakar se je z enako mero vrnil Ridl in slovenski prvaki novega zaostanka 70:75 niso več ujeli. Usodni so bili tudi stitje zaporedni zgrešeni prosti meti, se bolj pa slabši skok. »Proti neprimerno višjim igralcem Zrinjevca smo ujeli 32 zog, proti Splitcanom pa smo imeli samo 12 skokov. Nič ni kriv Teheran, marveč njegovi soigralci s slabim zapiranjem dostopov do kosa,« je komentiral Vilfan.

Ostali izidi na turnirju: BWC Maribor - Croatia osiguranje 69:83 (43:32), Smelt Olimpija - Zrinjevac 90:81 (48:34); za 3. mesto: Zrinjevac - BWC Maribor 89:85 (41:45).

Z. Z.

ATLETIKA / KLJUB NORMI BREZ SVETOVNEGA PRVENSTVA

»Letos sem razočarana, zdaj mislim le na Ol«

Za Claudio Coslovich usoden slab drugi del sezone

Ni manjkalo veliko, da bi tudi zamejska atletika bila zastopana na svetovnem prvenstvu, ki se je včeraj končalo v Göteborgu. Kandidatinja za pot na Svedsko je seveda bila nekdanja Borova kopjasi- ca Claudia Coslovich (na sliki), ki pa je ostala doma. Naj ponovimo, zakaj je izbira atletov v italijanskih atletskih krogih dvi- gnila precej prahu. Ko je atletska zveza sporočila seznam atletov, ki gredo na SP, je svoje izbire ute- meljila z izjavo, da gredo v Göteborg samo tisti, ki imajo realne možnosti, da dosežejo polfinale v tekih ali finale v metih in skokih. Toda že pred tem je Fidal za nastop na SP postavila svoje norme, ki jih naknadno ni več upoštevala. Zanimivo je, da se zgodba ponavlja pred vsakim SP in olim-

pijskimi igrami, v preteklosti pa so bili nepricakovane izločitve »deležni« se veliko bolj kotirani atleti kot Claudia Coslovich.

»Sem precej razočarana, ker sem bila prepričana, da bom potovala na SP,« je kar precej razborita začela Claudia. Coslovicheva je namreč Fidalovo normo izpolnila že marca, ko je postavila osebni rekord 60.98. Žal pa je le malo kasneje nastopila vrsta nepredvidljivih težav. »Sama sem imela precej težav z lažimi poškodbami, kar me je stalno precej po- gojevalo in zato nisem več uspela metati tako dobro. Slaba pa sem bila tudi s tehničnega vidika. K temu je nedvomno pri- spevalo dejstvo, da je re- prezentanco zapustil tren- ner kopjasev Nemec

Klaus Lohse. Z njim sem se dobro razumela, istega pa ne morem trditi za njegovega naslednika Carla Bastianinija. Nad njim so se pritoževali domala vsi, toda atletska zveza nam je v bistvu odgovorila, da se moramo zado- voljiti z Bastianinijem ali pa z ničemer. Sicer pa je to odraz politike Fidal, ki za mete nima nikakršne- ga razumevanja.«

Stvar je znana in glede na to, da si je nič kaj vzgojni nastop na SP uspel izboriti tudi bivši svetovni rekorder v suvanju krogla Alessandro Andrei, (izpadel je v kvalifikacijah z znamko 18.74) daje slutiti, da se odnos Fidal ne bo spre- menil.

»Položaj je bil nevzdržen se posebno pri kopju, ker je pač prišlo do omenjenega odhoda

Klause Lohseja. Marsikdo je tako ostal brez trenerja, tisti, ki ga ima, pa se lahko smatra za srečnega. Ker znakov, da bi se stanje izboljšalo ni, sem se odločila da bom odslej spet trenirala izključno s prof. Toplakom. Mislim, da se lahko le na tak način cimbolje pripravim na olimpijske igre. Te so zdaj moj veliki cilj: v Atlanti ne smem manjka-

ti!«.

Si sledila svojim kolegom po televiziji?

»V glavnem ja. Ogle- dala sem si tekmo kopja, v kolikor so jo sploh ka- zali. Hm, z 59.52 bi bila v finalu.... Nasploh pa me ni se nobena tekma posebno navdusila, se najbolj sem bila zado- voljna z zmago prijateljice Fione May v skoku v daljavo.«

Dimitrij Krizman

NOGOMET / ŠE 13 DNI DO PRVENSTVA

Cantona za jalov Interjev napad?

Nakup Francoza postaja spet aktualen
Andrea Silenzi z Nottinghamom v Italiji

Cantona ali ne Cantona, se sprašujejo pri Interju. Res čudna je ta ljubezen med Interjem in Cantonajem: najprej je »ne« rekel nogometas, zdaj zanika vsako zani- manje milanski klub. Zanimiv trojso so odi- grali Genoa, Torino in angleški Nottingham Fo- rest, presenetljivo pa ga je osvojila Genoa, ki je zmagala proti Nottingha- mu in igrala neodločeno s Torinom. Bolj kot vsi drugi je bil v središču po- zornosti Andrea Silenzi, prvi italijanski nogome- tas, ki se je odselil v an- glesko prvo ligo. Toda precej več je pokazal dru- gi stari znanec italijan- skega prvenstva in zdaj Silenzijev soigralec, Ni- zozemec Brian Roy, ki je s svojima goloma prispe- val k zmagi Foresta proti

moznost, da bi odšel k Interju. Res čudna je ta ljubezen med Interjem in Cantonajem: najprej je »ne« rekel nogometas, zdaj zanika vsako zani- manje milanski klub.

Zanimiv trojso so odi- grali Genoa, Torino in angleški Nottingham Fo- rest, presenetljivo pa ga je osvojila Genoa, ki je zmagala proti Nottingha- mu in igrala neodločeno s Torinom. Bolj kot vsi drugi je bil v središču po- zornosti Andrea Silenzi, prvi italijanski nogome- tas, ki se je odselil v an- glesko prvo ligo. Toda precej več je pokazal dru- gi stari znanec italijan- skega prvenstva in zdaj Silenzijev soigralec, Ni- zozemec Brian Roy, ki je s svojima goloma prispe- val k zmagi Foresta proti

Torinu z 2:1. Turincani se tolažijo z dobro igro Turka Hakana Sükrja, medtem ko je doslej pod pričakovanji zaigral Tržačan Mauro Milanese. Kot je znano, pa je Mila- nese masiven igralec, ki potrebuje precej časa, da ujame pravo formo.

Med poplavo velikih imen se na »turneji« (pravilneje bi bilo seveda reči na lekcijah) po Italiji mudi reprezentanca Ku- be: kot da bi skok Pedro- sa v Sestrieru bil le predhodna reklama za prihod karibskih nogo- metasev. Le-ti so se izka- zali za precej sibkeje od skakalca v daljino in so morali priznati premoc tako tretjeligasa Prata kot Fiorentine. Vijolicasti so se tako oddolžili za bled remi, ki jim ga je Kuba vsilila med tednom.

Tik pred začetkom bojev za tri točke se mno- gi se vedno ozirajo po nakupih, ki naj bi odpra- vili to ali ono pomanjklji- vost. Glavno nacelo je »odlični igralec za malo denarja«: po besedah so- deč tak nakupi marsika- teremu uspejo, logika pa seveda narekuje, da »ok- repitve« ne bodo bistveno pomagale. Se posebno v skripcih je Atalanta, ki se ne more računati na urugvajskega libera Mon- tera. V tej vlogi se je do- slej preizkusil novinec, Brazilc Alexnadre, za katerega pa dobro obve- stenci trdijo, da se bo vrnil v domovino. Cre- monese se ne ve, kako je s Florjancicevim meni- skusom, toda ker si v Cremoni ne morejo pri- voščiti nakupov »na hi- tro«, bo najbrž vse ostalo po starem.

NOVICE

Pri Illyju prodali že 2100 abonmajev

TRST - Prodaja sezonskih vstopnic za tekme kosarkarjev Illycaffèja v A1 ligi uspešno poteka in do- slej so prodali že 2100 abonmajev. Nove oblike vsto- pnic »Assist Card«, »Tribuna bianca«, »Tribuna ros- sa«, »Gradinata«, »Curva basket« in »Curva club« omogočajo ogled vseh prvenstvenih in pokalnih tekem v Trstu. Danes in jutri bodo blagajne zaprte, pro- daja abonmajev pa se bo nadaljevala spet v sredo na sedežu društva v Ul. Lazzaretto Vecchio 2.

Dežela bo financirala tečaj za učitelje smučanja

Dezelni odbor je odobril 198 milijonov lir za izvedbo programa za poklicno usposabljanje učiteljev smučanja, ki bo potekalo v obdobju od 28. avgusta do 16. junija 1996. Tečaj predvideva 90 delovnih dni, po- leg praktičnih lekcij iz alpskega smučanja in teka na smučeh, pa bodo tečajniki imeli tudi predavanja iz psihologije v zvezi z odnosi z otroki in odraslimi, fizio- logije, seznanili se bodo s športnimi poškodbami in pr- vo pomočjo.

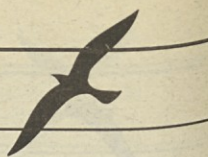
Obvestila

ZSSDI

obvešča, da bo urad v Gorici zaprt do 20. t. m., urad v Trstu pa do 15. t. m.

SK DEVIN

sklicuje sejo za pripravljalna dela ob letošnji kraski ohceti v sredo 16. t. m. ob 20.30 na sedežu v Ce- rovljah. Zazelenja cimbolj številna prisotnost.

ATLETIKA / 5. SVETOVNO PRVENSTVO V GÖTEBORGU

Najuspešnejša država so ZDA z dvanajstimi zlatimi kolajnamami

Odličja kar v 43 držav - Najboljši posameznik je Michael Johnson

REZULTATI IZ GÖTEBORG

Moski

1.500 m: 1. Noureddine Morceli (Alž) 3:33.73, 2. Hicham El Guerrouj (Mar) 3:35.28, 3. Venuste Niyongabo (Bur) 3:35.56, 4. Rachid El Basir (Mar) 3:35.96, 5. Kevin Sullivan (Kan) 3:36.73, 6. Abdelkader Chekhamani (Fra) 3:36.90, 7. Mohamed Suleiman (Kat) 3:36.96, 8. Fermin Cacho (-Spa) 3:37.02.

5.000 m: 1. Ismael Kirui (Ken) 13:16.77, 2. Khalid Boulami (Mar) 13:17.15, 3. Shem Kororia (Ken) 13:17.59, 4. Smail Sghir (Mar) 13:17.86, 5. Brahim Lahlafi (Mar) 13:18.89, 6. Worku Bikila (Eti) 13:20.12, 7. Bob Kennedy (ZDA) 13:32.10, 8. Fita Bayissa (Eti) 13:34.52, 9. Dieter Baumann (Nem) 13:39.98, 10. Philemon Hanneck (Zim) 13:41.28, 11. Gennaro Di Napoli (Ita) 13:46.51, 12. Mark Carroll (Irs) 13:46.80, 13. Anacleto Jimenez (Spa) 13:48.53, 14. John Nuttall (VB) 13:49.25, 15. Abdallah Behar (Fra) 14:19.04.

Kopje: 1. Jan Železny (Čes) 89.58, 2. Steve Backley (VB) 86.30, 3. Boris Henry (Nem) 86.08, 4. Raymond Hecht (Nem) 83.30, 5. Dag Wennlund (Sve) 82.04, 6. Mick Hill (VB) 81.06, 7. Jurij Ribin (Rus) 81.00, 8. Andreas Linden (-Nem) 80.76, 9. Aki Parviainen (Fin) 79.58, 10. Andrej Morujev (Rus) 79.14, 11. Seppo Rätty (Fin) 78.76, 12. Harri Hakkarainen (Fin) 78.16.

4 x 100 m: 1. Kanada (Robert Esmie, Glenroy Gilbert, Bruny Surin, Donovan Bailey) 38.31, 2. Avstralija (Paul Henderson, Tim Jackson, Steve Brimacombe, Damien Marsh) 38.50, 3. Italija (Giovanni Puggioni, Ezio Madonia, Angelo Cipolloni, Sando Floris) 39.07, 4. Jamajka 39.10, 5. Japonska 39.33, 6. Brazilija 39.35, 7. Ukrajina 39.39, Svedska diskvalificirana.

4 x 400 m: 1. ZDA (Marlon Ramsey, Derek Mills, Butch Reynolds, Michael Johnson) 2:57.32, 2. Jamajka (Michael McDonald, Davian Clarke, Danny McFarlane, Greg Houghton) 2:59.88, 3. Nigerija (Udene Ekpeyong, Kunle Adejuyigbe, Jude Monye, Sunday Bada) 3:03.18, 4. Velika Britanija (David McKenzie, Mark Hylton, Adrian Patrick, Roger Black) 3:03.75, 5. Poljska (Piotr Rysiukiewicz, Pawel Januszewski, Robert Mackowiak, Tomasz Jedrusik) 3:03.84, 6. Kuba (Jose Perez, Jorge Crusellas, Omar Mena, Noberto Tellez) 3:07.65, Nemčija (Uwe Jahn, Karsten Just, Kai Karsten, Rico Lieder) diskvalificirana, Kenija ni nastopila.

Ženske

800 m: 1. Ana Fidelia Quirot (Kuba) 1:56.11 - najboljši letosnji izid na svetu, 2. Letitia Vriesde (Surinam) 1:56.68, 3. Kelly Holmes (VB) 1:56.95, 4. Patricia Djate (Fra) 1:57.04, 5. Meredith Rainey (ZDA) 1:58.20, 6. Ellen van Langen (Niz) 1:58.98, 7. Ljubov Gurina (Rus) 1:59.16, 8. Tatjana Grigorieva (Rus) 2:05.55.

Visina: 1. Stefka Kostadinova (Bolg) 201, 2. Alina Astafei (Nem) 199, 3. Inga Babakova (Ukr) 199, 4. Tatjana Motkova (Rus) 196, 5. Tatjana Sevcik (-Blr) 196, 6. Hanne Haugland (Nor) 196, 7. Svetlana Leševa (Bolg) 193, 8. Amy Acuff (ZDA) in Nele Zilinskiene (Lit) 193, 10. Jelena Topcina (Rus) 193, 11. Viktorija Fjodorova (Rus) 190, 12. Tatjana Kramova (Blr) 185.

4 x 100 m: 1. ZDA (Celena Mondie-Milner, Carlette Guidry, Chryste Gaines, Gwen Torrence) 42.12 - najboljši letosnji izid na svetu, 2. Jamajka (Dahlia Duhaney, Juliet Cuthbert, Beverly McDonald, Merlene Ottey) 42.25, 3. Nemčija (Melanie Paschke, Silke Lichtenhagen, Silke Knoll, Gabriele Becker) 43.01, 4. Bahami 43.14, 5. Francija 43.35, 6. Finska 44.46, 7. Kolumbija 44.61, Rusija odstopila.

4 x 400 m: 1. ZDA (Kim Graham, Rochelle Stevens, Camara Jones, Jearl Miles) 3:22.39, 2. Rusija (Tatjana Čebikina, Svetlana Goncareno, Julija Sotnikova, Jelena Andrejeva) 3:23.98, 3. Avstralija (Lee Naylor, Renee Poetschka, Melinda Gainsford, Cathy Freeman) 3:25.88, 4. Nemčija (Karin Janke, Silke-Beate Knoll, Linda Kisabaka, Uta Rohlander) 3:26.10, 5. Velika Britanija (Melanie Neef, Stephanie Llewellyn, Lorraine Hanson, Georgina Oladapo) 3:26.89, 6. Nigerija (Olabisi Afolabi, Falilat Ogunkova, Lade Akinremi, Fatima Yusuf) 3:27.85, 7. Kuba (Idalmis Bonne, Ana Fidelia Quirot, Nancy McLeon, Julia Duporty) 3:29.27, Jamajka (Revoli Campbell, Merlene Frazer, Sandie Richards, Deon Hemmings) diskvalificirana.

GÖTEBORG - Z zmago ameriske stafete 4 x 400 metrov se je na stadionu Ullevi končalo 5. atletsko svetovno prvenstvo. Dvanajsto zlato kolajno so ZDA, ki je daleč najuspešnejša država, pritekli Marlon Ramsey, Derek Mills, Butch Reynolds in Michael Johnson. Slednji je s tremi zlatimi odličji najuspešnejši posameznik devetdnevnega tekmovanja v Göteborgu. Američani so z 2:57.32 dosegli tudi najboljši letosnji izid na svetu. Srebro je osvojila Jamajka, bron pa Nigerija.

Zmaga Američanov ni bila v nevarnosti, saj sta izvrstno tekla ze Marion Ramsey in Derek Mills. Svetovni rekorder Butch Reynolds je ZDA pritekel približno sedem metrov prednosti pred Jamajčanom Dannyjem McFarlanom. Ko je palico dobil Michael Johnson, je bil tek že odločen, vendar pa je izvrstni Teksčan vodstvo se povečal.

Američanke najboljše sprinterke

V včerajšnji prvi preizkušnji - na sporedu je bilo devet končnih odločitev - so v sprinterski stafeti 4 x 100 metrov prvo mesto osvojile tekačice ZDA pred Jamajkankami in Nemkami. Američanke, ki so tekle v postavi Celena Mondie-Milner, Carlette Guidry, Chryste Gaines in Gwen Torrence, so s časom 42.12 sekunde dosegle tudi najboljši letosnji izid na svetu, na zadnjih 100 metrih pa je Torrencova bila močnejša od Merlene Ottey.

Neuničljivi Noureddine Morceli

V teku na 1500 metrov je Alžirec Noureddine Morceli brez velikega naprezenja ubranil naslov svetovnega prvaka. Svetovni rekorder je

550 metrov pred koncem prevzel vodstvo, nato nenehno pospeševal ritem, se po 250 metrih popolnoma otesel tekmecev in pritekel na cilj 20 metrov pred svojim maroškim prijateljem Hichamom El Guerroujem, ki je ugnal Burundijca Venuste Niyongaba. Dvajsetletni El Guerrouj, ki je marca v Barceloni osvojil naslov dvoanskega svetovnega prvaka, ima istega menedžerja kot Morceli in po ocenah poznavalcev naj bi v prihodnosti nasledil Alžirca. Olimpijski zmagovalci Spanec Fermin Cacho v tem teku ni imel nobenih možnosti za visoko uvrstitev in je zasedel sele osmo mesto.

S tretjo zaporedno zmago na svetovnih prvenstvih je majhen Alžirec potrdil, da je najboljši tekač na srednje proge. Na novinarski konferenci je Morceli, ki je star sele 25 let, povedal, da njegova najboljša leta sele prihajajo. Njegova svetovna rekorda na 1500 metrov sta izvrstna. Pred štirimi leti je najprej postavil dvoranskega, leto dni pozneje pa se na prostem. Leta 1993 je dosegel najboljšo znancko na svetu se na miljo, lani dodal se rekord na 300 metrov in prejšnji mesec se na 2000 metrov. V Nici je julija znova izboljšal tudi svoj rekord

na 1500 metrov, sedaj pa želi se izboljšati rekord Sebastiana Coea na 800 metrov in tudi na 1000 metrov. Edina temna točka v Morcelijevi karieri so bile olimpijske igre 1992 v Barceloni, ko je v taktično slabem teku v zadnjem krogu povsem omagal in zasedel sele sedmo mesto. Morceli sedaj ima tri svetovne naslove, v včerajšnjem teku pa ni naredil napake. »Nikoli ne vem, kaj lahko pričakujem od teka. Bil je malo hitrejši, kot sem pričakoval. Svetovni naslov je zame in za mojo družino nekaj posebnega. Občutki so vsekakor čudoviti,« je povedal Morceli, ki je izjemen atlet, sa združuje vse lastnosti, ki so jih imeli Coe, Marocan Said Aouita in Avstrellec Herb Elliott. Morceli bo v sredo na mitingu za veliko nagrado v Zürichu naskočeval svoj svetovni rekord na miljo. Podatek, da je Coe pri 31 letih na 1500 metrov tekel 3:29.77, je Morceli komentiral takole: »Imam se veliko casa.«

Drugo zlato Donovana Baileyja

Po izvrstnem nastopu kanadskih sprinterjev v teku na 100 metrov in odstopu Američanov v predtekmovanju je bila zmaga Kanade na 4 x 100 metrov povsem pričakovana. Zlato v tej disciplini prvič ni odšlo v ZDA. Robert Esmie, Glenroy Gilbert, Bruny Surin in Donovan Bailey so s časom 38.31 osvojili prvo mesto pred Avstralijo in presenetljivo hitrimi Italijani. Prvi menjavi so Kanadčani opravili zelo dobro, v tretji pa je Bailey, ki se lahko pohvali z dvema zlatima kolajnama, moral malo upočasniti, preden je od Surina dobil palico. Močni Kanadčan je hitro prestavil v višjo prestavo in zlahka ugnal zadnjega avstralskega tekača Damiena Marsha.

Velika zmagovalka Ana Fidelia Quirot

Alberto Juantorena, dvakratni olimpijski zmagovalac leta 1976 v teku na 400 in 800 metrov, je objel svojo rojakinjo Ano Fidelio Quirot in jo navdušeno dvignil v zrak. 32-letni Kubanki je uspel veliki met, saj je v teku na 800 metrov z letos najboljšim izidom na svetu 1:56.11 osvojila naslov svetovne prvakinje. Srebro si je s časom 1:56.68 pritekla Surinamka Letitia Vriesde, bron pa z 1:56.95 Angležinja Kelly Holmes, ki je bila druga že v teku na 1500 metrov. 250 metrov pred ciljem sta napadli Američanka Meredith Rainey in Holmesova, toda Kubanka ju je v ciljni ravnini zlahka prehitela.

Quirotova, ki je januarja 1993 v požaru dobila hude opekline, je bila presrečna: »To je bil najlepši tek v mojem življenju, zelo sem gajena. Doma bomo na veliko praznovali, saj mi bodo Kubanci pripravili prisrčen sprejem.« Po izvrstnem nastopu v Monte Carlu, ko je tekla 1:57.69, je vedela, da ji spet gre. Samo branilka naslova svetovne prvakinje

Jan Železny je v zadnjem poskusu vrغل kopje najdlje (AP)

Maria Mutola je bila takrat pred njo. Toda tekačica iz Mozambika je bila v polfinalu diskvalificirana, ker je tekla na sosednji progi in nastopil je trenutek največjega zmagoslavja v karieri Ane Fidelie Quirot. Med letoma 1987 in 1990 je zmagala na 39 zaporednih tekih, tri leta pozneje pa je zaradi hudih opeklin skoraj umrla. Takrat je bila atletinja noseča in je izgubila otroka, požar pa ji je poškodoval 38 odstotkov kože. Zdravljenje v havanski bolnišnici Hermanos Ameijeiras je trajalo 111 dni, med tem pa je prestala številne operacije. Lanskega novembra se je Quirotova vrnila na steze in na srednjeameriških igrah v Poncejju s časom 2:04 osvojila srebrno kolajno. »S tem sem dosegla samo svoj kratkoročni cilj,« je takrat poudarila Kubanka. Nihče ni verjel v nadaljevanje njene kariere, v Göteborgu pa je vsem dvomljivcem pokazala, koliko velja. Njena zmaga je gotovo razveselila tudi kubanskega predsednika Fidelia Castra, ki je včeraj praznoval 68. rojstni dan.

Ismael Kirui spet prvak

Kenijec Ismael Kirui je spet svetovni prvak v teku na 5000 metrov. Srebro je osvojil Marocan Khalid Boulami, bron pa drugi Kenijec Shem Kororia. Zmagovalec je dobro razporedil moči in ubranil naslov, ki ga je osvojil pred dvema letoma. Takrat je bil najmlajši svetovni prvak, saj je bil star 18 let in 177 dni. Kiruiju je ves čas tesno sledil Worku Bikila, vendar pa Etiopijec v zadnjih dveh krogih ni zdržal hitrega ritma. V zadnjih 200 metrih je postalo jasno, da Kiruija ne more več ujeti nihče od tekmecev. V zadnjih starih krogih je povsem omagal tudi olimpijski zmagovalci Nemec Dieter

Baumann, ki je na koncu zasedel sele deveto mesto.

Jan Železny spet prvi

Branilec naslova v metu kopja Jan Železny je pod velikim pritiskom vrغل kopje najdlje. Po dveh slabih poskusih, ko je njegovo kopje pristalo pri 80.52 in 83.02 metra, je svetovni rekorder iz Češke v peti seriji orodje vrغل 89.06 metra daleč, v šesti pa si je z 89.58 metra zagotovil zlato kolajno. Anglež Steve Backley je v svojem zadnjem poskusu s 86.30 metra prisel do srebra, bron pa je s 86.08 metra osvojil Nemec Boris Henry.

Po osmih letih spet Štefka Kostadinova

Bolgarka Štefka Kostadinova si je prvi naslov svetovne prvakinje priskakala leta 1987 s svetovnim rekordom 209 cm, ki je se danes aktualen, včeraj pa je z 201 cm osvojila novo zlato kolajno. Tridesetletna Bolgarka, ki je v začetku leta prvič postala mati, je s polnim treningom zacela sele aprila in julija prvič nastopila na tekmovanju, je edina zmogla to visino. Preostali odličji sta s 199 cm osvojili romunska Nemka Alina Astafei in Ukrajinka Inga Babakova.

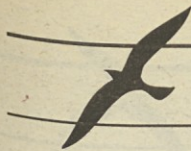
Lahka zmaga Američank

Američanke so z zmago v stafeti 4 x 400 samo se potrdile premoč reprezentance ZDA na tem svetovnem prvenstvu. Zmagovalke, za katere je kot zadnja tekla Jearl Miles, so dosegle čas 3:22.39. Jamajkanka Deon Hemmings je v zadnjih korakih resda premagala Rusinjo Jeleno Andrejevo, vendar so bile Jamajkanki na knadno diskvalificirane, ker niso tekle po svoji progi. Tako so do srebra prisle Rusinje, da bron pa Avstralke.

(J.M.)

Pregled kolajn

Država	zlato	srebro	bron
ZDA	12	2	5
Belorusija	2	3	2
Italija	2	2	2
Nemčija	2	2	2
Kuba	2	2	-
Kenija	2	1	3
Portugalska	2	1	1
Kanada	2	1	1
Ukrajina	2	-	1
Alžirija	2	-	-
Rusija	1	4	7
Jamajka	1	4	2
Velika Britanija	1	3	1
Finska	1	1	1
Bolgarija	1	1	1
Etiopija	1	1	-
Spanija	1	1	-
Bahami	1	1	-
Francija	1	-	2
Tadžikistan	1	-	-
Česka	1	-	-
Sirija	1	-	-
Irska	1	-	-
Danska	1	-	-
Maroko	-	3	1
Romunija	-	2	-
Burundi	-	1	1
Avstralija	-	1	1
Zambija	-	1	-
Surinam	-	1	-
Namibija	-	1	-
Mehika	-	1	-
Kazahstan	-	1	-
Kitajska	-	1	-
Bermuda	-	1	-
Poljska	-	-	2
Madžarska	-	-	2
Trinidad in Tobago	-	-	1
Savdova Arabija	-	-	1
Norveška	-	-	1
Nigerija	-	-	1
Dominika	-	-	1
Brazilija	-	-	1

FORMULA 1 / DIRKA ZA VELIKO NAGRADO MADŽARSKE

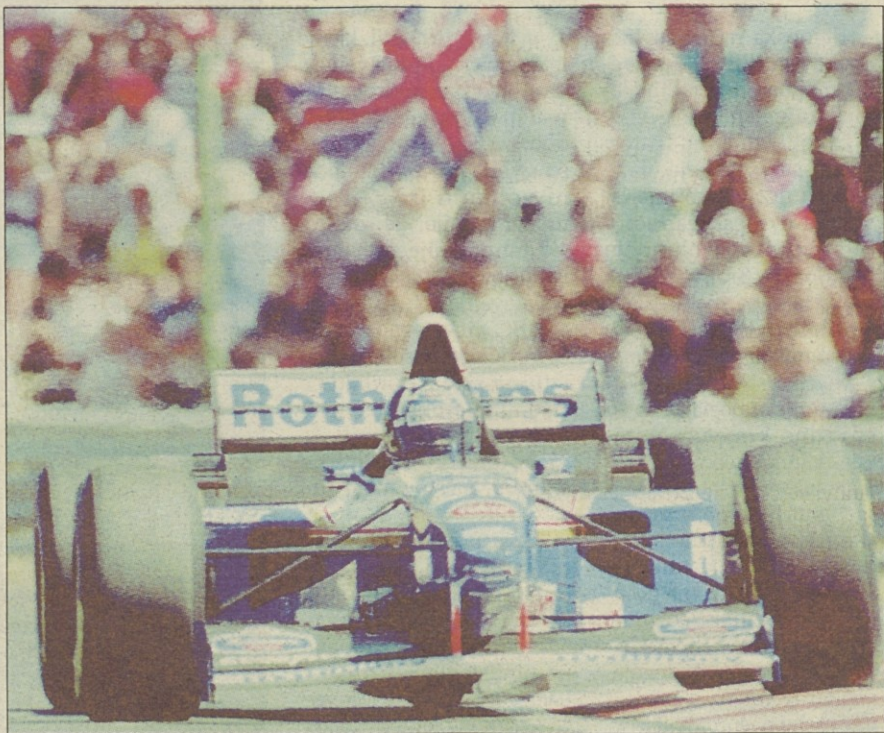
Hill se z zmago vrača v boj za naslov svetovnega prvaka

Michael Schumacher je odstopil tik pred ciljem - Oba Williamsa več kot krog pred zasledovalci - Gerhard Berger tretji za Davidom Coulthardom

BUDIMPESTA - Razplet dirke formule 1 na Hungaroringu je bil za Damona Hilla tak, kot bi ga zreziral kar on sam. Anglež je zabeležil prepricljivo zmago, njegov največji tekmelec Michael Schumacher pa je stiri kroge pred ciljem zaradi tehnične okvare odstopil. Tako se je sedem dirk pred koncem prvenstva razlikoval v skupnem seštevku z nevarnih 21 sprememila v sprejemljivih 11 točk prednosti za Schumacherja.

Dirko je s prvega startnega mesta najbolje začel Hill, medtem ko je Schumacher rahlo »zaspal«, a mu je vseeno uspelo ubraniti tretje mesto, ki si ga je privozil na treningu. Med obema kandidatom za letosnji naslov se je znašel David Coulthard, ki je od Franka Williamsa očitno dobil nalogo, da za seboj zadrži Schumacherja in tako ščiti hrbet Hilla. Skotu je to uspevalo do 15. kroga, ko si je Hill nabral že dobrih 15 sekund prednosti. Coulthard je nato naredil napako, ki jo je Schumacher s pridom izkoristil in lov na Hilla se je lahko začel. Oba tekmeča sta tokrat izbrala taktiko treh postankov, ki pa sta jih razen prvega v 18. krogu razporedila vsak po svoje. Schumacher je bil prisiljen, da se je drugič ustavil že po devetih krogih, saj je zaradi težav z napravo za dolivanje goriva ob prvem postanku dobil manj goriva, kot je bilo načrtovano. Zato je bilo na neposreden obračun na stezi treba počakati do 38. kroga, ko je Hill drugič prišel iz boksov. Pri

tem je imel nekaj smole, saj je na progo zapeljal tik za skupino počasnejših dirkačev. Potreboval je kar nekaj časa, da je vse prehitel, ob tem pa se mu je Schumacher povsem približal. To je Hilla nekoliko zmedlo in napravil je dve manjši napaki, ki sta ga skoraj stali vodstva. Schumacher je nato začel vse bolj zastajati in ko se je v 47. krogu tretjič vrnil iz boksov, je imel Hill že 30 sekund prednosti. To je bilo dovolj, da je Hill tudi po svojem tretjem postanku imel varnih 11 sekund prednosti, ki jih je v naslednjih krogih rutinirano zadrževal. Schumacher se je v zadnjih krogih sprijaznil z drugim mestom, ki pa mu zaradi okvare motorja tokrat ni bilo usojeno. To je po 17 dirkah sele drugi Schumacherjev odstop povezan s tehničnimi težavami. Zadnjič ga je taka usoda doletela lani v Hockenheimu, vsi ostali odstopi pa so bili posledica nesreče na progi. Za Hilla je bila to tretja letosnja zmaga in prva po dirki v Imoli, sicer pa 12. v karieri. Hkrati je ponovil tudi uspeh iz leta 1993, ko je prav na Hungaroringu dosegel svojo prvo zmago v formuli 1. Drugo mesto je pripadlo drugemu Williamsovemu vozniku Davidu Coulthardu, oba Britanca pa sta si pred ostalo konkurenco privozila več kot krog prednosti. »Zelo sem si oddahnil, ko sem izvedel, da je Schumacher odstopil. Danes se mi je povrnilo vse, kar sem v prejšnjih dirkah izgubil. Izbrali smo pravo taktiko in do-

Damon Hill se je z zmago spet vključil v boj za svetovni naslov (Telefoto AP)

gajanje smo ves čas imeli pod nadzorom. Možnosti za osvojitve naslova so spet večje, a moram tudi v prihodnjih dirkah se naprej zmagovati,« je po zmagi dejal presrečni Hill.

Zelo zanimiv je bil tudi boj za ostala mesta. Gerhard Berger, Johnny Herbert, Heinz-Harald Frentzen, Olivier Panis, Martin Brundle in Eddie Irvine so vseskozi vozili tesno skupaj. Slednja dva sta se pred ciljem odstopila, največ pa je na koncu iztržil Berger, ki je zasedel tretje mesto, potem ko je Rubens Barrichello le nekaj metrov pred ciljem odpovedal avto. Isto se je že na polovici dirke pripetilo Jeanu Alesiju. Za Bergerjem so se do sestege mesta zvrstili Herbert,

Frentzen in Panis.

V 14. krogu je prislo do dokaj nenavadne nesreče, ki pa se je končala dokaj srečno. Japonec Taki Inoue je zaradi pokvarjenega motorja svoj avto parkiral ob progi, ko pa je od organizatorjev vzel gasilni aparat in stekel nazaj k svojemu footworku, ga je zadel avto, ki naj bi njegov avto odvrlel na varnejše mesto. Japonca so odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili lažno poskodbu kolena.

Izidi (77 krogov) : 1. Damon Hill (VB, Williams Renault) 1.46:25.721 (povprečna hitrost 172.248 km/h), 2. David Coulthard (VB, Williams Renault) +33.398, 3. Gerhard Berger (Avt, Ferrari), 4. Johnny Herbert (VB, Benetton Renault), 5.

Heinz-Harald Frentzen (Nem, Sauber Ford), 6. Olivier Panis (Fra, Ligier Honda), 7. Rubens Barrichello (Bra, Jordan Peugeot) vsi +1 krog, 8. Luca Badoer (Ita, Minardi Ford) +2 kroga, 9. Pedro Lamy (Por, Minardi Ford), 10. Jean-Cristophe Boullion (Fra, Sauber Ford).

Skupni vrstni red za SP: 1. Schumacher 56, 2. Hill 45, 3. Alesi 32, 4. Coulthard 29, 5. Herbert 28, 6. Berger 25, 7. Panis 8, 8. - 9. Barrichello in Frentzen 7, 10. Irvine 6. **Konstruktorji:** 1. Benetton 74, 2. Williams 68, 3. Ferrari 57, 4. Jordan 13, 5. Ligier 12, 6. McLaren 10, 7. Sauber 9, 8. Footwork 1. Naslednja dirka bo 27. avgusta v Spa Francorchampsu za VN Belgije.

(S. D.)

NOVICE

Muster zmagal v San Marinu

SAN MARINO - V finalu mednarodnega teniskega turnirja v San Marinu z nagradnim skladom 300.000 dolarjev je Avstrijec Thomas Muster gladko premagal Italijana Andrea Gaudenzija s 6:2, 6:0.

Agassi in Chang finalista v Cincinnatiju

CINCINNATI (STA/AP) - Finalista mednarodnega moskega teniskega turnirja v Cincinnatiju z nagradnim skladom 1.8 milijona dolarjev, zmagovalce jih bo dobil 254.000, sta Američana Michael Chang in Andre Agassi. Chang je v polfinalu premagal Nemca Michaela Stichsa s 4:6, 6:2 in 7:6 (7:5), Agassi pa Šveda Thomasa Enqvista s 6:4 in 6:2.

Rubinova izločila Sanchezovo

LOS ANGELES - V polfinalu mednarodnega ženskega teniskega turnirja v Los Angelesu z nagradnim skladom 430.000 dolarjev je Američanka Chanda Rubin presenetljivo gladko izločila prvo nosilko Spanko Arantxo Sanchez Vicario s 6:3 in 6:1. Rubinova bo v finalu igrala z drugo špansko igralko Conchito Martinez, ki je bila s 6:1 in 7:6 (7:4) boljša od Indonezijke Yayuk Basuki.

Dominique Wilkins v Grčijo

ATENE (STA/AP) - Ameriški profesionalni kosarkar Dominique Wilkins, ki je lani v ligi NBA nastopal za mostvo Boston Celtics je z grškim kosarkarskim klubom Panathinaikosom iz Aten podpisal dveletno pogodbo. Wilkins je za podpis dveletne pogodbe prejel 7.000.000 ameriških dolarjev. Wilkins je v NBA v sezoni 1985/86 s povprečjem 30.3 točke dosegel najboljšo povprečje lige. V zadnji sezoni, ko je igral v Bostonu, pa je z 42-odstotnim povprečnim metom iz igre dosegel najmanj v svoji 11-letni karieri. Wilkins bo v Grčiji igral skupaj z 216 centimetrov visokim hrvaškim centrom Stojanom Vrankovićem, ki je podaljšal pogodbo.

Rincon v Madridu

MADRID (STA/AP) - Kolumbijski nogometaš Freddy Rincon bo s španskim prvakom Realom iz Madrida podpisal 3-letno igralno pogodbo v vrednosti 4.100.000 ameriških dolarjev. Kolumbijec je v lansk sezoni igral pri Napoliu. Rincon, ki bo v naslednji nogometni sezoni pri Realu že peti tujec, je tudi igral za kolumbijsko reprezentanco na letošnjem ameriskem nogometnem pokalu v Urugvaju.

Meir umrl med dirko po Šleziji

BONN (STA/AFP) - Švicarski moto-dirkač Marcel Meier se je na evropskem pokalu v motociklizmu kategorije prikolicearjev po Šleziji v Nemčiji smrtno ponesrečil. Meierja so po nesreči odpeljali v bolnišnico, kjer je kmalu po prihodu izdihnil. Njegov sovoznik Patrick Kramer iz Švice ni bil poškodovan. Švicarji so zaradi te nesreče vložili tožbo proti nemskim organizatorjem dirke, ki niso poskrbeli za varnost tekmovalcev.

Gana in Oman že polfinalista

QUITO (STA/AP) - V prvih četrtfinalnih srečanjih svetovnega nogometnega prvenstva do 17 let v ekvadorskem Quitu je Gana premagala Portugalsko z 2:0 (1:0), Oman pa Nigerijo z 2:1 (1:1). Zmagovalni reprezentanci se bosta za uvrstitev v jutrišnji finale pomerili med seboj.

PLAVANJE / VSEPAČIFIŠKO PRVENSTVO

»Sanjski« svetovni rekord štafete ZDA 4 x 100 m kravl

ATLANTA (dpa) - Predzadnji dan vsepacifiškega plavalnega prvenstva v Atlanti je štafeta ZDA z izidom 3:15.11 minute na 4 x 100 m kravl postavila nov »sanjski« svetovni rekord. David Fox, Joe Hudepohl, Jon Olsen in Gary Hall (na sliki AP) so staro znamko (3:16.53), ki jo je ameriška štafeta postavila na olimpijskih igrah leta 1988 v Seulu, izboljšali skoraj za sekundo in pol. Avstralec Scott Miller je 100 metrov delfin preplaval v 53.07 sekunde, Američanka Jenny Thompson pa je isto razdaljo zmogla v 59.83 sekunde. Oba dosežka sta najboljša letos. Presenetljivo pa v finalu na 400 metrov kravl ne bo Avstralc Kierna Perkinsa, svetovnega rekorderja v tej disciplini.

JADRANJE / 5. MATCH RACE SLOVENIA CUP

Za prestižne naslove svetovno znani krmariji

Tekmovanje bo od 26. do 30. septembra

KOPER - Znani so vsi udeleženci 5. mednarodnega Match racea Slovenija Cup, Grand Prix ÖMV, ki bo od 26. do 30. septembra letos v Koprskem zalivu v izvedbi koprškega Jadrnega kluba. Pred letošnjim jadrnim dvobojem je koprška prireditev uvrščena v prvo razredni Match Race, kakršnih je na svetu le dvanajst. Zaradi tega so prireditelji preimenovali tekmovanje v Slovenija Cup, finančno pa bosta izvedbo odmevnega tekmovanja omogočili firmi ÖMV iz Dunaja in ÖMV Istra Koper, ki sta zagotovili nagradni sklad v višini 50.000 nemških mark.

Po uvrstitvi koprskih jadrnih dvobojev v prvi kakovostni razred je seveda takoj tudi

večje zanimanje krmarjev za nastop v Koprju. Tako sta med drugimi svetovnimi krmariji prispevali celo prijavi z Japonske in iz Indije, vendar pa prireditelja raven tekmovanja obvezuje, da mora biti med nastopajočimi vsaj polovica krmarjev, ki so na svetovni lestvici krmarjev MR uvrščeni med prvih dvajset. Te dni je prireditelj sklenil seznam udeležencev, medtem ko se zaradi prezasedenosti koprškega jadrnega dvoboja ne bodo mogli udeležiti Nizozemec Heiner, pa zmagovalce Pokala Amerike Novozelandske Coutts ter drugi na lestvici Avstralec Gilmour. Z jadrnicami J-24, ki bodo uradna plovila, se bodo

v Koprju za lepe denarne nagrade in zdaj že prestižne naslove potegovali: Bertrand Pace (Francija), svetovni prvak in četrti na lestvici, Magnus Holmberg (Švedska, 9), Mercus Wieser (Nemčija, 11), Anders Myralf (Danska, 16), Luis Doreste (Španija, 20), Mitja Kosmina (Slovenija, 27), Pedro Campos (Španija, 40), Tommaso Chieffi (Italija, 67), Zvonko Bezić (Hrvaška, 70) in Dušan Puh (Slovenija, 80).

Zmagovalci dosedanjih starih koprskih jadrnih dvobojev: leto 1991 Ivan Stravs (Slo), 1992 Marcus Wieser (Nemčija), 1993 Tommaso Chieffi (Italija), 1994 Magnus Holmberg (Švedska).

Jože Kreft

NACIONALNA TELEVIZIJSKA ZDRUŽENJA V EVROPI

Tesnejše sodelovanje med javno in komercialno TV

V mnogih državah obstaja dualni sistem RTV že 15 let

V številnih evropskih državah obstaja dualni sistem RTV (javna in zasebna ponudba) že deset do petnajst let. Toda večino časa so javne in zasebne televizije med seboj le tekmovale, nikoli pa sodelovale. Zdaj pa se kažejo znamenja, da se ta odnos utegne spremeniti. Nove tehnologije, na primer DAB (Digital Audio Broadcasting), ustvarjajo razmere za sodelovanje. Javni in komercialni sektor sta začela sodelovati, četudi za zdaj samo v tako imenovanih nacionalnih klubih za DAB.

Obe strani pa sta se daleč od tega, da bi ustanovili nacionalna združenja za radiotelevizijo, kakršno obstaja v ZDA.

(National Association of Broadcasters). Za zdaj ni organizacije, ki bi povezovala celotno dejavnost radiotelevizije in enotno reševala probleme.

Zakaj nastajajo težave pri sodelovanju komercialnih in javnih RTV organizacij v Evropi?

Pomemben razlog za to

je zgodovinski. Po vsej Evropi so se zasebne radijske postaje rodile kot izziv javnim sistemom, ki so nekoč monopolizirali frekvence. Pogosto so se morale srdito boriti za licence in omrežja.

V Nemčiji so zasebne komercialne radijske postaje znane že petnajst let in so si izborile 50 odstotkov trga, toda odločno so se začele uveljavljati šele v zadnjih letih. Sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem pa ni ravno zaradi nekdanjega monopola, ki so se mu njegovi nosilci le stežka pripravljali odpovedati.

Drugi razlog za težave je gospodarske narave. V večjem delu Evrope se javni sektor financira s pomočjo državno priznane naročnine in dela prihodka iz naročnin. Zato ga imajo komercialni tekmeči za nelojalno konkurenco na področju oglaševanja.

Dolga leta so se oboji povezovali v različne organizacije, ki pa le redko vključujejo tudi člane iz »nasprotnega« tabora.

Evropska radiotelevizijska zveza (EBU) je največja mednarodna radiotelevizijska organizacija ne le v Evropi, marveč tudi v svetu, saj vključuje člane iz vseh držav tako imenovanega evropskega radiotelevizijskega območja (Evropa in Sredozemlje), razen tega pa njene članice ponujajo vsestranske programe za vse družbene sloje. Skoraj nobena zasebna radijska postaja - te so navadno krajevno naravnane in komercialne - nimajo taksnih vsebin.

Statut EBU ne sprašuje, kako se posamezne članice financirajo, vendar pa obvezuje članstvo na določen programski format. Doslej so si že večkrat prizadevali omiliti te pogoje, vendar je večina članic temu vselej nasprotovala.

Seveda se tudi EBU danes srečuje s podobnimi gmotnimi težavami kot njene javne servisne članice. Zato so se odločili za temeljito reorganizacijo, s katero naj bi prihranili vsaj 15 odstotkov stroškov.

V Veliki Britaniji, kjer je letos prišlo do bistvenega napredka na področju javne in komercialne ponudbe radijskih programov, so se odločili za dve ločeni ponudbi DAB. Toda mnogi menijo, da so stroški tehnologije previsoki in da bi se bolj izplacalo sodelovanje.

BBC sicer gradi svoje omrežje, kar zasebniki nacrtnjejo se za prihodnje leto. Toda obe strani bi lahko veliko prihranili, če bi oddajnike in antene skupno nacrtovali in postavili.

To si prizadevajo zlasti v Vseevropski zvezi zasebnih radijskih postaj (AER, Association Europeenne des Radios). Problem pa predstavljajo razlike v načinu financiranja javnega in komercialnega sektorja drugod v Evropi, iz česar izhajajo različni interesi. Vsi pa se že zdaj strinjajo, da bi bilo tesnejše sodelovanje sprico novih tehnoloških izzivov obojestransko koristno. Prvi koraki na področju DAB so vsekakor obetavni.

RAI znova vlaga

Italijanska javna radiotelevizija RAI, ki bo letos po več letih prvič imela dobiček, in sicer v višini 2,2 milijarde lir, namerava v letih 1996 in 1997 vložiti približno tisoč milijard lir v proizvodnjo izvirnih TV filmov, serij in risank. Po nekaj letih krčenja, v katerih je RAI omejil celo koprodukcije, se začenja novi krog naložb.

Po besedah enega od direktorjev RAI Gianpaola Sodana bodo namenili za nove programe več kot 500 milijonov lir. Letos jih je bilo na voljo 200, od tega za filmske projekte vsega 170 milijonov.

Projekt je sicer drzen, vendar je po mnenju odgovornih sedanje razmerje med filmsko in TV produkcijo nevzdržno.

Številni filmski producenti so se v času varčevalnih ukrepov pritoževali, da je predsednica Letizia Moratti črtala prav filmske projekte. Edini, ki je bil odprte mosnje, je bil Berlusconijev Filminvest.

Zato bo RAI odslej bolj spodbujal italijansko filmsko produkcijo in iskalo sovlagatelje tudi v tujini.

Za sportne pravice namerava RAI leta 1996 nameniti 337 milijard lir. Večino bo pogoltnil strošek za pravice do prenašanja italijanske nogometne lige. Toda ko bo leta 1996 potekel sporazum z nogometno zvezo, bo moral Rai del pravic odstopiti tudi drugim, kajti nogometna zveza zahteva preveč denarja.

NOVA TV POSTAJA V GRČIJI

Balkanski kanal bo imel 100 milijonov gledalcev v Grčiji, Bolgariji, na Cipru ...

Skupne stroške projekta ocenjujejo na 40 milijonov ameriških dolarjev

Ko se je že zdelo, da so vse frekvence v Grčiji zasedene, se je pojavila zamisel o novi TV postaji.

Toda nova pobuda ima velike ambicije in skuša pritegniti kar desetkrat več TV gledalcev od vseh svojih grških tekmecev.

Gre za Balkanski kanal, ki ga nacrtnjejo kot radijski in TV program. Oddajali naj bi ga po

vsem Balkanskem polotoku. Za nacrtom stoji ladjarski magnat John Latsis ter skupina grških in tujih podjetnikov. Postaja naj bi oddajala iz Soluna, kjer že gradijo veliko poslopje. Skupni stroški projekta naj bi znašali 40 milijonov ameriških dolarjev, pokrili pa naj bi jih številni partnerji, od katerih so doslej objavili samo

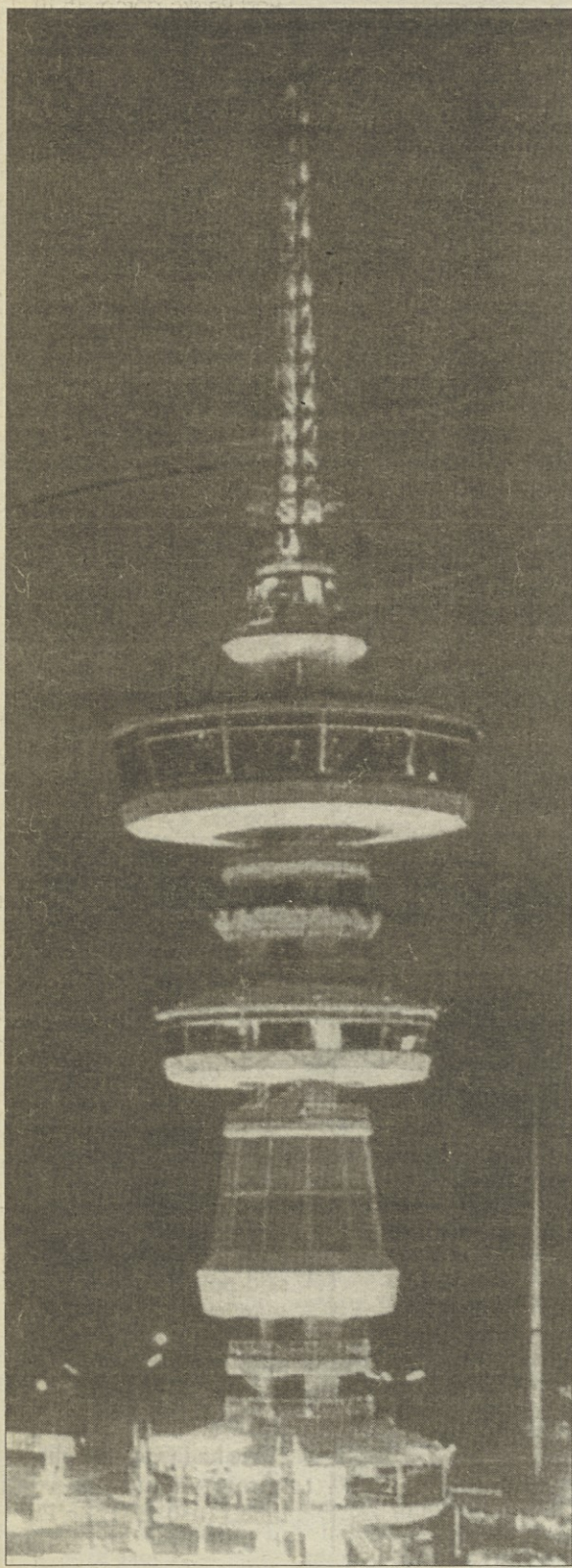
Latsisovo ime.

V prvi fazi naj bi Balkanski kanal pokrival severno Grčijo, Bolgarijo, Srbijo in Ciper, pozneje pa naj bi pokrival Slovenijo, Hrvaško in Turčijo, seveda pa tudi vsa Grčijo. Če bodo politične razmere to dopuščale, ga bodo lahko gledali in poslušali tudi v Makedoniji in Albaniji. Namen kanala je spoznavanje narodov

na Balkanu ter spodbujanje trgovanja in sodelovanja, pojasnjuje glavni direktor Alekos Rigas. Seveda naj bi bila postaja tudi orodje za spodbujanje grškega izvoza. Kanal naj bi začel oddajati konec letošnjega ali v začetku naslednjega leta, in sicer šestnajst ur na dan. Program bodo sestavljale razvedrilne in informativne vsebine s

celotnega Balkana. Gledalci v vseh državah bodo imeli na voljo podnapise ali sinhronizacije v njihovih jezikih, kar bo omogočil poseben dekoder. Seveda nameravajo oddajati prek satelita.

Menijo, da bi lahko postajo gledalo 100 milijonov gledalcev, kar je kar desetkrat več kot znasa število prebivalcev Grčije.

Komunikacijski stolp v Solunu

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Očetov pes, 9.55 La signora del West (i. J. Seymour, J. Lando), vmes (11.00) dnevnik
11.35	Aktualno: Poletna oddaja Verdemattina
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora del West (i. J. Seymour)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Rugantino (kom., It. '73, i. A. Celentano, C. Mori, T. Ucci, R. Palmer)
15.55	Mladinski variete Solletico-Počitnice, vmes risanke in nanizanka
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Alf
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: L' uomo che sapeva troppo (krim., ZDA '56, r. A. Hitchcock, i. J. Stewart, D. Day), nato aktualne zanimivosti Le migliori chiacchiere della serata
23.00	Dnevnik
23.05	Dok.: Messnerjeve Alpe - Monviso (5. del)
24.00	Dnevnik, horoskop in vreme
0.30	Videosapere: Filozofija

RAI 2

6.30	Nad.: Atto d' amore
7.20	Dok.: V kraljestvu narave
8.00	Zidovska kultura
8.30	Variete za najmlajše
9.55	Quante storie!, risanke
10.45	Nan.: Saranno famosi
11.30	Nad.: Secrets
12.00	TG2 - 33, rubrika o medicini, 11.45 Dnevnik
12.00	Nan.: L' arca del dott. Bayer
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Variete: Quante storie Disney, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: La grande vallata, 17.25 Zdravnik med medvedi, vmes (17.20) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Nan.: Ispettore Derrick
21.45	Variete: Se rinasco
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Sport: Proces Formuli1
0.35	Avtorska glasba
1.30	Nan.: Soko 5113
2.20	Roman

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik
8.30	Videosapere
9.10	Film: Cerco il mio amore (glas., ZDA '34)
11.00	Dok., vrtnarstvo, potovanje po Italiji, dok.
12.00	Dnevnik
12.05	Film: Amore tra le nuvole (kom., ZDA '85)
13.45	Dok.: Morski rezervat
14.00	Deželne vesti, dnevnik in vreme
14.15	Sport: kolesarstvo, Admiral's Cup, kotalkanje
16.30	Dok. Videoapere: La stanza del principe
17.00	Film: Bellezze al bagno (glas., ZDA '44)
19.00	Dnevnik, deželne vesti
20.30	Nan.: In famiglia con gli amici
22.30	Operne arije in zgodbe: L' amore è un dardo
23.50	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un nipote
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.15 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
14.45	Film: Le tardone (kom., It. '64, i. D. Perego)
17.00	Nan.: Donne pericolose, 18.00 A cuore aperto, 19.30 nad. Senza peccato, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Nad.: Perla nera
22.30	Film: Con quale amore con quanto amore (kom., It. '69, i. C. Spaak, A. Giufrè, E. Blanc), vmes (23.30) dnevnik
0.30	Koncert
1.30	Pregled tiska
1.40	Nan.: Hisa v preriji

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Film: Lo scapolo (kom., It. '55, i. A. Sordi)
11.30	Nan.: Una bionda per papà, 12.00 Robinsonovi, 12.30 Casa Vianello
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Lezioni private (vodi V. Sgarbi)
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00	Nan.: Pappa e ciccio, 15.30 La tata
16.00	Otroška variete
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme
20.25	Variete: Paperissima
20.40	Film: Il secondo tragico Fantozzi (kom., It. '76)
23.00	Dnevnik TG5
23.15	Nan.: X-Files
0.15	Dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio, 12.45 Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00	Otroški variete
15.00	Film: Don Franco e Don Ciccio nell' anno della contestazione (It. '69, i. Franchi-Ingrassia)
17.00	Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.20	Variete: Bravissima
18.30	Nan.: Hawaii Paradise
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Nan.: Renegade
22.40	TV film: Bikini Car Wash 3 (kom., ZDA '93, i. S. Brown, R. Brando)
0.45	Italija 1 sport
1.45	Variete: Bravissima
2.00	Nan.: Baretta

TELE 4

13.30	19.30, 21.55, 0.10 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: La legge di Mclain, 21.20 Maguy

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La pazza di Chailot (kom., ZDA '69)
20.35	Film: Teste di quoio ('81)
23.00	Film: La vendetta di una donna (dram., Fr. '90)

RAI 3

slovenski program

(poskusna oddaja)

20.25 Risanka: Filip
20.30 Dnevnik

SLOVENIJA 1

09.30	Videostrani
10.00	Malo angleščine, prosim
10.25	Zlati cekin, 2. oddaja
10.55	Kapitan Power, ameriška nanizanka, 8/22
11.20	Cudovita Angelika, francoski film
13.00	Poročila
13.05	Sportni pregled, ponovitev
16.20	Umetniški večer, ponovitev
	Portret Vitomila Zupana: Mrki kondor
17.25	Dober dan, Koroska
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Radovedni Tacek: Trobenta
18.15	Prgisce priljubljenih pravljic, 13., zadnji del lutkovne igrice
18.40	Kate in Allie, 7. del angleske serije
19.05	Risanka
19.22	Zrebanje 3x3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00	Stranski učinki, kanadska nanizanka, 7/13 del
20.45	Televizijska konferenca
22.00	TV dnevnik 3, vreme
22.15	Sport
22.20	Sova
22.20	Seinfeld, 7/18 del ameriške nanizanke
22.45	Seaquest, 15. del ameriške nanizanke

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
14.30	Utrip, ponovitev
14.45	Zrcalo tedna, ponovitev
15.00	Zakladi sveta: Turcija
	francoski pustolovski kviz, 7. oddaja
16.30	Sova, ponovitev
18.00	TV dnevnik 1, vreme
18.05	Regionalni studio Maribor
18.45	Svetovni poslovni utrip, ponovitev 5. dela
19.30	TV dnevnik 2, vreme
20.00	Gospodarska oddaja
20.50	Moja zgodba: Prostovoljni zapor, francoska nanizanka
21.40	Chippendales in gospe
22.30	B. Roncel izza odra: Jean-Paul Bourelly, 1. del

KANAL A

10.00	Spot tedna
12.15	A-shop, Spot tedna
17.40	Spot tedna, A-shop
17.55	Klasična video glava, ponovitev
18.45	A-shop
19.00	Vreme
19.10	Luc svetlobe, 489. del ameriške nadaljevanke
20.00	Alica v glasbeni deželi, oddaja
20.30	Dežurna lekarna, 39. del spanske humoristične nanizanke
21.00	Vreme
21.05	Sreča na vrhovi, slovenski film
22.35	Obalna straža, ponovitev
23.25	Spot tedna, A-shop

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Studio 2 - sport
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik,
19.25	Lutkovne zgodbe, otroška oddaja
20.15	V ospredju
20.30	Karting - mednarodna nagrada Portorož '95
20.45	Ponedeljkov sportni pregled
	»Den«, dok. oddaja
22.15	Vsedanes - TV dnevnik
22.30	Slovenski program
	Sportni ponedeljek
23.00	Dannyjev skrivnostni svet

ORF Avstrija 1

09.00	Umor, je napisala, ponovitev
09.45	Baywatch, ponovitev
10.40	Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.25	Aztecki zaklad, ponovitev filma, 1965
13.00	Tiny Toon
13.25	Mila Superstar
13.50	Smrkci
14.05	Ewoki
14.35	Ko so zivali zapustile gozd
15.00	Kremenckovi
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija
	Otrok
16.20	Baywatch: Gusarski otok
17.10	Strašno prijazna družina
	Marcyjina miza za preživljanje
17.35	Zlata dekleta
18.05	Nenavadni par: Na življenje in smrt
19.00	Pri Huxtablovih: Pot do slave
19.30	Cas v sliki, vreme
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Zelena karta, avstralsko-francoska komedija, 1990
22.05	Nemski turisti, 4., zadnji del
23.50	Cas v sliki
23.55	Macje oci
	ameriška grozljivka, 1986
01.20	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.50	Vsak dan s Schiejkom, ponovitev
02.50	Dobrodošli v Avstriji

ORF Avstrija 2

10.05	Z ljubeznijo s Tirolske, ponovitev avstrijske komedije, 1964
11.35	Drugačna vprašanja, ponovitev
14.25	Doktor Trapper John: Poroča lahko počaka
15.10	Umor, je napisala: Lazni duhovnik
16.00	Vsak dan s Schiejkom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
18.55	Kuharski mojstri
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
19.53	Vreme
20.15	Vaski zdravnik, zadnji del
21.10	Komisar Rex: Amok
22.00	Cas v sliki 2
22.30	Domingo na Islu
23.20	Frantisek Makes: Kako rake navdušis za umetnost - portret stockholmskega kemika in encimologa
23.50	Hisa veselja, italijanski film, 1991
	Režija: Marco Ferreri
01.20	Pogledi od strani, pon.
01.25	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplesite z nami; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Šansonci; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.50 Koledar prirediteljev; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Ekološke teme; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Šport; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.20 V soju žarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbeni ponedeljek; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 16.45 Enciklopedija Slovenije; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 Festival Tiborja Varge 1995; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 9.00 Servisne informacije; 9.10 Glasb. rubrika: Od vrha do dna; 9.50 Odgovori na vprašanja; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 V podaljškju; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Parlamentarna kronika; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Poletni bla-bla radio; 21.00-24.00 Glasbeni izbor.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditelje; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Anni 60, ma non li dimostra; 11.30 Aktualnosti; 11.45 L' intervista; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 D'altro canto, 18.00 Bootleg; 18.45 Villa Ut; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15,

14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.00 Alpetour-Remont; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Nagradna uganka; 19.25 Vreme; 20.00 Glasbeni kviz; 22.00 Sršenovo gnezdo.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20, 11.20 12.30 Gorenjski sejem; 10.40 Informacije o zaposlovanju; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Pometamo doma; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Črna kronika; 13.40 Pometamo doma; 14.30 Točke, metri, sekunde; 15.00 Gorenjski sejem; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Terenski studio - Naklo; 18.10 Vsakdo svoje pesmi poje; 19.30 Večerni pr. z R. Baumanom; 22.00 Glasbena odd. (Z. Tomac).

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Šport; 11.45 Info servis; 12.10 Mali oglasi; 13.00 Pod Persko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želali ste; 18.00 Pokličite 101555; 20.00 Sotočje.

Radio Študent

0.00 RoboKak udarjal; 11.00 Radio Študent smo ljudje!; 14.00 Recenzije & Napovedi (podlistki U. Eca); 15.00 OF; 19.00 TB; Lokua Kanza; 20.00 Alter, Garbage; 24.00 Reprize

Radio Trst A

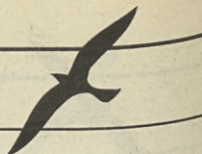
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Iz četrtkovih srečanj; Dr. Dorče Sarđoč; 8.35 Slov. glasba, vmes (9.15) Pravljčni kotiček; 10.10 Koncert centra za glasb. vzgojo E. Komel 24.5.95; 11.30 Odpri knjiga: Mesto v zalivu (B. Pahor, r. M. Kravos, 13.), nato orkestralna glasba; 12.00 Dogodivščine v Grand Canyonu, nato Country glasba; 12.40 Mladinski PZ Glasbene matice; 13.20 Kmetijski tehnik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Literarne podobe; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Ena se tebi je želja spolnila; 18.35 Revival; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 11.00 Horoskop; 12.45 VZPI-ANPI (pon.) Samo za Vas, Ostali Trst- L'altra Trieste; 18.00 Tedenski sportni komentar.

Radio Koroška

18.10-19.00 Železna Kapla: Činček v nedeljski šoli.

Naredite mi to deželo...

So se po naši osamosvojitvi spet zbudile ozemeljske težnje nemškonacionalističnih krogov?

Vse kaže, da slovenska vlada ni zaskrbljena zaradi zgodovinskega razvoja in položaja na severni meji, ki je na moč podoben dogajanjem pred prvo svetovno vojno in v obdobju med obema vojnoma. To potrjuje tudi dejstvo, da je njena dejavnost usmerjena na zahodno mejo z Italijo, medtem ko dejanske nevarnosti nemško-avstrijskega vpliva in stoletnih teženj po slovenskem ozemlju, zlasti še Štajerske, ne dojemata ali je noče videti.

Zadnji neuradni obisk predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška v Celovcu in pogovori v prijateljskem ozračju z avstrijskim kanclerjem Vranitzkym so pokazali, da med državama obstajajo tudi nerešena vprašanja, med katere sodi nemška narodna skupnost v Sloveniji. Na tiskovni konferenci po srečanju je avstrijski kancler dal jasno vedeti, da so mu povsede zahteve staroavstrijcev kot manjšine in jih postavil na isto raven kot narodne skupnosti v Avstriji, medtem ko je predsednik Drnovšek le opozoril na številčno šibkost in teritorialno razpršenost Nemcev oziroma Avstrijcev in ponovil stališče, da obstaja meddržavna delovna skupina, ki naj bi našla znanstvene odgovore na to vprašanje. Ta skupina bo prav gotovo imela zelo olajšano delo, če bo pri iskanju znanstvenega odgovora uporabila studio mag. Marjana Znidarica, ravnatelja Muzeja NOB v Mariboru, o nemškem zivlju v Podravju in na Štajerskem. Studija, iz katere so povzeti podatki, se opira na zgodovinska dejstva, ki jih ni mogoče spremeniti in kažejo na prefinjene metode raznarodovanja Slovencev skozi stoletja. Skupaj s prof. Marjanom Matjasicem pa opozarja na resnost razmer in teženj ponovno prebujajočega se nemstva, s katerim se ze srečujemo po ustanovitvi nemškega društva v Mariboru.

Most svobode

Jeseni 1991. leta je bilo v Mariboru ustanovljeno društvo s simbolnim naslovom Most svobode. Uradne predstavitve so pokazale, da gre za organizacijo nemške narodne skupnosti v Sloveniji, ki se je v prvem obdobju po nastanku samostojne Slovenije razglasila za avtohtono manjšino. Njen vodja, po obeh starih Slovenec, mariborski odvetnik Dusan Ludvik Kolnik je po ustanovitvi društva izjavil, da je namen ustanovitve društva nemške manjšine v Sloveniji le-tej zagotoviti enake pravice, kot jih nova slovenska ustava zagotavlja madzarski in italijanski manjšini, ki sta tako kot nemška tudi avtohtoni. Ne v slovenski javnosti ne na slovenskem političnem prizorišču to društvo oziroma manjšina od ustanovitve dalje ni bila deležna posebne pozornosti, po vsej verjetnosti zaradi majhnosti. V sredstvih javnega obveščanja pa je omenjena le ob slovensko-avstrijskih dvostranskih srečanjih. Nekaj več pa je bilo o njej slišati po eni od zadnjih izjav avstrijskega svobodnjakega voditelja dr. Jörga Heiderja, ki je avstrijsko soglasje za pridruževanje Slovenije Evropski uniji pogojeval prav s priznanjem omenjene manjšine v Sloveniji. Nobene od izjav ali neuradnih razmisljanj severnih so-

sedov ne kaže podcenjevati, se zlasti če obudimo zgodovinski spomin, ki pravi, da je glavna značilnost slovenske zgodovine nenehni boj za narodni obstanek.

Slovenci smo prikrajšani za dve tretjini ozemlja

V času naselitve naših prednikov na območje vzhodnih Alp od 6. do 9. stoletja smo Slovenci naseljevali kar 70.000 km² ozemlja, poleg današnje Slovenije se del Furlanije, Ziljsko dolino, vzhodno Tirolsko, na Voliker Eleku (Grossglocknerju) je slovensko ozemlje doseglo Visoke Ture, zajelo porečje Mure in Anize ter ob reki Trauni pri Linzu doseglo Donavo. Severna meja je bila Donava do Dunaja, od koder je meja zavila proti jugu čez Gradiscansko, nato proti jugovzhodu do Blatnega jezera, od tam proti jugozahodu in pri sotočju Mure in Drave dosegla današnje kraje. Pozneje se je slovensko ozemlje skrcilo na približno 24.000 km², od tega je v Republiki Sloveniji 20.256 km², ostalo pa je razdeljeno med Avstrijo in Italijo ter v manjši meri Madzarsko. Nemško avstrijsko prebivalstvo izhaja iz germanskih Bavorcev, ki so ze v 15. stoletju iztrgali Slovencev več kot polovico narodnostnega ozemlja, saj so bili politično, gospodarsko in družbeno močnejši od Slovencev. Slovensko narodno prebujenje se je pojavilo sele z nastankom protestantizma.

Načrtna germanizacija

Z gospodarskimi, političnimi in kulturnimi orodji se je začela v 18. stoletju in dosegla višek v narodnostnih bojih v 19. stoletju in ko je nemška buržuazija razglasala vsak dvig slovanskih narodov, bodisi gospodarski, politični ali kulturni, za ogrožanje nemstva in njegovih stoletnih pravic. Germanizacija je socasno potekala z razvojem industrije, tr-

Maribor je kmalu po zasedbi leta 1941 obiskal celo Hitler (Iz knjige Narodnoosvobodilna vojna na Slovenskem 1941-1945)

govine in prometa v Sloveniji in je bila povezana z nemškimi koncepti mosta na Jadran, ki jo je izvajal državni aparat z vojsko, solstvom, sodstvom in drugimi zasebnimi nemškimi organizacijami. Pred pomladjo narodov sredi prejšnjega stoletja je germanizacija zajemala osebe, ki so se povzpele v vladajoči razred, pozneje pa je zajela tudi socialno odvisne in podrejene sloje prebivalstva, zlasti delavce in postala zavezen politični program Nemcev na Štajerskem.

Z nastankom nove jugoslovanske države po koncu prve svetovne vojne so Nemci postali manjšina, ki je sicer izgubila politično moč, obdržala pa je gospodarsko. Ohranila je tudi težnjo po reviziji meje, nenehno odpirala manjšinsko vprašanje in tako rekoč od vsega začetka tudi politično delovala. Pozneje je Nemce na slovenskem Štajerskem zajel nacionalsocializem, katerega glavni eksponent je bila v tridesetih letih organizacija Kulturbund, ki je začela z načrtnimi pripravami na odcepitev slovenske Štajerske od Jugoslavije, od Ancshlusa dalje pa tudi s pripravami na genocid nad slovenskim zivljem na Štajerskem.

Močan nemški kapital na Štajerskem

Nemška nacionalna agresivnost je ves čas temeljila na gospodarski moči, ki po prvi svetovni vojni ni bila zmanjšana premosorazmerno s številom pripadnikov nemške manjšine. Z naglo industrializacijo Maribora v dvajsetih letih se je delež nemškega industrijskega kapitala na tem območju celo povečal na več kot 50 odstotkov. Tako je bilo od 277 industrijskih obratov v nemških rokah kar 144 industrijskih obratov. Podobno je bilo s trgovskimi obrati. Vsi pomembnejši premogovniki so bili v rokah Trboveljske premogokopne družbe, v kateri je imela največ kapitala dunajska Laenderbank. V nemških rokah je bil Mariborski kreditni zavod s približno 10.000.000 dinarjev vlog. Močna opora nemstvu je nemski državni zavod Vorschuss Verein na Ptuj, ki je financiral ilegalno delovanje nacistov v Sloveniji pred drugo svetovno vojno. Izjemno močna je v Sloveniji ostala nemška veleposest. Na Štajerskem je bilo od 53.671 hektarjev zemlje 21.146 v rokah nemških veleposestnikov. Se očitnejsa kot zemljiška je bila nemška hi-

sna posest v mestih in vinorodnih predelih Slovenskih gor, Haloz in vzhodnega Pohorja. V Mariboru je bilo v nemski lasti 41 odstotkov his in hisnih parcel, na Ptuj skoraj 60 odstotkov in v Celju 40. Socialna struktura pa pove, da je v Mariboru bilo tri tisoč trgovcev, obrtnikov in industrijcev ter približno pet tisoč delavcev Nemcev. V Ljubljeni na Pohorju tretjina his in zemlje nemške, prebivalstva pa petina, v Slovenski Bistrici je bilo 16 odstotkov Nemcev, v Slovenj Gradcu 18, na Muti 44, v Radljah 36, Sostanju 16, Konjicah 35, Vitanzu 24, Celju 24, Laskem 6, na Ptuj 42, Ormožu 5, Gornji Radgoni 12 itd. Zaradi gospodarske moči, politične taktike - formalno so bili vedno pripadniki vladajoče stranke ali koalicije - in dobrih zvez z gospodarstvom v tujini, Nemci na slovenskem Štajerskem niso potrebovali posebnih gospodarskih organizacij. Ves čas med vojnoma pa so bili dobro založeni tudi s svojim casopisjem.

Usodna zarez v odnosih med narodnostima

Druga svetovna vojna s svojimi posledicami in medvojnimi ravnanjem Nemcev v Sloveniji v Podravju je usodno zarezala v odnose med obema narodnostima, tako da po vojni ni bilo več mogoče konstruktivno skupno zivljenje. Na začetku okupacije se je etnična struktura na slovenskem Štajerskem občutno spremenila v prid Nemcem, saj je okupator s seboj pripeljal približno 25 tisoč Nemcev, približno 45.300 ljudi iz Podravja pa je zapustilo svoje domove. Po podatkih štetja, ki ga je leta 1942 izvedla Štajerska domovinska zveza, je bilo med vojno v Podravski regiji več kot 42 tisoč ljudi nemške narodnosti ali 13,9 odstotka vsega prebivalstva. Se pred koncem vojne se je iz slovenske Štajerske na ozemlje današnje Avstrije umaknilo kaksnih 30 tisoč pripadnikov nemške narodnosti, saj so se zaradi svojih zločinov nad Slovenci bali masce-

vanja. Pri preganjanju nemško govorečega prebivalstva takoj po vojni jugoslovanske oblasti niso delale skoraj nobene razlike med volksdeutscherji, ki so tu ziveli ze pred vojno, in tistimi Nemci, ki so prisli leta 1941 kot okupatorji.

Samolikvidacija nemške manjšine

Kontinuiteta nemške manjšine pri nas iz obdobja predaprilske Jugoslavije v času po drugi svetovni vojni ni mogla zaradi prehude mednarodne cenzure najprej v letih 1918/20, se bolj pa v letih 1941/45. Tudi popolno izgonjenje obeh avtohtonih nemških otokov na Apaskem in Radeljskem polju ter dejstvo, da je pri nemškem zivlju v mestih, trgih in industrijskih središčih slo pretežno za ekonomsko migracijo od druge polovice 19. stoletja ter v veliki meri tudi za ponemcene Slovence, govori v prid gornji trditvi. Približno 97 odstotkov Nemcev v Podravju je bilo nacistično usmerjenih. Nemška manjšina pa se je z zavestnim sodelovanjem v okupatorjevih genocidnih načrtih tako rekoč sama likvidirala.

Slovenija je zanimiva le za avstrijsko-nemški kapital

Z denacionalizacijskimi zahtevki nemških in avstrijskih državljanov, ki se med vojno niso kompromitirali, bodo tako številne nepremičnine prišle ponovno v nemške roke. Kriza slovenskega gospodarstva pa odpira vrata tujemu kapitalu. Obubožano slovensko gospodarstvo je za zdaj zanimivo le za avstrijski in nemški kapital, ki potrpežljivo čaka na najugodnejši trenutek. V starih letih samostojne Slovenije je od starih tisoč podjetij v Podravju v tujih rokah 16, mesanih podjetij, v katerih je večinski lastnik tujec, pa 86. Od stotek 2, 55 odstotka tujega kapitala se ne zdi visok, niso pa zanemarljivi podatki, da je dobršen del Podravja zaradi hipotekarnih kreditov naših državljanov potencialna lastnina kreditodalcev iz Avstrije in Nemcije.

Martina Pavsic

Nemške okupacijske sile so vkorakale v Maribor (Iz knjige NOV na Slovenskem 1941-1945)

Zgubljeni in odvečni

Najhuje je za tiste, ki so že dalj časa delali v Sloveniji, pa si niso pridobili državljanstva

»Imate morda žeton? Bil sem pri prijateljici, neki zdravnici. Za vstop v Avstrijo ne zadostuje več le osebna izkaznica. Telefoniral bom v Zagreb in naročil, da mi pošljejo potni list. Grevna na kavo?« Temnopolti mladenič je zmehčano govoril ter hodil sem in tja po hodniku. Verjetno s podobno zgodbo sprejme vsakega obiskovalca... Človek je nekoliko presenečen in pazljivo opazuje novo okolje - prehodni dom za tujce na Celovski cesti.

Nebojsa živi v njem že dve leti. Kot vojak JLA je odšel s Hrvaske z namenom, da gre naprej na Zahod. Med vožnjo skozi Ljubljano je imel težko prometno nesrečo... Ker je bil brez ustreznih dokumentov, se je znašel v prehodnem domu za tujce. Sanja o vrnitvi z bosanskim potnim listom v rodno Banjaluko...

Njegov soimenjak Nebojsa Bobić je prišel v Slovenijo danes leta 1974. Bil je star 18 let. Sedem mesecev je bil zaposlen v Gorenju, dve leti v mariborski Metalni in deset let v celjski Cinkarni.

»Leta 1991 so mene in se dva zaposlena dali na čakanje. Vedel sem, da je moje ime na seznamu za odpustitev z dela. Dobil sem odpravnino v višini 4500 nemških mark. Nisem prosil za slovensko državljanstvo, ker razmer sploh nisem dobro razumel. Izpolnil sem sicer vse pogoje, saj sem v Sloveniji živel več kot deset let, devet let z ženo, po rodu Slovenko. Zaprošil sem za dovoljenje za neomejen čas bivanja, vendar sva se razšla, ko prošnja se ni bila rešena. Stanovanje je bilo njeno, zato sem se odselil. Dovoljenja pozneje nisem dobil, imel sem le začasno vizo, najprej za dobo pol leta, potem za tri mesece. Pozneje sem vložil prošnjo za bivanje iz človekoljubnih razlogov, vendar je bila negativno rešena. Nisem se imel kje prijaviti. Slučajno me je legitimiral policist. Ker nisem že dva meseca nikjer prijavljen, sem naredil prekršek in bil obsojen na dvomesečno zaporno kazen in enoletno prepoved vstopa v Slovenijo. Nisem se imel kam vrniti, zato sem končal v prehodnem domu za tujce.

Ste razmisljali o tem, da bi odšli drugam? »Kam pa naj bi šel? Imam očeta in dva brata v Bihaču, ne vem pa, če so sploh še živi. Kje naj torej živim v Bosni, kjer sploh nikogar več ne poznam? Slovenija je bila moja domovina, v njej sem preživel dve tretjini svojega življenja. Kam naj grem? Tukaj sem delal dobrih trinajst let. V tujini nimam sorodnikov, ne govorim nobenega tujega jezika. Slovenija mi mora nekaj nuditi, saj so mi vendar v prejšnjem sistemu od plače jemali za različne prispevke. To za denar, ki sem ga zaslužil in je ostal tukaj. Sem delovni invalid tretje stopnje.

Delal sem v kemični industriji in imel operacijo na želodcu. Zdravnik je zahteval, da mi Cinkarna plača zdravljenje, kar tudi je, vendar sele po enem letu. Če bi imel slovensko državljanstvo in bi tovarno tožil, bi dobival pokojnino, tako pa nisem dobil nobene odškodnine. Nekega dne sem se sprehajal po ulici, ustavil me je policist in me kaznoval s kaznijo v višini 20 tisoč tolarjev. Ker nimam denarja, bom moral v zapor. Tri tisoč tolarjev za en dan v zaporu. Na dokumentu piše, da se lahko gibljem v bližnji okolici doma. Sodnico sem vprašal, kako daleč se lahko oddaljim, pa mi ni vedela odgovoriti.«

Ljudje brez domovine in prihodnosti

»Zakon o beguncih je pomankljiv, ker ni nikjer natančno napisano, kako daleč lahko greste,« je povedal direktor doma Miro Dolžan in nadaljeval: »Zadeva je precej zapletena za državljane nekdanje Jugoslavije, ki so v Sloveniji živeli od deset do dvajset let, svojega statusa pa si v

času slovenskega osamosvajanja zaradi različnih razlogov niso uredili. Nekateri so rekli: 'Nočem biti Slovenec, nočem slovenskega državljanstva.' Nisem si predstavljal, da bodo nekoč končali v tem domu. Ostali so brez službe, dela, pogojev za bivanje. V BiH ne morejo zaradi vojne - skratka, stvar je zapletena.«

Podobna je zgodba Sovareta Hodze, ki je prišel v Slovenijo z osebno izkaznico pred 22 leti. Dejal je, da potnega lista sploh ni imel, saj ni nikdar prestopil meja nekdanje jugoslovanske

države. Odstranijo me lahko le nasilno, vendar nimam kam iti. V Kosovski Mitrovici sem se odjavil pred 20 leti. Imel sem staro osebno izkaznico, izdano v Ljubljani, ki ji je potekla veljavnost.«

Priškele takoj opazijo

V prehodnem domu je tudi Budimir Vuković, ki je leta 1986 gladovno stavkal, ker je dobil odpoved z dela. Rad pripoveduje o svojem pravnem postopku. Zapisuje dogodke med desetletnim bivanjem v

svoje sobe. Na hodniku sta bili vseskozi dve Ruandcanki...

Političnega zatočišča ni dobil še nihče

V petem nadstropju so nameščeni tisti, ki so prosili za politični azil v Sloveniji. Hodnik je čist, vhodna vrata zaklenjena, zato ima človek občutek, da živijo izolirani od drugih stanovalcev. Nihče se ni dobil političnega zatočišča, zato večina čaka, da jih sprejme neka tretja država.

»Dom je namenjen predvsem tujcem, ki v Sloveniji ča-

lavci brez urejenega statusa. Najmanj je prosilcev za politično zatočišče. V tretji skupini so ljudje, ki so ilegalno prešli mejo in nimajo nobenih dokumentov, zato je treba ugotoviti njihovo identiteto. Največ je dezerterjev s Kosova in Bosne,« je dejal direktor doma.

Šel bom v Kanado ali Ameriko

Halim, doma iz Tuzle, je ilegalno prišel v Nemčijo. V Münchnu ga je aretirala policija in vrnila v Avstrijo, od tod pa so ga po krajšem priporu odpeljali v Slovenijo. »V bosanski vojski sem bil devet mesecev, potem nisem več zdržal in odločil sem se pobegniti. Nisem rojen za vojskovanje, vendar zato nimam slabe vesti. Nočem se vrniti. Nimam nobenih dokumentov, ko dobim potni list, bom odpotoval v Kanado ali Avstralijo.« Avgusta lani je bil sprejet sklep, da se status begunca dodeli le tistemu, ki vzdržuje družino ali je star več kot 60 let, pa tudi materi z otrokom. Vojni obvezniki nimajo možnosti za dodelitev statusa begunca, ker Slovenija nima interesa, da bi ščitila vojne obveznike, kar bi lahko poslabšalo meddržavne odnose. Zato si nekateri uredijo dokumente in gredo v tretjo državo. »Če bi kdo vedel, kdaj bo konec vojne, bi se večina vrnila domov,« je dejal socialni delavec Miran Solinc. Le peščici ljudi uspe zbrati zahtevane dokumente, s katerimi gredo lahko v tujino, saj so postopki in čakanje na vizume dolgotrajni. Večkrat se vse slabo konča in navadno se morajo dezerterji vrniti na bojišče...

Ko sem odhajala iz doma, sem pomislila na mladenica, ki sta prejšnjo noč ilegalno pršla v Slovenijo. S fronte sta prinesla kitaro, bila sta dobre volje - zaradi uspešnega poba iz vojne ali upanja na boljše življenje, ki naj bi ga imela nekje v Ameriki? Sta zaradi navdušenja pozabila na resničnost?

Vzdihnila sem in jima zaželela srečo...

Damirka Batinić

V prehodnem domu na Celovski v Ljubljani (Foto: Bojan Velikonja)

meje. Prošnje za slovensko državljanstvo ni vložil, pred tremi leti je ostal se brez dela. Dve leti je bil prijavljen na zavodu za zaposlovanje, stanovanje je moral vrniti nekdanjemu delodajalcu in tako končal v prehodnem domu. Star je 55 let. Pravi, da »ni niti za v pokoj niti za delo«. Nima pokojnine niti nobene socialne podpore. »Od tu ne morem. Po 22 letih delovne dobe mi vendarle nekaj pripa-

Ljubljani, spor pa naj bi obravnavalo celo Evropsko sodišče. Trdi, da gre zgolj za načelo.

Vsakega novega tujca ljudje v domu takoj opazijo. Nekateri se radovedno zbirajo in nestrpno čakajo, da povedo svojo zgodbo. Med njimi so tudi takšni, ki so v Sloveniji zakrivali nezakonito dejanje, po prestani kazni pa se niso imeli kam vrniti. So pa tudi drugačni ljudje, ki se raje nezaupljivo zaprejo v

kajo na politično zatočišče, kar je bil eden od pogojev za mednarodno priznanje Slovenije. Ker so se razmere v nekdanjih jugoslovanskih republikah zelo spremenile, smo vanj iz povsem racionalnih razlogov sprejeli tudi osebe, ki morajo zapustiti Slovenijo, predvsem tiste, ki so bile v slovenskih zaporih in jih nimamo kam vrniti. V drugo skupino sodijo nekdanji de-

NEKJE V EVROPI (30)

Goli film

BRANKO ŠÖMEN

- V življenju je ze tako, da ima osel svoj cilj, a drugega tisti, ki ga vodi. Mimo je prišel oče z dvema otrokoma. - Oci, zakaj je morje mokro? - Oci, kako to, da voda beži, čeprav nima nog? Nismo slisali, kaj je oci odgovoril, saj si je urno nataknil na obraz podvodno masko, samo da mu ne bi bilo treba odgovoriti na pametni vprašanji. - Zmegac je dolg kot spageti. - Ker je zaljubljen v posneto gradivo, ker ga ne zna skrajšati. - Tista naivna scena, ko Srba pobegneta iz Srbske Krajine na Hrvaško, je smešna.

- Crna komedija. Srbi bi morali za njima streljati. Potem bi eden od granicarjev rekel: Pusti ju, bodo ze Hrvati z njima obracunal! Mimo je pršla istrska sirena, samo v spodnjem delu kopalk. - Stuka, je rekel Rom in si obliznil ustnice. - Slovenci recemo scuka, scukniti. Dekle se je kot scuka vrglo v morje in zaplavalo pred našimi očmi. - Grozno je, kako režiserji ne znajo ravnati z igralci. Ogresta je odlično vodil žensko, slabo pa njenega partnerja. Mladi Sovagović ne ve, kaj naj počne v filmu. Pri Mareku Hlaski je

bil student, ki je govoril delavcem o revoluciji. - Vendar leta 1956. - Hrvaski film je se vedno v znamenju cakanja. - Mračen je. Posebno pri mladih, najmlajših avtorjih. - Komu zvoni? Prednost hrvatskega filma je v tako imenovanih izpisi. Narediš slab film in se izpiseš. Na tem festivalu so se vsaj trije režiserji izpisali, trije vpisali. - Tebi sonce škoduje. - Ogresta je dobil šest zlatih aren. Na svoj novi film pa bo čakal. - To je usoda zmagovalcev. Spomni se Branka Lustiga. Oskarja je do-

bil lani, od takrat ni snemal.

- Decembra začne v Moskvi snemati Svetnika v režiji Phillipa Noycea. Ta je prišel z berglami v Pulj, obiskal tukajšnjega zdravnika in shodil brez pomagal.

- To je prava reklama za Hrvasko. Za dober turizem so premalo zemlja, morje, zrak.

- Manjkajo turisti. - Manjkajo človek, varnost, mir. - In kaksen čudež.

- Samo tega si ne zeli. Ves kaj je rekel Jakov Sedlar po televiziji?! Omislil si je svoj sampanjec in mu dal ime Gospa. Njegov slogan je: po petih steklenicah sampanjca se vam bo prikazala Gospa, Devica Marija.

- Ta Pulj je uspel, ker so bili mnogi proti njemu. Pokazal je, da je film crn kot hosovska uniforma, ranjen kot obstreljena ptica, žalosten kot osamljena plaza, neboljen kot otroka, ki sta postavljala očetu pametna vprašanja. . .

- . . . in lep, kot dekle, ki se vedno plava v morju. Golo.

- Taksen bi moral biti tudi hrvatski film. Dober bo, ko bo slekel malomeščanske cunje, ko se bo samozavestno pognal v problem, ko se ne bo sramoval gole resnice. . .

- Hrvati ze imamo Goli otok, zdaj cakamo, da dobimo se goli film.

Evropa je odšla na morje. Morje je modro. Morje je slano. Morje zbližuje ljudi. V penicah morskih valovih je kar naprej skrivnost - bo morje zglodalo skalo, sesulo kamen v drobir, zvotilo pečino, odneslo peščenno plazo?! Morje utripa kot srce velike, nemirne živali, ki ze tisočletja spi. Ki se zaveda svoje pomembnosti enega od osnovnih elementov: zemlja, voda, zrak.

Stopali smo po rdeči istrski zemlji k morju. Rom je bil najbolj vitek, jure z vseh strani obdan s tolsčo kot bele keramične ploščice, jaz sem imel treh nosečnic. . . Sli smo mimo Slovencev, ki so prinesli na plazo vse, razen postelje in nočnih omaric. V tem trenutku je nekje za otokom odjeknila zamolka eksplozija.

- Madonca, se je ze zacelo! - Sem rekla, da ostanimo doma! - Nisem mislil, da so tako blizu! - Pojdimo pakirat!

In so se dvignili, pobrali kramo ter nam prepustili razbeljeno teraso, ki se je elegantno nagibala v morje.

- Radičev film je pravi svicarski sir z dramaturškimi luknjami. Kaj je bilo z ženo, ki je bila v eni sekvenci noseča, kasneje pa govori, kako so jo v tabornišcu posilili Srbi?

- Ta nemi otrok je objekt, namesto subjekt. Pasiven. Osel ga je rešil, sam pa se zanj ni zmenil.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA**TRNFEST 95
KUD FRANCETA PREŠERNA**

Jutri, 15. avgusta, ob 21. uri, bo v prostorih KUD otvoritev ontološke razstave Gorana Ignjatije Jankovića NASE TORBE / OUR BEGS. Na otvoritvi razstave bo otvoritveni performans - ritualno rezanje novega Sansonite kovčka ter videobag projekcija. Avtor videobaga je dr. Damjan Bojadžiev.

Koproducenta Trnfesta 95 sta OSI - Slovenija in SOU Ljubljana, podprla pa ga je tudi Mestna občina Ljubljana.

**PRIMORSKI POLETNI FESTIVAL
KOPER**

Danes, 14. avgusta, ob 21.30 uri, bo na vrtu Slovenica Koper zadnja repriza igrive gledališko-ritmične fuge CARMINA SLO-

VENICA Damirja Zlatarja Fraya. Igrajo: Marusa Oblak, Mojca Partljic, Violeta Tomič, Ivan Rupnik. Poje: Ditka Haberl.

Jutri, 15. avgusta, ob 21.30 uri, bo v vrtu Pokrajinskega arhiva v Kopru zadnja predstava primorskega poletnega festivala. Nastopilo bo ptujsko gledališče ZATO s svojim letosnjim dramskim projektom KR-CMARICA avtorja Petra Turrinija. Igrajo: Gregor Gec, Rok Vihar, Tadej Tos, Vojko Belsak, Masa Zidanik, Barbara Vidović, Vesna Pernacič. Režija: Samo Strelec.

CELJE

PROGRAM ABONMAJSKIH PREDSTAV V SEZONI 95/96:

VELIKI ODER:

1. Drago Jancar: HALSTAT, režija Franci Krizaj
2. Jean Anouilh: SKUSNJA, režija Dušan Mlakar
3. W. Shakespeare: OTHELLO, režija Vito Taufer
4. Jean Genet: BALKON, režija Damir Zlatar - Fray

**FESTIVAL RADOVLJICA 95
SPODNJA IDRIJA**

Danes, 14. avgusta, ob 20. uri, bo v cerkvi Device Marije Vnebovzete koncert komorne glasbe. Nastopajo: vokalni kvintet-Zephyrs, ki izvaja predvsem madrigale, ansambel Suonare e Cantare, katerega člani uporabljajo stara glasbila ali njihove kopije. Program: C. Monteverdi, A. Zanettini, G.P. Cima, J.H. Kapsberger, G. Frescobaldi.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich Mednarodni festival operete 1995
Blagajna gledališča Verdi bo zaprta do 12. septembra. Od tega datuma dalje bodo na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest.
Grad sv. Justa
Kino
Danes, 13. t.m. - Prva izvedba filma »Johnny Hollywood«, režija B. Levinson, igrajo J. Pesci, C. Slater in V. Abril.
V nedeljo, 20. t.m., ob 21.00 »Il re leone« (ZDA 1994), režija R. Allers in Rob Minkoff; v ponedeljek, 21. t.m., ob 21.00 »La carica dei 101« (1961-1994), režija Wolfgang Wainwright.

GORICA

Goriški grad
Od 3. do 9. septembra bo na sporedu Alpe Adria Puppet festival.

KOROŠKA

CELOVEC:

Mestno gledališče: jutri, 15., 17. in 19. t.m. ob 20.00 - G. Bizet »Carmen« opera v francosini.

BELJAK

Kongresna hiša: danes, 14. t.m., ob 20.00 - Karantansko poletje - Jazz meets classic.

VIDEM

Poletne prireditve: Na gradu je do konca meseca na ogled razstava »Totò, dal varietà al cinema (1917-1945)«;
Palaca Morpurgo: v četrtek, 17. t.m., ob 18.30 koncert Andrea Musto (violoncelo); v četrtek, 24. t.m., ob 18.30 - Koncert - Rossinijeva in Mozartova glasba.
Trg Matteotti bo v soboto, 19. t.m., ob 21.00 - Skupina The Terem Quartet (Petrograd)
Giardino del Torso: V četrtek, 17. in 18. t.m., ob 21.00 - Predvajanje filma »The Mask«.

BEKŠTANJ

Grajska arena: v sredo, 16. t.m., ob 20.00 - Koncert zbora dunajske državne opere.

BELJAK

Karantanski poletni festival
Kongresna hiša: V sredo, 16. t.m., ob 20.00 - Koncert sinfoničnega orkestra iz Prage.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA**NATECAJ ZA ENOSTRANSKI
CRNO - BELI STRIP**

Zazeleni oz. prednostna tematika je boj proti fasizmu, rasizmu, etnični nestrpnosti do »drugacnih« in podobno. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku, s priloženim prevodom v angleščino (za podnapiše). Avtorji dvanajstih izbranih stripov bodo prejeli nagrado v vrednosti 100 DEM, njihovi stripi pa bodo objavljeni v eni od naslednjih izdaj Stripburgerja. Avtorji, katerih dela bodo objavljena, bodo prejeli tri brezplačne izvide. Nacrtujejo pa tudi razstavo vseh prispelih stripov, zato avtorje prosijo, da posljejo originalne, ki jih bodo po razstavi vrnili. Rok za oddajo je 1. oktober. Stripe posljite na naslov Ljubljana, Kersnikova 4, soba 412, s pripisom »ZA ANTI NAZI NATECAJ«, vsak tork in četrtek od 12. do 14. ure, dobite vse ostale informacije na telefon 061 / 319 662.

**NATECAJ ZA KRATKI
CRNO - BELI STRIP**

Ob evropskem letu varstva narave in nezavarovanih območij (1995) razpisuje revija Stripburger v sodelovanju s skupino Zivo Zeleni natečaj za kratki crno-beli strip (obseg do 4 strani) inspiriran s tematiko varstva narave. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku z priloženim prevodom v angleščino (za podnapiše). Trije stripi, ki jih bo izbrala žirija v sestavi članov uredništva Stripburgerja in predstavnikov skupine Zivo Zeleni, bodo nagrajeni z denarnimi nagradami (500,300, 200 DEM). Vsa prispela dela bomo objavili v posebni izdaji Stripburgerja. Avtorje prosimo, naj ne posiljajo fotokopij temveč originale. Rok za oddajo je 1.10.1995. Stripe posljite na naslov: Stripburger (eko strip), Forum, Kersnikova 4, Ljubljana. Telefon 061 / 319 662 (tor. in čet. 12.00-14.00)

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

»Musei di sera« (Večer v muzejih)
V torek, 22.8., ob 20. uri pa bo dr. Lorenza Resciniti predavala o zbirki Antonina Rusconija in Odinee Opuich, ki jo hranijo v muzeju.
V torek, 29. t.m., ob 20.00 v mestnem muzeju Morpurgo (Ul. Imbriani 5) bo dr. Loren-

za Resciniti predstavila kip Napoleona Bonaparteja Antonia Canove. Predvajali bodo tudi film »Maria Walewska« (ZDA 1937) in »La bella e la bestia« (ZDA 1992).

Nocoj, ob 20.30 uri, bo v kristalni dvorani zdravilišča Rogaska Slatina nastopil Jess Trio z Dunaja, ki ga sestavlja avstrijska glasbena družina Kropfitsch: Johannes, piano, Stefan, violončelo, Elisabeth, violina.

Program: Beethoven, Liszt, Brahms.

GLASBA
SLOVENIJA**OKARINA ETNO FESTIVAL****BLD**

Danes, 14. avgusta, ob 21. uri, bo v zdraviliškem parku koncert etno glasbe Skandinavske bele noči. Nastopajo: Väsen, Kersti Stabi (Svedska) in Folkkarit (Finska).

Danes, 14. avgusta, ob 20. uri, bo v Cerkvi na otoku koncert klasične glasbe. Nastopa organist Hubert Bergant.

Jutri, 15. avgusta, ob 20.30 uri, bo na blejskem gradu večer ciganske glasbe s skupino Sandor Deki Lakatos.

PORTOROŽ

Jutri, 15. avgusta, ob 21. uri, bo v avditoriju Večer pod zvezdnatim nebom. Gostje večera: Marco Masini in Faraoni.

LJUBLJANA KRIZANKE

Danes, 14. avgusta, ob 20.30 uri, bo v Krizankah koncert klasične glasbe. Nastopata: Rok Klopčič, violina, in Srebrenka Poljak, klavir. Program: Beethoven, Bach, Brahms.

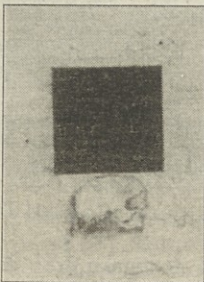
Danes, 14. avgusta, ob 21. uri, bo v okviru prireditve Poletje v stari Ljubljani v atriju Nadškofijskega doma, Ciril Metodov trg 4, koncert Slovenskih madrigalistov.

MLADINSKI KULTURNI CENTER, KOPER

Danes, 14. avgusta, ob 21.45 uri, bo v MKC - ju rock koncert. Nastopajo: Stari konj (Zagreb) in V okovih (Maribor) - na sliki.

RAZSTAVE
SLOVENIJA**MODERNA GALERIJA**

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFIČNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra v Moderni galeriji. (na sliki: Roig Bernardi - Brez naslova-iz serije ničevosti, premija žirije na bienalu)

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL SIMONCIC z naslovom PITA MOJE MAME.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah NARODNE GALERIJE je na ogled razstava GOTIKA V SLOVENIJI; slikarstvo in kiparstvo.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji; razstavi arhitektura in nastanek, ogrožanje, reševanje likovne dediščine.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Gotika v Sloveniji; svet predmetov.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

Na ogled je razstava skupine LEK: Veljko Aleksić, Tatjana Arh, Igor Bosevski, Andrej Cvetko, Davorin Gros, Vincencija Končan, Frida Lah-Gros, Mojca Plestenjak, Alojz Popelar, Jolanda Versič-Zabjak.

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA

V Kulturno-informacijskem centru Krizanke, Trg francoske revolucije 7, je na ogled razstava

va fotografij popotresne arhitekture Branke Lapajne - DETALJ IN CELOTA

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Na ogled je pregledna razstava lesorezov 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala.

TRNFEST 95**KUD FRANCE PREŠEREN, LJUBLJANA**

V prostorih društva je še danes na ogled razstava crnobelih fotografij jazzistov JAZZY GA! fotografija Zige Koritnika.

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava del bolgarsko ameriskega avtorja CHRISTA je na ogled do 31. avgusta.

GRAFIČNI MUZEJ, ROGAŠKA SLATINA

Na ogled je 90 grafičnih listov karikature-Williama Hogartha (1697-1764), londonskega slikarja in bakroreza, do 9. 9. 1995.

LIKOVNI SALON, CELJE

V salonu je odprta razstava Forma eterna, ki predstavlja 18 mladih slovenskih umetnikov Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane.

GALERIJA EQURNA, Gregorčičeva 3

V galeriji je odprta razstava slik Zige Okrona. Razstava temelji na umetnikovi prisotnosti v galeriji, tako da so obiskovalci vabljeni k razgovoru z umetnikom.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava avstrijske umetnice KIKI KOEGLNIK je na ogled še danes.

GALERIJA ŠKUC, LJUBLJANA

V galeriji je odprta razstava fotografij Helen Sheenan (Irsko) in Joza Suhadolnika. Razstava je v okviru 22. zasedanja mednarodnega sveta-Amnesty International v Ljubljani. Mlada fotoreporterja razstavljata fotografije, nastale v različnih kriznih žariščih.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. razstavlja James Rosenquist; v Muzeju je na ogled tudi razstava o zavarovalnici Generali »Od orla do leva«.

Muzej Revoltella-Galerija v 5.nadstr.

Na ogled je razstava Lombardskih sodobnih umetnikov: Ferrari, Bodini, Guerreschi, Vitali e Cazzaniga.

Miramarski park- Konjusnica

Do 7. januarja 1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

Obcinska galerija: na ogled je fotografska razstava »Soba in zavest«.

OPCINE

SKD Tabor-Prosvetni dom: Se jutri, 15. t.m. je na ogled razstava »Človek in zemlja-openski jus«. Urnik: vsak dan od 18.00-21.00.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coronijem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V dvorani Dezelnih stanov na gradu je do

17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soče in v Brdih.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela tržaškega umetnika. Urnik: od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroškem«.

Škofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: na ogled je retrospektiva beljaskih umetnikov 1945-1995.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od zacetka do sedaj«.

POČITNICE, POČITNICE

Zabava, sonce in ... včasih stres

Ljudje počnejo stvari, ki jih drugače ne

Zdravje

Pocitnice pomenijo zabavo, sonce in... stres. Ko potujemo, smo se bolj dovzetni za bolezni in nesreče. Tessa Thomas se je s strokovnjaki pogovarjala o jet lag, strahu pred letenjem in o nevarnostih pri potovanju po svetu.

Saj je samo netopir

Manolo, ljubitelj vodnih sportov iz Valladolida, je svoje grske pocitnice pazljivo nacrtoval. Prišel je dobro opremljen z vsemi pripomočki za podvodno fotografiranje. Vendar pa je že tretji dan odpotoval domov, saj si je narobe naravnal napravo za merjenje globine in se zato poškodoval.

Samo nesrečen slučaj? Da, ampak ne nenavaden. Nesreče in druge fizične poškodbe v času poletnih pocitnic narastejo za 50 odstotkov. Približno eden od stotih ljudi poišče zdravstveno oskrbo med kratkim izletom v tujino, pravi Alan Cousing iz Evrope Assistance, največje zdravstvene organizacije za pomoč.

Tveganje je odvisno od kraja nasega potovanja. Nedavna raziskava Združenja potrošnikov v Veliki Britaniji je pokazala, da sta najbolj varni državi Nizozemska in Švica, največje tveganje za turiste pa pomeni potovanje v Grčijo in Turčijo. Tu so najpogostejše poškodbe glave in zlomljene noge, ki so predvsem posledica vožnje z najetimi motorji.

Do večine pocitniških nesreč pride zaradi nepazljivosti, drznosti in nacrtovanih neumnosti. Med temi so tipični prav padci

z balkonov, skoki v prazne bazene in celo skoki v bazen iz balkona.

Do konca poletja v Evrope Assistance napovedujejo vsaj eno mrtvo osebo med plezanjem na balkon in eno paralizirano v suhem bazenu.

David Antebi, zdravstveni direktor mednarodne agencije za pomoč pravi, da ljudje na pocitnicah »izgubijo glavo«.

Prav tako pa pozabijo tudi na kondome. Stopnja okužbe s spolnimi boleznimi med poletnimi pocitnicami bliskovito naraste.

»Ljudje počnejo stvari, ki jih doma ne bi nikoli. Zdi se, da se njihova želja po tveganju prebudi takoj, ko letalo pristane v deželi pocitnic,« ugotavlja Antebi. Mnogo nesreč je tudi posledica panike, ki nastane, ker so ljudje nepripravljeni. Neka ženska je postala panika, ko je ugotovila, da je njenega moža v bazenu ugriznil netopir. Medtem ko je panično iskala pomoč, si je zvilila gleženj. Ko je le prisla do zdravnika, pa jo je le ta potolazil, da je njenega moža ugriznil cisto navaden netopir in se ji ni treba bati, da se bo spremenil v vampirja.

Do pogostih poškodb pride tudi zaradi ukvarjanja s sporti, ki jih ljudje ne poznajo.

Nekaj čisto vsakdanjega so vročinski udarci, sončarica, in padci pod tusem.

Prav tako narascajo tudi psihični problemi. Po navedbah Antebija je prišlo pred kratkim do po-plave nesreč, v katere so bili vključeni mlajši lju-

dje, brez predhodnih vedenjskih motenj, ki pa so se nenadoma obnašali ekscentrično. Verjetno so temu krive droge, ki jih je mogoče dobiti v diskotekah. Nekajkrat so zrtve poslali domov celo v spremstvu psihiatričnega osebja. Vendar se letalske družbe upirajo prevozu takih primerov. Lansko poletje je neka družba za medicinsko pomoč istočasno reševala tri taksne primere.

Prvi je bil moski, ki se je sprehajal po plazi Coste del Sol in prepeval pesem »Kralj Juan Carlos«.

Drugi je mislil, da je kuscar, tekal okoli nag in ljudjem kazal jezik.

Tretji pa je bil prepričan, da je letalo, in je z razsirjenimi rokami krilil in tekal po letališču.

Družba za pomoč je prosila prisotno letalsko družbo za pomoč pri prevozu teh oseb domov, vendar je po kratkem premoru predstavnik letalske družbe odgovoril: »Zakaj ne postavite kralja in kuscarja na letalo in naj jih le-to odpelje domov.«

Letenje in soočanje s strahom

Evropske letalske družbe so lansko leto preletele več kot tri milijone kilometrov, kljub temu pa ima več kot petina potnikov strah pred letenjem, eden od petnajstih pa celo odloži potovanje, samo da se izogne poletu z letalom.

Britanska raziskava je pokazala, da polovica anketiranih ni odšla na pocitnice zaradi strahu pred letenjem. »Ta strah je lah-

ilustraciji: Ken Taylor

ko tako mocan, da si ljudje premislijo na letališču, tik pred potovanjem,« pravi Elaine Iljan Foreman, psihologinja iz Londona, ki zdravi fobije zaradi letenja in dodaja: »Zaradi ljudi, ki si zadnji trenutek premislijo, so lahko uničene družinske pocitnice. Neka moja pacientka, ki je odpotovala z letalom na pocitnice, je prosila svojo tajnico, da se med njeno odsotnostjo ne sme dogovoriti za noben sestanek v prihodnosti saj ni prepričana, da se bo se vrnila.«

Takšni strahovi pa so nesmiselni, saj statistični podatki kažejo, da je letenje 25-krat bolj varno kot vožnja z avtom.

Terapija, ki jo izvaja dr. Foreman in ki je v 90 odstotkih uspešna, vključuje dve seansi. Na prvi se ugotavlja izvor in vrsta strahu, druga pa vsebuje polet po Evropi.

»Na začetku je največji problem visina. Le-ta sicer ne izgine, vendar pa ljudje počasi začnejo razumevati, da se strah sicer lahko občuti, vendar te ne sme zasuznjiti,« pravi Foremanova.

Medtem ko se vzpenja po stopnicah na letalo, se mnogi trsejo od strahu. Ko pa so enkrat vkrcani, se ne upajo premakniti iz svojih sedežev, dokler ni letalo spet na trdnih tleh. Eden od rezultatov zdravljenja je tudi dvig zaupanja.

»Pri premagovanju strahu pred letenjem sem premagala tudi vse ostale strahove,« pravi neka ženska, ki se je priključila tej terapiji.

Nekatere letalske družbe nudijo posebno terapijo, da bi se izognile izgubi potnikov zaradi fobij, katere lahko premagajo. Lufthansa je ozdravila več kot stiri tisoč ljudi, odkar je pred dvanajstimi leti začela s tovrstnimi seminarji.

Aerobično poganjanje z nogami lahko pomaga naravnemu ciklusu človeka

Zahteve po zdravljenju motenj v prekrvavitvi so se pojavile s prednostjo cenejših mednarodnih letalskih potovanj. Melatonin, hormon skrit v storzasti zlezi, je novo odkritje pri zdravljenju na tem

področju, prav tako pa obstajajo upanja za timezon, naravno zdravilo, ki bo kmalu dostopno tudi v Evropi, in ki vključuje ginseng, vitamin E in panotetično kislino.

Motnje v prekrvavitvi porušijo človekov naravni cikel, pravi Farrol Kahn iz letskega zdravstvenega instituta v ZDA.

Vadba pred poleti pomaga, zmanjšuje učinke na telo, ki nastanejo zaradi nižjega zračnega pritiska, aerobne vaje pa povečajo dotok kisika. Telo potrebuje tudi več vode, vsaj en kozarec vsako uro, da se izogne dehidraciji. Otroci pa jo potrebujejo se več. Če pred poletom spijete korenčkov sok, to prepreči pomanjkanje kisika. Prehranjujte se redno in jejte samo lahko hrano. Težki obroki upočasnijo krvni obtok, kar lahko povzroči vrtoglavico in slabost.

Dva tedna pred poletom, zauzajte veliko hrane, ki vsebuje vitamin A in E. Cimveč spite, tako pred poletom, kot tudi med njim. Med poletom bodite pokriti s toplo kapo, nosite tudi nausnike in

pokrivala za oči (tema spodbuja hormon, ki pospešuje spanje) Švicarska letalska družba Swissair se zaveda, da spanje pomaga, zato je na svojih letalskih priskrbeli postelje za potnike, ki bi na polet morali čakati več kot stiri ure.

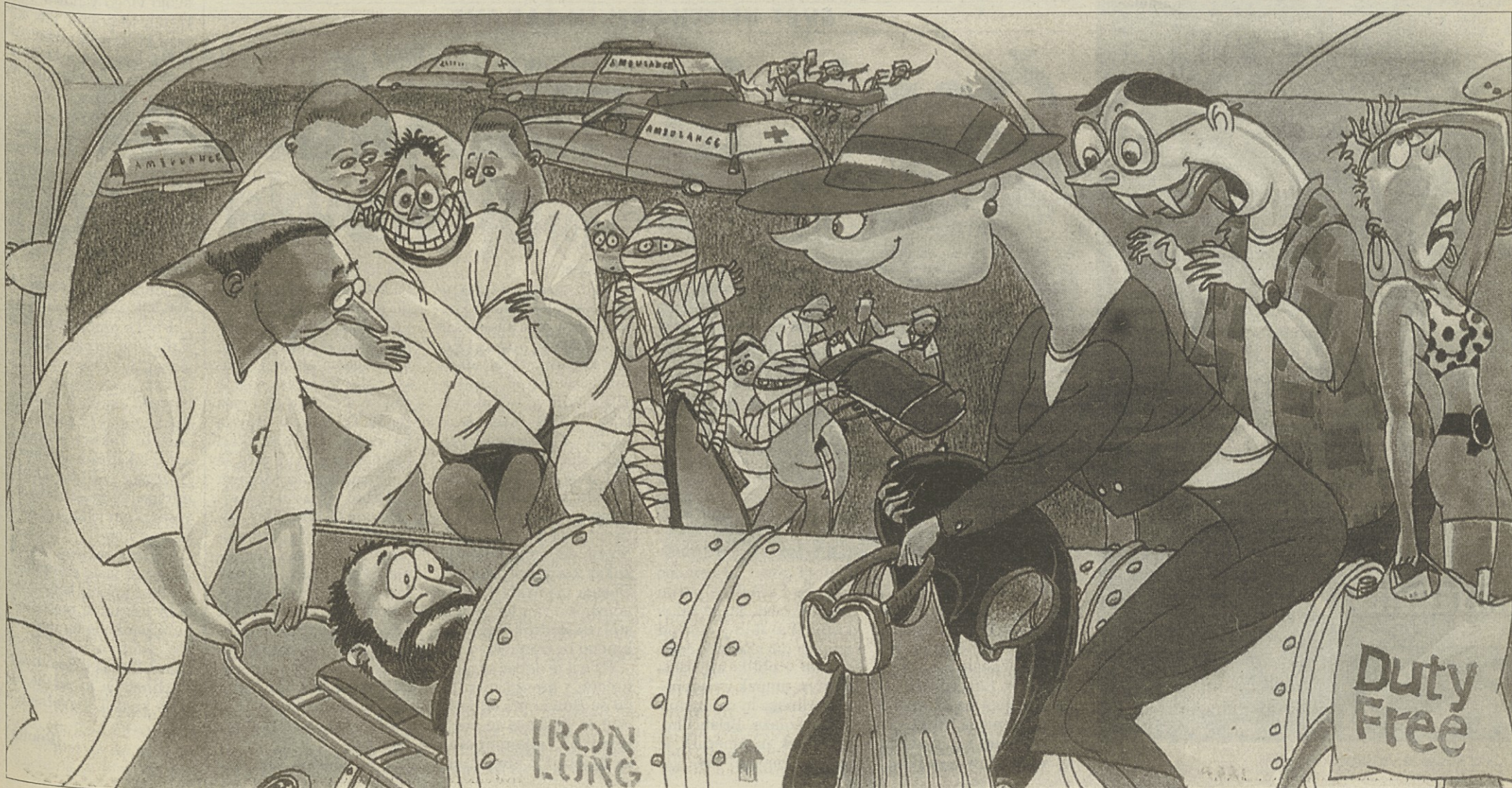
Izogibajte se alkoholu, ki omejuje dotok kisika v možgane, prav tako kot čaj in kava, tudi alkohol povečuje dehidracijske učinke letenja.

Med poletom nosite ohlapna, udobna, topla oblačila. Vecurno sedenje upočasnjuje krvni obtok, kar vodi v omrtnost, krče in vrtoglavico. Svoje ure cim hitreje prilagodite lokalnemu času.

Ne kadite pred ali med poletom, saj dim upočasnjuje dovod kisika v možgane. Če potrebujete nekaj za pomiritev živcev, raje uporabljajte eterična olja.

Ce jemljete katerakoli zdravila, se pred poletom posvetujte s svojim zdravnikom. Nekatera zdravila imajo lahko stranske učinke na telo v višinah.

Tessa Thomas, European Magazine

Horoskop

zapisal

B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nalozili si boste tolikšen kup novih obveznosti, da vas bo minilo, se preden boste sploh začeli. Najbrz vaša glava in vaše telo trenutno govorita z različnimi jeziki.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Imeli boste nekaj časa, zato se boste vnovič posvetili svojim vzvišenim načrtom. Toda pohitite, sicer vas bo nekdo prehitel, pa ne bo nič z vašim spomenikom.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Da bi ohranili partnerjevo zvestobo in spet dobili njegovo zaupanje, ga boste bogato obdarovali. Obdarujte ga raje s svojimi skritimi platni - ceneje bo in bolj učinkovito.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Neka vaša stara poslovna odločitev se bo bogato obrestovala, čeprav za to se lep čas ne boste izvedeli. Pripravite se na presenečenje in odprite nov bančni račun.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Navdajal vas bo dober duh, zato boste nekemu posodili dragocenost, brez katere se počutite revni kot berac. Zamučeni boste ugotovili, da ste na lepem postali zelo bogati.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: V družbi vam tokrat ne bo do sal in praznih pogovorov. Vztrajali boste pri resnih temah, za katere dobro veste, da najbolj težijo tistega, ki se jim najbolj izmika.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Uspešno boste nadaljevali izobraževanje, ki naj bi vam dvignilo ugled in razširilo obzorje. A nikar se ne učite na pamet in brez kritičnega pristopa.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Od svojega partnerja boste pričakovali veliko več, kot vam je trenutno pripravljen nuditi. Nikar ne uporabljajte prisil, saj boste izgubili se to, kar imate.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Vaše gmotno stanje se bo občutno izboljšalo, zato boste postali pretirano samozavestni. Ne vztrajajte torej pri lažni trditvi, da vam je denar deseta vas.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Partner se bo zelel z vami pogovoriti o stvari, ki bo pomembna predvsem zanj. Ker boste začutili, da vas želi izkoristiti, mu boste sprva simpatično nagajali.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Spustili se boste v poglobljen studij o neki zanimivi temi, vendar vaši pregreti mozgani ne bodo dopuščali hladnih misli. Pocačati boste morali vsaj do jeseni.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: S partnerjem se bosta poglobila v problem, ki vaju ze lep čas vznemirja. Ker bosta iskrena, ga bosta rešila kot za salo. Ne lotevajte se drugega, preden ne opravita s prvim.

DRAŽBA V NEW YORKU

Slava nesmiselnih predmetov

17.200 dolarjev za Presleyeve naušnike

Ce bi vas Cary Grant kdaj srečal, vas gotovo ne bi niti opazil - toda vi lahko kupite njegove kreditne kartice. Elvis Presley bi z vami gotovo ravnal v skladu s svojo pesmijo »Hound dog« - se pravi, po »pasje« - a vi lahko postanete srečni lastnik njegovih naušnikov, njegove izkaznice za izposajo knjig ali njegovih kotalk. In tudi če nikoli ne bi zbrali poguma in prosili Marilyn Monroe za avtogram - danes lahko dobite več kot le to, namreč njen modrček - če imate denar.

To je rešitev za vse, ki so že obupali nad tem, da bodo kdaj slavni: vse, kar morate storiti, je, da se odpravite na dražbo spominskih predmetov znanih osebnosti v kaksno newyorskno dražbeno hi-

so, kot je recimo Christie's ali Sotheby's, in, seveda, s seboj morate imeti dovolj denarja. Rob Levine, strokovnjak za takšne dražbe pri Sothebyju, pravi, da je zanimanje zanje cedalje večje in cene ce-

dalje bolj astronomske. »Mogoče je razlog za to želja po vrnitvi k bliscu, takšnemu, kot ga je s svojimi filmi v tridesetih letih znal ustvariti Hollywood,« meni. »Najbrz gre za isto občutje, kot ga skusa utelesiti Madonna.«

Slava tudi najbolj nesmiselnim predmetom dvigne ceno v nebesne višave. Presleyeve naušnike so pred kratkim prodali za 17.250 dolarjev. Za dve kreditni kartici, nekoč last Caryja Granta, je nekdo odšel 805 dolarjev in zvezda nemega filma Lillian Gish bi bila počasna, če bi vedela, da so njeno posteljo prodali za 575 dolarjev. To pa se ni nič: za modrček, ki ga je nekoč nosila Marilyn Monroe, je neznani kupec leta 1981 odšel tisostrideset dolarjev, kar je rekordna cena za neki kos spodnjega perila.

Buick, avto, ki so ga uporabili v filmu Casablanca, je dražbena hiša Christie's prodala za 211.500 dolarjev. Končna cena je trikrat preseгла prvotne ocene, ki so napovedovale od 60 do 80 tisoč dolarjev, čeprav »realna vrednost avta znaša borih 40 tisoč dolarjev,« je dejal strokovnjak za zbirateljske predmete pri zgoraj omenjeni hiši Paul Jenkins. Ko so prejšni mesec za 145 tisoč dolarjev prodali belo obleko, ki jo je v uspešnem disko filmu Vročica sobotne noci nosil John Travolta, se je dražitelj poslal, da je to največ, kar je nekdo kdaj plačal za navaden poliester.

Strokovnjaki pravijo, da je dražbeno vrednost takšnih osebnih predme-

Samo 575 dolarjev za posteljo Lillian Gish

tov veliko težje napovedati kot recimo vrednost umetniških slik, ki se pogosto oblikuje na osnovi zgodovinske vrednosti takšne ali podobne slike.

Obe omenjeni dražbeni hiši svojim strankam svetujeta, naj kupijo tisto, kar bi res rade imele. »Ce ti je neki predmet všeč, potem obstaja velika možnost, da bo všeč tudi drugim. Ce se izkaze za slabo investicijo, potem lahko vsaj uživa v njem,« pravi Jenkins. Koristno se je tudi pozanimati, kdo je bil lastnik predmeta, ki ga želite kupiti, koliko takšnih primerkov se obstaja, kje so shranjeni (v muzeju recimo) in v kolikšni meri so v sorodu z umetnikovo smerjo ustvarjanja.

Potrdilo o avtenticnosti nekega predmeta se ni dokaz njegove vrednosti, opozarja Jenkins. »Kaksen saljivec, ki se je znašel v hudih casih, bi lahko prisel na idejo, da bi pobral nekaj z mize v svoji dnevnici sobi in dejal: »o ja, moj nečak je to uporabljal ves čas,« pravi in s tem da

vedeti, da hiša Christie's zavrne skoraj devetdeset odstotkov predmetov, ki jih ljudje ponujajo.

Spominski predmeti znanih hollywoodskih osebnosti se v obeh dražbenih hišah prodajajo ze vrsto let, v zadnjem casu pa so za takšne predmete organizirali posebne dražbe, saj gredo cedalje bolj v promet. Pri obeh hišah si veliko obetajo od novih »podrocij prodaje«, s čimer imajo v mislih rastočo zanimanje za kavbojske in country življenje - ce jim bo seveda uspelo premamiti nashvillske zbiralce.

S denarjem ne morete ali pa tudi - kupiti ljubezni, namesto tega pa si v tolazbo lahko kupite celo zbirko zanimivih predmetov - da navadnega kica sploh ne omenjamo - ki so jih nekoč uporabljali člani Beatlesov in Rolling Stonesov. Rolls Royce, v katerem se je svoje dni okrog prevajal John Lennon, so prodali za rekordnih 2.3 milijona dolarjev, kipec oskarja, ki ga je Vivian Leigh dobila za svojo vlogo v filmu Vrtincu, je postal last kupca, ki je zanj odšel nič manj kot 563.500 dolarjev, kar je ravno tako rekordni doseg.

Filmske kostume na dražbah prodajajo ze skoraj trideset let, filmski rekviziti pa so postali vroče blago sele v zadnjih desetih letih. Nesporen rekord pripada svincenemu kipecu malteskega sokola iz istoimenskega filma, ki so ga lansko leto prodali za 398.500 dolarjev.

Veliko predmetov, ki bi danes na dražbi gotovo doseglo vrtoglavo vrednost, je za vedno izgubljenih, saj so se jih studijski delavci preprosto znebili. Takšen primer je avto, s katerim je Dustin Hoffman v filmu Diplomiranec ukradel svojo nevesto. Kam je izginil avto, ne ve nihče.

Jenkins razlaga, da obstajajo tri vrste zbirateljev: zasebni kupci, korporacije in luksuzne restavracije, opremljene na neko temo, recimo Hard Rock Cafe. »Stopis v dom nekega zbiratelja in mislis, da si se znašel v svetiscu,« pravi.

(Reuter)

Obleka Johna Travolte je bila prodana za 145.000 dolarjev

SVET UMETNOSTI IN ZABAVE

Čopič in mikrofon

Hirst o Bowieju: »Menim, da je njegovo delo fantastično«

Britanski rockovski pevec David Bowie v roki ze dvajset let redno izmenjava mikrofona in copič. Kot zbiratelj, pisec in sponzor bolj kot katerikoli drug glasbenik podpira sodobno britansko umetnost. Svetovno znani avtor pesmi, kot je Let's Dance, je svoja dela z mini retrospektivo 1975-95 prvič predstavil v londonski galerijski četrti. Da v dvorane, ki jih je Bowie najel, niso romali le radovedneži, so v nekaj dneh potrdile rdece nalepke z napisom »prodano«.

Presek njegove vizualne ustvarjalne moči predstavljajo litografije in portreti iz 70. let, nedavna serija z računalniško generiranimi odtisi afriških tematik in kromirani kipi glav. Zanimivost: dve tapeti, ki sta ju zasnovala skupaj z Lauro Ashley, sta nenavadna zmes tradicionalnega rozastega vzorca in futuristične risbe z ogljem na skatlah v slogu Damiena Hirsta.

Nekateri obiskovalci so se na Bowiejevo delo

odzvali z navdušenjem, drugi s prezirom. Hirst, ki je tudi Bowiejev prijatelj, je pripomnil: »Menim, da je njegovo delo fantastično!« Tudi »reklamni guru« in zbiralec Charles Saatchi je pevcu izkazal cast, ko je takoj kupil dve deli - eno od njih je bil »Zenji«, vendar ne v obliki alpskega motiva, ampak zmedene-ga akrilnega in računalniškega kolaza. Brian Eno, glasbenik in umetnik, je galerijo zapustil brez ko-

mentarja.

Tudi razsodba umetniškega kritika Jamesa Halla iz casopisa Guardian se je glasila »precej nesposoben«. Bowiejeva umetnost naj bi predstavljala vrnitev v grobi ekspresionizem osemdesetih let - z agresivnim gestnim slikanjem, h kateremu se je veliko slikarjev zateklo zato, da bi zakrili svojo tehnično nezadostnost. Na kratko torej: Bowie naj ne bi bil boljši slikar kot princ Charles. Obema manjkata duša in izvirnost, vendar je prestolonaslednik vsaj »tehnično izpopolnjen«.

Pa naj je dober ali povprečen - mnogi menijo, da se Bowie pri 48 letih vsaj se poskusa meriti z mladimi vzpenjajočimi se umetniki. Elegantne-

mu in iznajdljivemu pevcu tudi ni mogoče očitati, da je umetniški diletant. »Bowiejevo delo je zanimivo, ker je polno strasti, ki v njegovi glasbi le redko pride do izraza,« se je glasilo v clanku casopisa Daily Telegraph. Bowie ze nekaj let kot član upravnega odbora pise za kulturno revijo Modern Painter. O sebi pravi: »Nisem le nedeljski slikar. Slikanje je pomemben del mojega življenja.« Pravi, da v sebi cuti potrebo po nenehnem odkrivanju novih platí samega sebe. Bliscu glasbe, filma, umetnosti in tapet ze sledijo novi načrti: za operni festival z umetnikom Edoardom Paolozzijem pripravljata muzikal.

Marina Zap, dpa

David Bowie je vsestranski umetnik

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Grad Nadlišek in dvorec Pajkovo

Divji in redko poseljeni kraji so bili v lasti oglejskega patriarha

Divji in redko poseljeni kraji na Blokah so bili nekoč v lasti oglejskega patriarha. Leta 1260 je patriarh Gregor de Montelongo svojemu zvestemu fevdniku Herbardu Auerspergu s Turjaka podelil v fevd obirno gozdno posest med Zalo, Isko, Cajnarji, Ulako in Storovim (Wald Nadlischeg), sto let pozneje pa so Turjanci izročili posest Habsburžanom in jo takoj dobili nazaj v dežel-noknezji fevd.

Da bi zavarovali posest, so Auerspergi na Nadliškem hribu pri Sv. Trojici blizu Zavrha na Blokah verjetno že kmalu pozidali grad Nadlišek (Nadlischeg), sprva preprosto stolpasto poslopje, ki pa so se mu pozneje pridružila še druga poslopja in mogočno obzidje s stolpi.

Valvasorjeva upodobitev Nadliška

Grad je bil zavarovan z globokim obrambnim jarkom, prek njega pa je v Nadlisek vodil dvizni most. Konec 15. stoletja so turjaški grofje grad

preuredili v protiturski tabor. Leta 1546 so Bloke in Nadlisek opustili Turki, trinajst let pozneje pa so dvakrat oblegali Nadlisek, a so

jih turjaske cete pregnale. Grad je razpadel v 17. stoletju - Valvasor je Nadlisek (Nadlisek tabor ali Zvezda grad) upodobil kot razvalino - , v ohranjenih poslopjih pa so turjaski podložniki hranili zito. Verjetno je bila v začetku 18. stoletja na grajskem griču pozidana cerkev sv. Urha, pri zidavi so uporabili grajske razvaline. Danes so razvaline zrasle z rusi, viden pa je širok in globok obrambni jarek okoli grajskega grica, vrh katerega stoji cerkev sv. Urha.

Lučaj pod starim gradom je grof Andrej Auersperg leta 1686 zgradil lovski gradič Nadlisek, ki je v ljudskem jeziku dobil ime Pajkovo. Valvasor ga je upodobil kot dvotraktno stavbo s stolpoma, zavarovano z obzidjem in izpostavljenim bastionom (tako imenovanim barbakanom). V baročni dobi so

Razvaline gradiča Pajkovo

Pajkovo predelali v masivno stavbo skoraj kvadratnega tlorisa s četverkotnimi stolpci na vogalih. Leta 1739 so Turjanci ustanovili fidejkomis, ki je poleg

Turjaka obsegal se urad Nadlisek (takrat je bil oskrbnik Nadliška dedskofa Friderika Barage), in je bil v njihovi posesti do konca druge svetovne vojne. Gradič so

med poletno ofenzivo julija 1942 pozgali Italijani. Njegove razvaline, izstopa deloma ohranjeni vogalni stolp, so v zaselku Pajkovo.

Ivan Jakič

Cerkev sv. Urha (Vse fotografije: Ivan Jakič)

EKVADOR IN KOLUMBIJA

Radostni ples okoli ekvatorja⁽⁶⁾

Spat gremo v hotel, ki ga vodijo Indijanci Otavalo. To je nova zgradba, vendar nima niti enega okna, razen mansarde, ki je na terasi. Sobe so v sredini in gledajo na hodnik ter delujejo kot steklene kletke.

Zvečer z lastniki hotela gledamo televizijo v sprejemnici. Njihove zenske so tako majhne in mladostne, rdečelicne, da ne veš, katera je mati, katera hči. Smehljale so se nam in se pogovarjale v nam neznanem jeziku.

Zjutraj, ko sem vstal in se pretegoval na terasi, sem nenadoma opazil mlado Indijanko. Gola se je obličala z vodo in si umivala lase. Opazila me je, vendar se mi je le nasmejala in prav nič ji ni

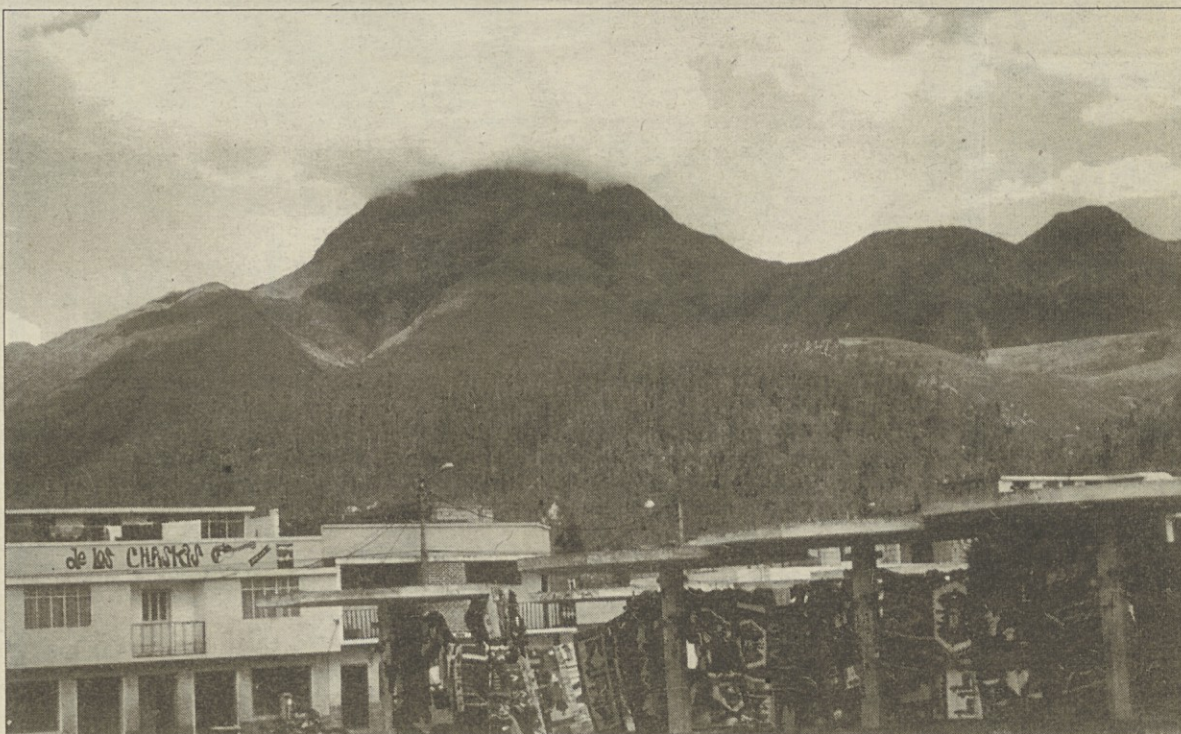
bilo nerodno.

Okolica Otavala nudi nesteto možnosti za izlete. Sli smo si ogledat laguno Cuicocha, ki je pod vulkanom Cotacachi (4939 m). Tja smo se peljali z malim starim avtobusom po ozki tlakovani poti skozi indijanske vasice in samotne hiše med polji koroze do kraja Quiroga. Tu so se stali taksiji, ki popeljejo do lagune trinajst kilometrov v hrib. Nad sabo vidis oblake, vendar nikakor ne zapeljemo mednje.

Na obali jezera je restavracija, ki je tedaj samevala. Najpogostejše prihajajo sem skupine za konec tedna. Nad restavracijo je razgledna točka in majhno gostišče Mirador. Po vulkanskem pesku smo se po stezici povzpeli navzgor.

Razgled je bil enkrat. V laguni sta dva otoka, okrog katerih so se visoko na strmih pobočjih pasle kraje. Noben sum ni zmotil tisine tega kraja.

Pot okrog lagune je označena s smerokazi, vodi pa po obronkih hribov. V strminah so lesene stopnice, na okljukah razgledne točke. Z ene strani gledas laguno, z druge objames ves pogled po dolini do Otavala, ki se je tedaj kopal v soncu. Od lagune navzdol je kanjon, ki sega vse do nizin. Nazaj smo se odpravili kar peš, za kar smo potrebovali skoraj tri ure. Po poti navzdol so bile ob cesti okrepevalnice v prizidkih starih hiš. Veckrat so nam pot prestregli mali otročki. Cez ceste so imeli na-

Tržnica v Otavalu, v ozadju vulkan Imbabura (Foto: Željko Jugović)

tegnjeno vrstico in ce si hotel cez, si jim moral odskrniti kaksen sold. Za 100 sucrev so se kmalu stepli, ceprav je to tako malo, da si zanje lahko kupil kvecemu vzgalice. Bili so umazani in razca-pani, da jim nisi videl rde-

cih lick. Vrstico so razpotegnili tudi, kadar je sel mimo kak avto, vendar se ni nihce zaustavljal.

V lepem soncnatem parku v Quirogi smo si odpocili od naporne hoje, nato pa odpeljali do mesteca Cotacachi, kjer so

boljše povezave do Otavala. Kraj naj bi bil znan po usnjeni obrti, vendar tega ni bilo cutiti. Turistov skorajda ni bilo videti, ceprav sem videl eno najlepših restavracij v Ekvadorju. Zraven avtobusne postaje na trznici kupimo ba-

nane in ananas ter se usedemo na klopco pod na novo zgrajene cementne deznike. Nisem razumel, zakaj so banane tako drage, saj so Ekvadorci največji izvozniki.

Željko Jugović
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Območje visokega zračnega pritiska nad srednjo in delom zahodne Evrope slabi. Hladna fronta je dosegla Alpe. Nad naše kraje doteka bolj vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.59 in zšlo ob 20.13. Dan bo dolg 14 ur in 14 minut. Luna bo vzšla ob 21.53 in zšla ob 10.16.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Portorož	25,0	Mura	17,3
Trst	22,5	Sava (Radovljica)	14,2
Malinska	16,0	Sora	15,8
Porec	16,0	Ljubljana	17,4
Split	17,0	Soca	17,1
M. Losinj	17,0	Blejsko jezero	23
Dubrovnik	16,0	Bohinjsko jezero	21

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: ESE 5 do 10 vozlov

popoldne: SE 6 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.01 najnižje -48 cm, ob 12.31 najvišje 45 cm, ob 18.40 najnižje -28 cm, ob 00.20 najvišje 26 cm.
Jutri: ob 6.25 najnižje -39 cm, ob 13.00 najvišje 40 cm, ob 19.19 najnižje -29 cm, ob 00.54 najvišje 16 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	25
1000 m	21
1500 m	15
2000 m	13
2500 m	10
2864 m	8

BIOPROGNOZA

Vreme bo na vremensko občutljive ljudi vplivalo obremenilno.

VOX POPULI

Sonce ne čaka, da ga zaprosijo, naj izlije svojo svetlobo in toplino.

Zavist je plesen duše.

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI

Prav res pasja žeja

Angleškemu buldogu na sliki je ime Pete in je star tri leta, v res »pasji« vročini, ki je v teh dneh v dolini Salinas v Kaliforniji, kjer se udeležuje lepotnega tekmovanja, se mu hladna pijača prav prične (telefoto AP)

Nezakonita sla po znanju

LONDON - Tat iz zelje po znanju: 50-letnega Dunca na Jevonsa, delavca, bivšega studenta teologije, so leta '93 v severnoangelskem kraju Carlisle zalogili med krajo knjige, ko pa so agenti prisli na njegov dom, jih je cakalo veliko presenečenje. V stanovanju je bilo nad 52 tisoč knjig, ki jih je Jevons nakradel v več kot 30 letih. Znanja željnega tatu so obsodili na 15 mesecev zapora, vendar pa je pristal na sodelovanja s policijo, ki je tako lahko zakonitim lastnikom vrnila okrog 40 tisoč knjig. Preostalih 12 tisoč bodo prodali na dražbi, izkupicek pa bo sel policiji.

Nemška železarna znamenitost sveta

BONN - Železarna v Völklingnu v nemški deželi Saar spada od včeraj med svetovne znamenitosti. Tako je odločil UNESCO, organizacija OZN za kulturo. Nemski industrijski obrat spada med 440 znamenitosti na svetu, ki jih je UNESCO zascitil. Med temi gre omeniti egipčanske piramide, kitajski zid, Mont Saint Michel, indijski Taj Mahal in tudi Skocijanske jame v Sloveniji.

Železarno v Völklingnu so zgradili leta 1873, zadnjič pa obnovili leta 1928. Takrat je dosegla tako moderen nivo proizvodnje, da obrata kar pol stoletja ni bilo treba izpopolniti. Zaprti so ga leta 1986, ker je bilo za delovanje železarne potrebnih preveč ljudi (nad 10 tisoč delavcev).

Železarna v Völklingnu je v Hitlerjevih casih bistveno pripomogla k oborožitvi Nemčije. Njenega takratnega predsednika Hermanna Röchlinga so po drugi svetovni vojni obsodili na 10 let ječe zaradi zločinov zoper človeštvo.

kronos
The Spirit of Sport.